

AINEVALDKOND “KEEL JA KIRJANDUS”

KEELE JA KIRJANDUSE VALDKONNA ÕPPEAINETE KAUDU KUJUNDATAVATE ÜLDPÄDEVUSTE ARENGU TOETAMINE

Keele ja kirjanduse kaudu kujundatakse õpilastes kõiki riiklikus õppekavas kirjeldatud üldpädevusi. Seda tehakse erinevate tekstide lugemise, reflekteerimise ja kirjutamise kaudu ning kasutades mitmesuguseid koostöövorme (ühisarutelud, projektid jne). Saavutatud üldpädevused kajastuvad tekstiloomes, esitlustes, arutlustes. Pädevustes eristatava nelja omavahel seotud komponendi - teadmiste, oskuste, väärtushinnangute ning käitumise kujundamisel on kandev roll õpetajal, kes oma väärtushinnangute ja enesekehtestamisoskusega loob sobiva õpikeskkonna ning mõjutab õpilaste väärtushinnanguid ja käitumist.

Kultuuri- ja väärtuspädevus. Kirjandusõpetuses kujundatakse kõlbelisi ja esteetilis-emotsionaalseid väärtusi ning kultuuriväärtuste mõistmist ilukirjandus- ja aimetekstide kaudu. Keeleõpetus rõhutab vaimseid ja kultuuriväärtusi: keele kui rahvuskultuuri kandja tähtsust, keeleoskust kui inimese identiteedi olulist osa. Keeleõpetuses väärtustatakse funktsionaalset kirjaoskust ning teadlikku kriitilist suhtumist teabeallikatesse, sh meediasse.

Sotsiaalne ja kodanikupädevus. Keele- ja kirjandustundides kasutatava paaris- ja rühmatöö käigus kujundatakse koostööoskust, julgustatakse oma arvamust välja ütleva, kaaslaste ideid tunnustama ja teistega arvestama, ühiseid seisukohti otsima. Eri laadi ülesannete kaudu kujundatakse oskust suhelda eetiliselt ja olusid arvestades nii suuliselt kui ka kirjalikult, nii vahetult kui ka veebikeskkonnas.

Enesemääratluspädevus. Tekstide üle arutledes kujundatakse õpilastes positiivset minapilti. Õpiolukordades luuakse võimalused suhestuda käsitletavate temadega, loovülesannete kaudu tuuakse esile õpilaste eripärad ja anded, vormitakse maailmavaade.

Õpipädevus. Keele- ja kirjandustundides arendatakse kuulamis- ja lugemisoskust, eri liiki tekstide mõistmist, fakti ja arvamuse eristamist, erinevatest allikatest teabe hankimist ja selle

kriitilist kasutamist, eri liiki tekstide koostamist ning oma arvamuse kujundamist ja sõnastamist.

Suhtluspädevus. Keele- ja kirjandustundides kujundatakse suulise ja kirjaliku suhtluse oskust, suhtluspartneri ja tema suulise ja kirjaliku kõne mõistmist, suhtluspartneriga arvestamist ning sobiva käitumisviisi valikut, oma seisukohtade esitamise ja põhjendamise oskust. Õppetegevuse ja õppetekstide kaudu pannakse alus õpilaste diskuteerimis- ja väitlemis- ning tänapäevasele kirjaliku suhtlemise oskusele.

Matemaatika-, loodusteaduste ja tehnoloogiaalane pädevus. Teabetekstide abil arendatakse oskust lugeda teabegraafikat või muul viisil visuaalselt esitatud infot, leida arvandmeid, lugeda ja mõista tabelite, skeemide, graafikute ning diagrammidena esitatud infot ning seda analüüsida, sõnalise teabega seostada ja tõlgendada. Vanemates tekstides kasutatud mõõtühikute teisendamise kaudu edendatakse arvutusoskust. Õpitakse eristama teaduslikku teavet ilukirjanduslikust ja populaarteaduslikust teabest ning kasutama tehnoloogilisi abivahendeid tekstide loomisel, korrigeerimisel ja esitamisel.

Ettevõtlikkuspädevus. Ettevõtlikkuse ning vastutustunde kujunemist toetatakse nii meedia- ja kirjandustekstidest kui ka igapäevaelust lähtuvate eakohaste probleemide arutamisega, nende suhtes seisukoha võtmise ja neile lahenduste otsimisega nii keele- ja kirjandustundides kui ka loovtöodes. Ettevõtlikkuspädevuse kujunemist soodustab õpilaste osalemine projektides, mis eeldavad õpilaste omaalgatust ja aktiivsust ning keele- ja kirjandusteadmiste rakendamist ning täiendamist eri allikatest.

Digipädevus. Digipädevust arendatakse eesti keele- ja kirjandustundides järjepidevalt. Uurimistööd ja referaadid aitavad arendada oskust infot leida ja seda hinnata. Projektid ning igapäevased ülesanded meedia vms valdkonnas arendavad oskust osaleda digitaalses sisuloomes, sh tekstide ning piltide loomisel ja kasutamisel. Arutelud digikeskkonna olemusest ja ohtudest aitavad arendada arusaama digikeskkonnast kui kohast, kus tuleb järgida samu moraali- ja väärtuspõhimõtteid nagu igapäevaelus.

KEELE JA KIRJANDUSE VALDKONNA ÕPPEAINETE LÕIMINGU RAKENDAMISE VIISID

Ainevaldkonnasisese lõimingu põhialus on avar tekstikäsitlus, mis hõlmab nii suulisi kui ka kirjalikke tarbe- ja ilukirjandustekste, samuti pildilisi, graafilisi ning teist liiki tekste. Ainevaldkonna õppeainete koostoimes omandatakse teiste õppeainete õppimiseks vajalikke kuulamis-, kõnelemis-, lugemis- ja kirjutamisstrateegiaid, kujuneb soov ning oskus oma mõtteid väljendada.

Keelekasutust ning oskust tekste mõista ja luua arendatakse teksti- ja õigekeelsusõpetuse kaudu. Eesti keelt ja kirjandust õppides omandab õpilane keelelise suhtluse oskused ja vilumused, õpib oma mõtteid ning tundeid väljendada, kuulnud ja loetut analüüsima ning kogutud teavet üldistama. Kirjanduslike tekstide lugemine ja käsitlemine tundides avardab õpilaste kultuuri- ja elukogemust, rikastab sõnavara, soodustab kirjandushuvi ning lugejavõimete ja isiksuse arengut.

Keeleliste osaoskuste lõimimise tulemusel arenevad õpilaste mõtlemisvõime, suhtlusoskus ja enesetunnetus. Õpilased on võimelised eetiliselt, olusid ja partnerit arvestades suhtlema, teadlikumalt õppima ja tegutsema.

Lõiming teiste ainevaldkondadega. Keele ja kirjanduse valdkonna õppeained toetavad pädevuste saavutamist teistes ainevaldkondades. Keele- ja kirjandustundides arendavad õpilased kõikides õppeainetes vajalikku suulist ja kirjalikku väljendus- ning suhtlusoskust, õpivad lugema ja mõistma eri liiki tekste, sh teabe- ja tarbetekste, arendavad kirjandustekste lugedes sõnavara ning avardavad maailmapilti; õpivad kirjutama eri tüüpi tekste, kasutades kohaseid keelevahendeid ja õpitud termineid ning sobivat stiili; õpivad koostama ja vormistama uurimistööd, kasutama allikaid ja viitama neile; harjuvad kasutama eri liiki sõna- ja käsiraamatuid.

Arutlusoskust ning info hankimise, tõlgendamise ja kasutamise oskusi arendatakse nii keele valdkonna kui ka teiste ainete õppes, töötades sisult erinevate tekstidega, samuti diskussioonide ja väitluste kaudu. Lõimingut toetab elementaarsete õigekirjanõuete järgimine teiste ainevaldkondade tundides.

Võõrkeel. Võõrkeele õpetuse kaudu arendatakse õpilaste kirjalikku ja suulist eneseväljendus- ning arutlusoskust, oskust luua tekste ning neist aru saada. Võõrkeele õppimisel on abiks eesti keele tundides omandatud keelemõisted. Omandatud võõrsõnad toetavad võõrkeele õppimist. Maailmakirjanduse autorite ja teostega tutvumine tekitab huvi võõrkeelte õppimise

vastu. Õpitavas võõrkeeles kirjutavate autorite teoste lugemine ja arutamine süvendab huvi selle keele maa ja kultuuri ning ka kirjanduse originaalkeeles lugemise vastu.

Matemaatika. Õppetekstide ja tekstülesannete mõistmist soodustab eesti keele tundides arendatav lugemisoskus. Arvsõnade õigekirja õppimine toetab korrektse matemaatilise kirjaoskuse omandamist.

Loodusõpetus. Loodusteaduslike õppe- ja teabetekstide mõistmine eeldab head lugemisoskust ja tööd tekstiga. Kohanimede ning loodusnähtuste ja -objektide nimetuste õigekirja kinnistatakse eesti keele tundides. Loodusteemalised tekstid õppe- ning ilukirjanduses aitavad loodust tundma õppida ja väärtustada. Loodusainetes omandatud sõnavara ning teadmised soodustavad omakorda kirjandusteoste looduskirjelduste mõistmist ja kujutluspiltide teket ning võimendavad seeläbi emotsionaalset mõju lugejale.

Sotsiaaalained. Ilukirjandusteoste lugemine ja analüüs toetavad maailmapildi kujunemist, ajaloosündmuste mõistmist ning ühiskonnaelus ja inimsuhetes orienteerumist. Kirjandustekste valides ja käsitledes peetakse silmas ühiskonnas olulisi valdkondi:

- väärtused ja kõlblus;
- suhted kodus ja koolis;
- omakultuur ja kultuuriline mitmekesisus;
- kodanikuühiskond ja rahvussuhted.

Sotsiaalainete õppimise käigus omandatud teadmised ajaloost, ühiskonna arengust ja toimimisest ning inimese staatusest ühiskonnas toetavad kirjandusteoste käsitlemisel ühiskondlike probleemide ja inimsuhete mõistmist. Keele- ja kirjandustundides õpitakse riikide, ühenduste, organisatsioonide, ajalooliste isikute, ajaloosündmuste nimede õigekirja norme, mida ajalootundides kinnistatakse konkreetsete näidete varal.

Kunstiained. Kunstiainete õpet toetab lähenemine kirjandusele kui kunstiainele. Kirjandusteose analüüs seostatuna illustratsioonide vaatlusega soodustab kunsti väljendusvahendite eripära mõistmist. Reklaami käsitlemine keeleõppes eeldab ka visuaalsete ja auditiiivsete komponentide eritlemist ja analüüsi. Kirjandusteose käsitlemise illustreerimine vastava ajastu muusikaga soodustab arusaamist muusika emotsionaalsest mõjust ning kunstilistest väljendusvahenditest. Kirjanduse ja muusikaõpetuse ühisosa on (rahva)laul, selle tekst ja esitus.

Kehaline kasvatus. Meedia- ja kirjandustekstide valiku kaudu saadakse elukogemust. Plakateid ja esitlusi koostades kujundatakse tervist väärtustavat eluhoiakut. Väitlustes propageeritakse tervislikku eluviisi ning dramatiseeringutes ja rollimängudes saab läbi mängida mitmesuguseid elulisi olukordi.

Tehnoloogia. Õppe- ja teabetekstide kaudu kujundatakse oskust hinnata tehnoloogia rakendamise kaasnemaid võimalusi ja ohte, kasutatakse eetilisel nüüdisaegseid tehnoloogiaid oma õpi-, töö- ja suhtluskeskkonna kujundamisel ning järgida tehnilist vahendeid kasutades ohutus- ning intellektuaalomandi kaitse nõudeid.

LÄBIVATE TEEMADE KÄSITLEMINE KEELE JA KIRJANDUSE VALDKONNA ÕPPEAINETES

Õppekava läbivaid teemasid peetakse silmas valdkonna õppeaine eesmärkide seadmisel, õpitulemuste ning õppesisu kavandamisel, lähtudes kooliastmest ning õppeaine spetsiifikast.

Elukestev õpe ja karjääriplaneerimine. Rollimängude, tekstide käsitlemise, arutelude ja loovtööde kaudu arendatakse õpilaste suhtlus- ja koostööoskusi, mis on olulised tulevases tööelus. Arendatakse suutlikkust kujundada oma arvamust, väljendada end selgelt ja asjakohaselt nii suuliselt kui ka kirjalikult, lahendada probleeme. Õppetegevus võimaldab õpilasel kujundada eneseanalüüsiks vajalikku sõnavara, et analüüsida oma huvisid, võimeid, nii ainealaseid kui ka teisi oskusi ja teadmisi ning õpilast suunatakse kasutama eneseanalüüsi tulemusi oma tulevase haridustee ja tööelu planeerimisel. Õppetegevus võimaldab töömaailmaga ka vahetult kokku puutuda (nt õppekäigud ettevõttesse, ainevaldkonnaga seotud ametite tutvustus). Kujundatakse oskust koostada õpingute jätkamiseks ja tööle kandideerimiseks vajalikke dokumente. Meediatekstide analüüsi kaudu juhitakse õpilasi märkama ühiskonnas toimuvaid protsesse ja arutlema selle üle, kuidas need mõjutavad haridusteed ning tulevast tööelu.

Keskkond ja jätkusuutlik areng. Tervis ja ohutus. Teemakohaste tekstide varal, probleemülesannete lahendamise ning suuliste ja kirjalike arutluste kaudu toetatakse õpilaste kujunemist sotsiaalselt aktiivseteks, keskkonnateadlikeks, vastutustundlikeks ning tervist ja turvalisust väärtustavateks inimesteks.

Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus. Eri liiki tekstide käsitlese kaudu suunatakse õpilasi märkama ühiskonna probleeme ja neile lahendusi otsima. Projektides osalemine aitab kasvatada aktiivset ellusuhtumist.

Kultuuriline identiteet. Keele- ja kirjanduse kui rahvuskultuuri kandjate toel kujuneb õpilastes arusaam endast, teadmine oma juurtest, eesti keele erikujudest (nt Mulgi, Võru, Setu, Kihnu murre). Emakeele ja kirjanduse väärtustamise kaudu õpitakse lugu pidama endast ja oma rahvast, teiste rahvaste tekstide abil kujundatakse arusaam kultuuride erinevustest, aga ka tõdemus inimkonna kultuurilisest ühisosast.

Teabekeskond ja meediakasutus. Erinevatest allikatest (sh internetist) teabe hankimine, selle kriitiline hindamine ja kasutamine on nii keele- ja õppeteemakohaste teadmiste laiendamise kui ka tekstilooma eelduseks.

Tehnoloogia ja innovatsioon. Õpiülesannete lahendamiseks kasutatakse teadlikult infoühiskonna võimalusi, õpilasi suunatakse alternatiivseid lahendusi otsima, oma ideid ellu rakendama.

Väärtused ja kõlblus. Ilukirjandust ning kultuuriteemalisi teabetekste lugedes ja analüüsides, nende üle arutledes ning nende põhjal kirjutades pööratakse tähelepanu õpilaste kujunemisele kõlbelisteks isiksusteks, kes teavad ja tunnustavad üldinimlikke ja ühiskondlikke väärtusi. Tekstide analüüsi abil kujundatakse julgust astuda välja taunimisväärsete tegude ja hoiakute vastu.

EESTI KEEL

I kooliastme lõpuks taotletavad teadmised, oskused ja hoiakud

Õpilane:

1. mõistab rahvapärimust ja kultuuri mitmekesisust;
2. väärtustab eesti keelt;
3. omandab eesti keele lugemistehnika;
4. loeb eesmärgistatult eri allikatest ja keskkondadest;
5. kirjutab eesmärgistatult eri liiki tekste käsikirjaliselt ja arvutil eri keskkondades;
6. väljendab end selgelt ja asjakohaselt suuliselt ning kirjalikult;
7. analüüsib individuaalsete võimete piires eri liiki suulisi ja kirjalikke tekste;
8. tunneb eri tüüpi ja liiki tekstide ülesehitust ning mõistab nende sisu;
9. kujundab lugemise kaudu esmaseid hoiakuid ja tõekspidamisi, väärtustab lugemist

Õpitulemused I kooliastme lõpuks	Rõhuasetused õpitulemuste saavutamisel klassiti
Õpilane osaleb aktiivselt ja mõtestatult õppeprotsessis.	1. klass Õpilane <ul style="list-style-type: none">• toimib õpetaja ja kaaslase suulise juhendi järgi.
	2. klass Õpilane <ul style="list-style-type: none">• kuulab mõtestatult eakohast teksti, toimib saadud sõnumi või juhendite järgi;• väljendab arusaadavalt oma soove ja kogemusi väikeses ja suures rühmas.
	3. klass Õpilane <ul style="list-style-type: none">• osaleb aktiivselt ja mõtestatult õppeprotsessis.
Õpilane kuulab eesmärgistatult,	1. klass Õpilane

väljendab oma mõtteid.	<ul style="list-style-type: none"> • kuulab õpetaja ja kaaslase esituses lühikest eakohast teksti, mõistab kuulnud lause, jutu sisu.
	<p>2. klass</p> <p>Õpilane</p> <ul style="list-style-type: none"> • kuulab õpetaja ja kaaslase eakohast teksti ning toimib saadud sõnumi kohaselt õpetaja abil; • koostab kuuldu põhjal lihtsama skeemi ja kaardi õpetaja abil.
	<p>3. klass</p> <p>Õpilane</p> <ul style="list-style-type: none"> • vaatleb sihipäraselt, kirjeldab eesmärgipäraselt nähtut, eset, olendit, olukorda, märkab erinevusi ja sarnasusi; • kuulab eesmärgistatult, väljendab oma mõtteid.
Õpilane kasutab suhtlemisel eakohast ja sobivat kõne- ja kirjakeelt, arvestab suhtlemisel partneriga.	<p>1. klass</p> <p>Õpilane</p> <ul style="list-style-type: none"> • kasutab kõnes lihtlauseid; • teab, et sõnal võib olla lähedase või vastandtäheendusega sõna ja nimetab neist mõningaid; • väljendab end suhtlusolukordades arusaadavalt: palub, küsib, tänab, vabandab.
	<p>2. klass</p> <p>Õpilane</p> <ul style="list-style-type: none"> • kasutab kõnes terviklauseid; • teab ja leiab vastandtäheendusega sõnu ning õpetaja abil ka lähedase tähendusega sõnu.
	<p>3. klass</p> <p>Õpilane</p> <ul style="list-style-type: none"> • vastab küsimustele, kasutades sobivalt täislauseid ning lühivastuseid;

	<ul style="list-style-type: none"> • leiab väljendamiseks lähedase ja vastandtähendusega sõnu; • kasutab suhtlemisel eakohast ja sobivat kõne- ja kirjakeelt, arvestab suhtlemisel partneriga.
Õpilane eristab helisid, hääli ja häälikuid.	<p>1. klass</p> <p>Õpilane</p> <ul style="list-style-type: none"> • eristab häälikut, tähte, täis- ja kaashäälikut, sõna, lauset; • määrab suuliselt (vajadusel õpetaja abiga) häälikute olemasolu, asukohta ja järjekorda sõnas; • eristab täishäälikute pikkusi.
	<p>2. klass</p> <p>Õpilane</p> <ul style="list-style-type: none"> • eristab täis- ja suluta hääliku pikkusi; • eristab häälikut, tähte, täis- ja kaashäälikut, silpi, sõna, lauset, täishäälikuühendit; • kirjutab õigesti sulghääliku omasõnade algusesse ja omandatud võõrsõnade algusesse; • märgib kirjas õigesti täishäälikuid.
	<p>3. klass</p> <p>Õpilane</p> <ul style="list-style-type: none"> • eristab lühikesi, pikki ja ülipikki täis- ja suluta kaashäälikuid; • eristab helisid, hääli ja häälikuid.
Õpilane omandab lugemistehnilise vilumuse ja teadliku lugemisoskuse.	<p>1. klass</p> <p>Õpilane</p> <ul style="list-style-type: none"> • loeb õpitud teksti enam-vähem ladusalt ja sobiva intonatsiooniga lausehaaval oma kõnetempos või sellest aeglasemalt, üksiku peatusega raskema sona ees.
	<p>2. klass</p> <p>Õpilane</p>

	<ul style="list-style-type: none"> • loeb õpitud teksti suhteliselt õigesti, ladusalt (lugemistempo võib olla kõnetempost aeglasem), parandab ise oma lugemisvigu, enamasti väljendab intonatsioon loetava sisu.
	<p>3. klass</p> <p>Õpilane</p> <ul style="list-style-type: none"> • loeb nii häälega ja kui endamisi ladusalt ja teksti mõistes; • loeb õpitud teksti ette õigesti, selgelt ja sobiva intonatsiooniga; • on omandanud lugemistehnilise vilumuse ja teadliku lugemisoskuse.
<p>Õpilane sooritab kirja eelharjutusi, arvestab etteantud juhendi ja juhendamise.</p>	<p>1. klass</p> <p>Õpilane</p> <ul style="list-style-type: none"> • sooritab kirja eelharjutusi, arvestab etteantud juhendi ja juhendamise.
	<p>2. klass</p> <p>Õpilane</p> <ul style="list-style-type: none"> • sooritab kirja eelharjutusi, arvestab etteantud juhendi ja juhendamise.
	<p>3. klass</p> <p>Õpilane</p> <ul style="list-style-type: none"> • sooritab kirja eelharjutusi, arvestab etteantud juhendi ja juhendamise.
<p>Õpilane tunneb joonis- ja kirjatahti, kasutab õigeid tähekujusid, kirjutab loetava käekirjaga.</p>	<p>1. klass</p> <p>Õpilane</p> <ul style="list-style-type: none"> • hoiab õigesti kirjutusvahendit ja istub õige kehahoiakuga kirjutamisel ja joonistamisel; • kasutab õigeid kirjutamisvõtteid, teab, kuidas suuri kirjatahti kiriutatakse ning sõnas õigesti seostatakse; • kirjutab õigesti lühemaid (kuni 2-silbilisi) sõnu ja lauseid.

	<p>2. klass</p> <p>Õpilane</p> <ul style="list-style-type: none"> • kasutab kirjutades õigeid väikeste ja suurte kirjatähtede tähekujusid ja seoseid.
	<p>3. klass</p> <p>Õpilane</p> <ul style="list-style-type: none"> • tunneb joonis- ja kirjatahti, kasutab õigeid tähekujusid, kirjutab loetava käekirjaga.
<p>Õpilane loeb ja eristab eri liiki tekste, analüüsib teksti ülesehitust, keelekasutust ja sisu, avaldab selle kohta arvamust.</p>	<p>1. klass</p> <p>Õpilane</p> <ul style="list-style-type: none"> • loeb õpitud teksti enam-vähem ladusalt, lausehaaval üksiku peatusega raskema sõna ees oma kõnetempos või sellest veidi aeglasemalt; • mõistab häälega või endamisi (vaikse häälega või huuli liigutades) • lugedes loetu sisu; • vastab teksti kohta käivatele küsimustele, mille vastused on palas • otsesõnu öeldud; • leiab õpetaja abiga tekstist vastused lühikestele konkreetsetele küsimustele; • teeb vahet jutustusel, muinasjutul, luuletusel, näidendil, mõistatusel ja vanasõnal.
	<p>2. klass</p> <p>Õpilane</p> <ul style="list-style-type: none"> • mõistab häälega või endamisi lugedes loetu sisu; • vastab teemakohastele (ka lihtsamatele tekstis mitte otsese infoga seotud) küsimustele; • leiab tekstis iseseisvalt vastused konkreetsetele küsimustele ja töötab õpetaja abiga eakohaste juhiste alusel;

	<ul style="list-style-type: none"> • tunneb ära jutu, luuletuse, mõistatuse, näidendi ja vanasõna; • saab aru eakohasest tundmatust tekstist; • loeb luuletust ja õpetaja abiga avab selle sisu; • loeb tööjuhendit ja täidab seal sisalduvaid juhiseid.
	<p>3. klass</p> <p>Õpilane</p> <ul style="list-style-type: none"> • töötab tekstiga eakohaste juhiste alusel; • mõistab lihtsat plaani, tabelit, diagrammi, kaarti; • vastab suulistele ja lühikestele kirjalikele küsimustele loetu kohta; • eristab kirjalikus tekstis väidet, küsimust, palvet, käsku, keeldu; • loeb ja eristab eri liiki tekste, analüüsib teksti ülesehitust, keelekasutust ja sisu, avaldab selle kohta arvamust.
<p>Õpilane sõnastab teksti kohta küsimusi ja esitab vastuväiteid, teeb teksti põhjal märkmeid, võrdleb tekste omavahel.</p>	<p>1. klass</p> <p>Õpilane</p> <ul style="list-style-type: none"> • arutleb loetu üle ja esitab selle kohta küsimusi.
	<p>2. klass</p> <p>Õpilane</p> <ul style="list-style-type: none"> • arutleb loetu üle ja esitab selle kohta küsimusi ja esitab vastuväiteid.
	<p>3. klass</p> <p>Õpilane</p> <ul style="list-style-type: none"> • sõnastab teksti kohta küsimusi ja esitab vastuväiteid, teeb teksti põhjal märkmeid, võrdleb tekste omavahel.
<p>Õpilane jutustab kuuldust, nähtust ja loetust, vajaduse</p>	<p>1. klass</p> <p>Õpilane</p> <ul style="list-style-type: none"> • jutustab suunavate küsimuste toel kuuldust, nähtust, loetust.

korral kasutab juhendi abi.	2. klass Õpilane	<ul style="list-style-type: none"> • vestleb oma kogemustest ja loetust; • annab õpetaja abil edasi lugemispala, õppeteksti, filmi ja teatrietenduse sisu; • vaatleb ja kirjeldab nähtut, märkab erinevusi ja sarnasusi õpetaja suunavate küsimuste toel.
	3. klass Õpilane	<ul style="list-style-type: none"> • avaldab arvamust kuuldu, vaadeldu ja loetu kohta; • annab küsimuste toel arusaadavalt edasi õppeteksti, lugemispala, pildiraamatu, filmi ja teatrietenduse sisu; • jutustab loetust ja läbielatud sündmusest; • jutustab kuuldust, nähtust ja loetust, vajaduse korral kasutab juhendi abi.
Õpilane kirjutab mõtestatud lauseid, jutustavaid ja kirjeldavaid tekste.	1. klass Õpilane	<ul style="list-style-type: none"> • kirjutab õigesti lühemaid (kuni 3-silbilisi) sõnu ja lauseid.
	2. klass Õpilane	<ul style="list-style-type: none"> • kirjutab loovtöö ning ümberjutustuse pildiseeria, tugisõnade ja küsimuste abil.
	3. klass Õpilane	<ul style="list-style-type: none"> • kirjutab eakohase pikkusega loovtöid (k.a ümberjutustusi) küsimuste, tugisõnade, joonistuse, pildi, pildiseeria, märksõnaskeemi või kava toel; • kasutab kirjas terviklauseid.
Õpilane kirjutab õpitud keelendite ja	1. klass Õpilane	

<p>keelereeglite piires õigesti ning loetava käekirjaga, vormistab kirjaliku töö korrektselt.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● kirjutab tahvlilt õigesti maha (vältides ühe tähe kaupa kirjutamist); ● tahvli näidise järgi täidab õpilaspäevikut; ● kirjutab k, p, t sõnade algusesse ning s-i ja h kõrvale; ● lõpetab lause punktiga; ● kirjutab õigesti tegusõna lõppu -b ja -vad; ● kiriutab õigesti mitmuse tunnust -d; ● teab, et lause alguses, inimeste, loomade, oma kodukoha nimes ● kasutatakse suurt algustähte; ● eristab ja märgib kirjas lühikest, pikka ja ülipikka täis- ning suluta kaashäälikut; ● kirjutab õigesti oma nime.
	<p>2 .klass</p> <p>Õpilane</p> <p>täidab iseseisvalt õpilaspäevikut ja kujundab vihikut, paigutab näidise järgi tööd vihikulehele, kirja joonelisele lehele, varustab töö kuupäevaga;</p> <p>kirjutab tahvlilt või õpikust õigesti maha;</p> <p>alustab lauset suure algustähega ja lõpetab punkti või küsimärgiga;</p> <p>kasutab suurt algustähte inimeste ja loomade nimedes, tuttavates kohanimedes;</p> <p>kirjutab õigesti sõnade lõppu -d (mida teed?), -te (mida teete?), -sse (kellesse? millesse?), -ga (kellega? millega?), -ta (kellela? milleta?).</p>
	<p>3. klass</p> <p>Õpilane</p> <ul style="list-style-type: none"> ● kirjutab tahvlilt ja õpikust õigesti ära; paigutab teksti korrektselt paberile, vormistab vihiku/õpilaspäeviku nõuetekohaselt; ● märgib kirjas häälikuid ja kaashäälikuühendeid õigesti; ● kirjutab õigesti asesõnu;

	<ul style="list-style-type: none"> • kirjutab õigesti sulghääliku omandatud oma- ja võõrsõnade algusse; • märgib kirjas õigesti käänd- ja pöörsõnade õpitud lõppe ja tunnuseid; • teab peast võõrtähtedega tähestikku, • piiritleb lause ja paneb sellele sobiva lõpumärgi; • kirjutab etteütlemise järgi sisult tuttavat teksti ja kontrollib kirjutatut näidise järgi; • kirjutab tuntumate sõnade algusse g, b, d; • kirjutab õpitud keelendite ja keelereeglite piires õigesti ning loetava käekirjaga, vormistab kirjaliku töö korrektselt.
<p>Õpilane vormistab lihtsama kirjaliku töö arvutis, järgib õpitud keelereegleid.</p>	<p>1. klass</p> <p>Õpilane</p> <ul style="list-style-type: none"> • kirjutab ja kujundab tarbeteksti õpetaja abiga arvutis: kutse, õnnitlus.
	<p>2. klass</p> <p>Õpilane</p> <ul style="list-style-type: none"> • koostab tarbeteksti näidise abil arvutis: kutse, õnnitlus ja teade.
	<p>3. klass</p> <p>Õpilane</p> <ul style="list-style-type: none"> • koostab tarbeteksti arvutis: kutse, õnnitlus, teade, e-kiri; • vormistab lihtsama kirjaliku töö arvutis, järgib õpitud keelereegleid.
<p>Õpilane valib ja loeb sobivaid tervikteoseid nii eesti kui ka maailma lastekirjandusest, kasutab</p>	<p>1. klass</p> <p>Õpilane</p> <ul style="list-style-type: none"> • on lugenud vähemalt kahte lasteraamatut, nimetab nende pealkirja ja autoreid; • leiab huvipakkuva raamatu kooli või kodukoha raamatukogust täiskasvanu abiga.

raamatukogude infosüsteemi.	2. klass Õpilane <ul style="list-style-type: none"> • on lugenud vähemalt nelja lasteraamatut, nimetab tegelasi ja annab edasi loetu sisu mõne huvitava, enam meeldinud episoodi järgi; • teab nimetada eesti lastekirjanikke; • leiab huvipakkuva raamatu kooli või kodukoha raamatukogust.
	3. klass Õpilane <ul style="list-style-type: none"> • on lugenud läbi vähemalt neli eesti või väliskirjaniku teost, kõneleb loetud raamatust; • teab nimetada eesti ja välismaa lastekirjanikke; • kasutab raamatukogude infosüsteemi.
Õpilane kujundab lugemise kaudu oma mõtte- ja tundemaailma, jagab lugemiskogemusi.	1. klass Õpilane <ul style="list-style-type: none"> • annab loetule emotsionaalse hinnangu (lõbus, tõsine, igav jms).
	2. klass Õpilane <ul style="list-style-type: none"> • annab loetule emotsionaalse hinnangu (lõbus, tõsine, igav jms) koos põhjenduste ja näidetega.
	3. klass Õpilane <ul style="list-style-type: none"> • kujundab lugemise kaudu oma mõtte- ja tundemaailma, jagab lugemiskogemusi.
Õpilane rikastab lugemise kaudu oma sõnavara, kasutab sõnaraamatuid ja	1. klass Õpilane <ul style="list-style-type: none"> • kasutab õpiku sõnastikku õpetaja abiga sõnade leidmiseks algustähe järgi;

leiab sõnaartiklist vajalikku teavet.	<ul style="list-style-type: none"> rikastab lugemise kaudu oma sõnavara.
	2. klass Õpilane <ul style="list-style-type: none"> kasutab lihtsamat sõnastikku ja koostab lihtsaid loendeid tähestikjärjestuses; rikastab lugemise kaudu oma sõnavara.
	3. klass Õpilane <ul style="list-style-type: none"> leiab sõnastikest lähedase ja vastandtähendusega sõnu; kontrollib kirjutatud õpiku ja sõnastiku järgi; rikastab lugemise kaudu oma sõnavara, kasutab sõnaraamatuid ja leiab sõnaartiklist vajalikku teavet.

Õppesisu 1. klassis

Suuline keelekasutus (kõnelemine ja kuulamine)

Kõnelemine

Hääldus- ja intonatsiooniharjutused. Hääle tugevuse kohandamine vastavalt olukorrale. Sobivad kõnetusviisid palumisel, küsimisel, keeldumisel, vabandamisel, tänamisel. Lihtlauseliste küsimuste moodustamine, küsimuste esitamine ja neile vastamine. Sõnavara rikastamine: Töö lähedase tähendusega sõnadega, sõnatähenduse selgitamine ja täpsustamine. Eri teemadel vestlemine sõnavara rikastamiseks, arutamine paaris ja väikeses rühmas. Jutustamine etteantud teema põhjal (küsimuste ja kava järgi). Jutustuse peamise sõnumi leidmine ja väljatoomine. Luuletuse sisu selgitamine. Esemete, nähtuste, tegelaste jms võrdlemine ja rühmitamine. Loetu või kuuldu väljendamine dramatiseeringus. Tuttava luuletuse, dialoogi peast esitamine loomuliku tooniga.

Kuulamine

Helide, häälte ja häälikute eristamine (asukoht ja järjekord sõnas). Hääliku pikkuse eristamine, rõhuasetusega täishääliku pikkusel. Suuliste tööjuhendite järgi toimimine. Õpetaja ja kaaslaste ettelugemise kuulamine, kuuldu kirjeldamine (tegelaste leidmine ja iseloomustamine, tegevused loos, keskkonna kirjeldus jms).

Praktilised tööd:

- õpetaja ja kaasõpilase jutustuse kuulamine, jälgimine;
- jutustuse lõpu ennustamine;
- loetu dramatiseerimine;
- jutustusel põhineval lihtsamates rollimängudes osalemine;
- jutustamine kuuldu, nähtu (sh õpiku illustratsiooni, pildi, pildiseeria), läbielatu, loetu põhjal;
- aheljutustamine;
- kuuldu jutustuse laiendamine ja täiendamine;
- luuletuse või dialoogi peast esitamine.

Kirjutamine (kirjatehnika, õigekiri ja tekstiloome)

Kirjutamise eelharjutused. Kirjutamine pliiatsi ja kriidiga. Joonistähete kirjutamine. Õige pliiatsihoid ja kirjutamisasend. Keeleõpetus ja õigekiri. Häälid ja täht. Täis- ja kaashäälikud. Tähestik. Võõrtähed. Täishäälikute kolme pikkuse eristamine ja õigekiri. Täishäälikuühend. Täishääliku pikkuse eristamine ja õigekiri, kaashääliku pikkusega tutvumine. Kaashäälikuühend. Sõna ja lause. Lauselõpumärgid: punkt, (küsi- ja hüüumärgi vaatlemine). Koma lauses (teksti vaatlus). Väikeste ja suurte kirjatähete tundmaõppimine ning kirjutamine. Tähtede seostamine. Suur algustäht lause algul ja nimedes. Sulghäälik (k, p, t) sõnade alguses. Üks ja mitu: mitmuse tunnus -d. Tegusõna olevik (mida teeb? -b ; mida teevad? -vad). Liitsõnade vaatlus (moodustamine). i ja j ning h sõna alguses. Teksti paigutusega tutvumine. Teksti ärakiri tahvlilt, õpikust.

Praktilised tööd:

- etteütlemise järgi sõnade ja lausete kirjutamine (15 - 20 sõna lihtlausetena);
- lünkumberjutustuse kirjutamine;
- jutule alguse või lõpu kirjutamine;
- loovtöö kirjutamine (pildi, pildiseeria, küsimuste järgi);
- tahvlile, vihikusse ja õpilaspäevikusse kirjutamine;
- teksti ärakiri tahvlilt, õpikust;
- töö vormistamine näidise järgi (töö puhtus, käekirja loetavus);
- tarbeteksti kirjutamine näidise järgi: kutse, õnnitlus (kujundamine näidise järgi).

Lugemine (lugemistehnika, kirjandus- ja muude tekstide tutvustamine, analüüsimine ja mõistmine)

Raamatu (sh õpiku) üldine vaatlus: teksti paigutus, sisukord, illustratsioon, õppeülesannete esitus (õpikus). Trükitähtede tundmaõppimine. Tähtedest sõnade ja sõnadest lausete lugemine. Silpidest sõnade moodustamine. Lugemistehnika arendamine: õige hääldus, lugemise ladusus, pausid lugemisel, intonatsioon, lugemise tempo. Käekirjalise teksti lugemine klassitahvlilt ja vihikust. Teabeteksti lugemine: tööjuhend, kutse, õnnitlus, saatekava, raamatu sisukord. Sõna, lause, teksti sisu mõistmine ja selle väljendamine. Luuletuste ülesehitus (riimid). Tekstiliikide eritamine: jutt, muinasjutt, luuletus, mõistatus. Kirjandustekstid: liisusalm, muinasjutt, mõistatus, luuletus, piltjutt, vanasõna, jutustus, näidend. Lastekirjandusega tutvumine. Loetud raamatu autori, kunstniku (illustraatori), tegelaste nimetamine, loetust jutustamine. Loetule emotsionaalse hinnangu andmine (lõbus, tõsine, igav jne).

Praktilised tööd:

- loo sisu ennustamine pealkirja, piltide jms alusel;
- loole alguse või lõpu mõtlemine;
- piltjuttude tegemine;
- loetud jutustuses olevate tegelaste iseloomustamine;
- küsimustele vastamine loetu põhjal (vastus on tekstis otsesõnu kirjas);
- riimuvate sõnade leidmine luuletustes (õpetaja abiga);
- huvipakkuva raamatu leidmine kooli või kodukoha raamatukogust täiskasvanu abiga;
- loetud raamatu autori, kunstniku (illustraatori), tegelaste nimetamine, loetust jutustamine ning loetule emotsionaalse hinnangu andmine (lõbus, tõsine, igav jne).

Õppesisu 2. klassis

Suuline keelekasutus (kõnelemine ja kuulamine)

Kõnelemine

Sonatähenduste selgitamine ja täpsustamine aktiivse sõnavara laiendamiseks. Suuline keelekasutus, viisakusväljendid. Kuuldud jutu ümberjutustamine; pikema dialoogi jälgimine, hinnangud tegelastele ja sisule. Hääldus- ja intonatsiooniharjutused. Eneseväljendus dramatiseeringus ja rollimängus. Kõne eri nüansside (tempo, hääletugevus, intonatsioon) esiletoomine dramatiseeringus. Kõnelemine eri olukordades, nt telefonitsi, klassi esindajana jms. Nii enese kui ka teiste tööde tunnustav kommenteerimine. Oma arvamuse avaldamine

nähtud või kuulnud kogemusest lähtuvalt ja arvamuse põhjendamine. Arutlemine paaris ja rühmas: oma suhtumise väljendamine, nõustumine ja mittenõustumine, ühiste seisukohtade otsimine. Mõtete väljendamine terviklausetena. Küsimuste moodustamine, küsimuste esitamine ja neile vastamine. Eri meeleoluga luuletuste (aastaajad, laste elu) mõtestatult peast esitamine.

Kuulamine

Hääliku pikkuste eristamine, põhirõhk suluta kaashäälikul. Õpetaja ja kaaslase suuliste mitmeastmeliste juhendite meeldejätmise ja nende järgi toimimine. Kaaslase ettelugemise kuulamine ja hinnangu andmine ühe aspekti kaupa (õigsus, pausid ja intonatsioon mõtte toetajana). Kuulatud tekstist oluliste mõistete leidmine.

Praktilised tööd:

- loetud teksti jutustamine, küsimuste, etteantud kava, piltide või pildiseeria põhjal;
- jutule alguse või lõpu väljamõtlemine;
- jutukeste koostamine ja rääkimine oma kogemuste põhjal;
- jutukeste koostamine ja rääkimine etteantud kava järgi;
- luuletuse peast esitamine;
- erinevates olukordades eneseväljendamist võimaldavad rollimängud;
- pala dramatiseerimine;
- arvamuse avaldamine loetud raamatu või filmi kohta ning oma arvamuse põhjendamine;
- sündmuse, isiku, looma, eseme kirjeldamine tugisõnade, skeemi, tabeli abil;
- õpetaja ja kaaslase suulise mitmeastmelise juhendi järgi toimimine;
- õpetaja etteloetud tekstist oluliste mõistete leidmine ja lihtsa skeemi koostamine õpetaja juhendamisel.

Kirjutamine (kirjatehnika, õigekiri ja tekstiloome)

Kirjatehnika

Suurte ja väikeste kirjatähtede kordamine. Kirjutamise tehnika arendamine: ühtlane kirjarida, õiged tähekujud ja seosed nii väikestel kui suurtel kirjatähtedel. Näidise järgi kirjatöö paigutamine vihiku lehele, kirjapaberile; kuupäeva kirjutamine.

Õigekiri

Varasemale lisanduvalt keeleteadmised: täishäälikuühendi õigekiri, suluta kaashääliku pikkus ja õigekiri; k, p, t s-i ja h kõrval; i ja j silbi alguses, h sõna alguses. Silbitamine, poolitamise üldpõhimõtted. Lauseliik ja lõpumärk (jutustav e väit- ja küsilause). Koma kasutamine

liitlauses kirjutamisel et, sest, aga, kuid puhul. Suur algustäht oma kooli ja tuttavates kohanimes. Sõnade lõpu õigekiri -d (mida teed?), -te (mida teete?), -sse (kellesse? millesse?), -ga (kellega? millega?), -ta (kelleta? milleta?). ma, sa, ta, me, te, nad õigekiri. Etteütlemise järgi kirjutamine õpitud keelendite ulatuses (20-25 sõna lihtlausetena). Kirjavea parandamine, kui veale tähelepanu juhitakse.

Kirjalik tekstiloome

Teabetekst: tööjuhend, sõnastik, raamatu sisukord, õpikutekst, teatmeteose tekst. Meediatekst: ajalehe, ajakirja tekst. Teksti kompositsioon: pealkiri, loo alustus, sisu, lõpetus. Kutse, õnnitluse ja teate koostamine õpetaja abiga. Tekstilähedase ümberjutustuse kirjutamine küsimuste ja tugisõnade toel. Loovtöö skeemi, kaardi toel; fantaasialugu. Jutu ülesehitus: alustus, sisu ja lõpetus; jutule alguse ja lõpu kirjutamine. Omakirjutatud teksti üle kaaslasega arutlemine.

Praktilised tööd:

- õpetaja abiga kutse, õnnitluse ja teate koostamine (nii arvutis kui paberile kirjutades);
- loovtöö ning ümberjutustuse kirjutamine pildiseeria, tugisõnade ja küsimuste abil;
- etteütlemise järgi õpitud keelendite ulatuses sisult tuttava teksti kirjutamine ja kirjutatu kontrollimine näidise järgi (20-25 sõna lihtlausetena).

Lugemine (lugemistehnika, kirjandus- ja muude tekstide tutvustamine, analüüsimine ja mõistmine)

Lugemistehnika arendamine õpetaja juhendite järgi: oma lugemisvea parandamine, kui sellele tähelepanu juhitakse, sobiva intonatsiooni kasutamine. Lugemistehniliselt raskete sõnade ja sõnaühendite lugema õppimine. Kahekõne lugemine, intonatsiooni ja tempo valik saatelause alusel ja partnereid arvestades. Eri liiki lühitekstide (teade, kiri, ajakirja rubriik, sõnastik) mõistev lugemine. Oma ja õpetaja käekirjalise tekst lugemine klassitahvlilt ja vihikust. Raamatu/teksti üldine vaatlus: teksti paigutus, sisukord, õppeülesannete esitus. Üksikute tingmärkide (õppekirjanduse tingmärgid, liiklusmärgid jms), skeemide, kaartide ja tabelite lugemine õppekirjanduses ning lasteraamatutes. Teksti sisu aimamine pealkirja, piltide, üksiksõnade jm alusel. Tekstist õpitavate keelendite, samuti sünonüümide, otsese ja ülekantud tähendusega sõnade jms leidmine. Õpiku ja sõnastiku kasutamine. Tekstis küsimuse, palve, käsu ja keelu äratundmine. Loetud jutustuse ja muinasjutu kohta kava koostamine (teksti jaotamine osadeks); skeemi/kaardi koostamine õpetaja abiga. Loetu põhjal teemakohastele küsimustele vastamine (ka siis, kui vastus otse tekstis ei sisaldu). Loole alguse ja lõpu mõtlemine. Tegelaste iseloomustamine. Luuletuste ilmekas (mõtestatud)

esitamine. Riimuvate sõnade leidmine õpetaja abiga. Tekstiliikide eristamine: jutustus, luuletus, näidend, mõistatus, vanasõna. Kirjandustekstid: rahvaluuleline liisusalm, muinasjutt, mõistatus, luuletus, piltjutt, vanasõna, jutustus, näidend, muistend. Loetud raamatu tutvustamine ja soovimine. Vajaliku teose otsimine kooli või kodukoha raamatukogust autori ja teema järgi täiskasvanu abiga.

Praktilised tööd:

- dialoogide lugemine;
- lugemispäeviku täitmine;
- loetu üle arutlemine (tegelaste ja koha määratlemine, olulise sõnumi leidmine ja väljatoomine) ja selle kohta küsimuste esitamine;
- küsimustele sobiva vastuslause leidmine tekstist;
- tööjuhendi lugemine ja seal sisalduvate juhiste täitmine;
- kuuldu/loetu põhjal skeemi/kaardi koostamine.

Õppesisu 3. klassis

Suuline keelekasutus (kõnelemine ja kuulamine)

Kõnelemine

Hääldus- ja intonatsiooniharjutused. Selge häälduse jälgimine teksti esitades. Kõne eri nüansside (tempo, hääletugevuse, intonatsiooni) esiletoomine dramatiseeringus jm esituses. Sobivate kõnetuste (palumine, küsimine, keeldumine, vabandust palumise, tänamise) valik suhtlemisel. Suuline selgitus, kõnetus- ja viisakusväljendid, teietamine ja sinatamine. Kõnelemine eri olukordades: vestlus tundmatuga, sh telefonitsi, klassi/kooli esindamine, võistkonda kutsumine, koostegevusest loobumine jms. Sõnavara arendamine: sonatähenduse selgitamine ja täpsustamine, aktiivse sõnavara laiendamine, lähedase ja vastandtähendusega sõna leidmine. Oma arvamuse avaldamine. Mõtete väljendamine terviklausetena ja sobiva sõnastusega (sõnavalik, mõtte lõpuleviimine). Küsimuste moodustamine ja esitamine ning neile vastamine. Eneseväljendus dramatiseeringus ja rollimängus erisuguste meeleolude väljendamiseks. Luuletuste ja dialoogide esitamine. Nii enese kui ka teiste tööde tunnustav kommenteerimine õpetaja juhiste alusel.

Kuulamine

Hääliku pikkuste eristamine, põhirõhk sulghääliku pikkusel. Ettelugemise kuulamine. Kaaslase ettelugemise esindamine ühe aspekti kaupa (õigsus, pausid ja intonatsioon mõtte toetajana). Kuuldu ning nähtu kommenteerimine. Fakti ja fantaasia eristamine. Kuuldu

(muinasjutt, lühijutt lapse elust, proosa-, luule ja ainetekst), nähtu (lavastus, film) sisu ümberjutustamine. Dialoogi jälgimine, hinnangud tegelastele ja nende ütlustele.

Praktilised tööd:

- jutustamine kuuldu, nähtu, läbielatu, loetu, pildi, pildiseeria ja etteantud teema põhjal;
- aheljutustamine;
- jutule alguse või lõpu väljamõtlemine;
- rollimängud: vestlus tundmatuga, sh telefonitsi, klassi/kooli esindamine, võistkonda kutsumine, koostegevusest loobumine jms;
- eri teemadel vestlemine sõnavara rikastamiseks, arutamine paaris ja väikeses rühmas;
- sündmuste, isiku, looma, eseme jm kirjeldamine tugisõnade, skeemi ning tabeli abil;
- tuttava luuletuse ja dialoogi ilmekas (mõtestatud) esitamine;
- dramatiseeringud ja esitlused kõne eri nüansside ja meeleolude esiletoomiseks;
- arvamuse avaldamine loetud raamatu või filmi kohta ning oma arvamuse põhjendamine, kaaslase arvamusega nõustumine ja mittenõustumine, ühiste seisukohtade otsimine, kaaslase arvamuse küsimine;
- enese kui ka teiste tööde tunnustav kommenteerimine õpetaja juhiste alusel;
- pikema suulise juhendi meeldejätmise ja selle järgi toimimine;
- kaaslase ja õpetaja juhtnõuade kuulamine, nende järgi toimimine;
- õpetaja ettelõetud ainetekstist oluliste mõistete leidmine ning lihtsa skeemi koostamine.

Kirjutamine (kirjatehnika, õigekiri ja tekstiloome)

Kirjatehnika

Kirjutamise tehnika süvendamine, oma loetava käekirja kujundamine, kirjutamise kiiruse arendamine. Kirjutamisviilumuse saavutamine (õiged tähekujud ja proportsioonid, loetav käekiri, ühtlane kirjarida, kirjatöö nouetekohane välimus, töö vormistamine). Teksti ärakiri tahvlilt ja õpikust. Kirjutatu kontrollimine õpiku ja sõnastiku järgi. Oma kirjavea parandamine. Etteütlemise järgi kirjutamine. Tahvlile, vihikusse ja õpilaspäevikusse kirjutamine. Tarbeteksti kirjutamine näidise järgi: kutse, ümbrik.

Õigekiri

Tähestiku järjekord. Täis- ja kaashäälikuühendi õigekiri. Täis- ja suluta kaashääliku pikkuse kordamine, sulghääliku pikkuse eristamine ja õigekiri. k, p, t s-i ja h kõrval. i ja j õigekiri (v.a võõrsõnades ja tegijanimedes). h sõna alguses. Sulghäälik oma- ja võõrsõnade alguses. Suur algustäht lause alguses, inimese- ja loomanimedes, tuntumates kohanimedes. Väike algustäht

õppeainete, kuude, nädalapäevade, ilmakaarte nimetustes. Poolitamise harjutamine. Liitsõna. Nimi-, omadus- ja tegusõna. Ainsus ja mitmus. Sõnavormide moodustamine küsimuste alusel. Mitmuse nimetava ning sse- lõpulise sisseütleva, kaasaütleva ja ilmaütleva käände lõpu õigekirjutus. Olevik ja minevik. Pöördelõppude õigekirjutus. Erandliku õigekirjaga ase- ja küsisõnad (ma, sa, ta, me, te, nad, kes, kas, kus). Väit- (jutustav), küsi- ja hüüdlause. Lause lõpumärgid. Koma kasutamine loetelus; et, sest, vaid, kuid, aga, siis, kui puhul; sidesõnad, mis koma ei nõua. Etteütlemise järgi kirjutamine õpitud keelendite ulatuses. Oma kirjavea iseseisev leidmine. Sõnavara: lähedase ja vastandtähendusega sõna. Sõna ja tema vormide õigekirja ning tähenduse omandamine ja täpsustamine.

Kirjalik tekstiloom

Lausete laiendamine ja sidumine tekstiks. Tarbetekst: ajaleheartikkel, teade, nimekiri jms. Ümberjutustus. Vabajutt, jutt pildi, pildiseeria, küsimuste, skeemi, kaardi või kava toel, fantaasialugu. Jutu ülesehitus: alustus, sisu, lõpetus. Kirja (sh e-kirja) koostamise tavad. Omakirjutatud teksti üle kaaslasega arutamine.

Praktilised tööd:

- sündmusest ja loomast kirjutamine;
- jutule alguse ja lõpu kirjutamine;
- loovtöö kirjutamine (vabajutt, jutt pildi, pildiseeria, küsimuste, skeemi, kaardi või kava toel, fantaasialugu);
- etteütlemise järgi sisult tuttava teksti kirjutamine ja kirjutatu kontrollimine näidise järgi (30-40 sõna);
- lihtsamate sõnastike või õpiku kasutamine, et enda kirjutatut kontrollida;
- kutse ja ümbriku vormistamine (näidise järgi);
- kirja kirjutamine ja vormistamine;
- e-kirja kirjutamine e-posti kaudu saatmiseks;
- tarbeteksti (ajaleheartikli, teate, nimekirja jne) kirjapanek;
- ümberjutustuse kirjutamine tugisõnade, skeemi, kaardi või kava toel.

Lugemine (lugemistehnika, kirjandus- ja muude tekstide tutvustamine, analüüsimine ja mõistmine)

Raamatu/teksti üldine vaatlus: teksti paigutus, sisukord, õppeülesannete esitus. Teksti ülesehitus: pealkiri, teksti osad (lõigud, loo alustus, sisu, lõpetus). Lugemistehnika arendamine õpetaja juhendite järgi (õige hääldus, ladusus, pausid, intonatsioon, tempo; oma lugemisvea parandamine, kui sellele tähelepanu juhitakse). Ladus ja automatiseerunud

lugemine. Tingmärgid (õppekirjanduse tingmärgid, liiklusmärgid jms), skeemid, kaardid ja tabelid õppekirjanduses, lasteraamatutes ning lasteajakirjanduses. Sõna, lause ning teksti sisu mõistmine. Tekstis küsimuse, palve, käsu ja keelu äratundmine. Teksti sisu ennustamine pealkirja, piltide ja üksiksõnade järgi. Riimuvate sõnade leidmine luuletustes. Tekstiliikide eristamine: muinasjutt, mõistatus, vanasõna, luuletus, jutustus, näidend, kiri. Kirjandus: folkloorne lastelaul, liisusalm, jutustus, muinasjutt, muistend, luuletus, kahekõne, näidend, sõnamänguline tekst, piltjutt, mõistatus, vanasõna.

Praktilised tööd:

- oma ja kaaslaste lugemistehnika hindamine õpetaja juhiste alusel;
- oma ja õpetaja käekirjalise teksti lugemise klassitahvlilt ja vihikust;
- jutustava ja kirjeldava teksti ning tarbe- ja teabeteksti (õpilaspäeviku, kutse, õnnitluse, saatekava, tööjuhendi, raamatu sisukorra, sõnastiku, teate, eeskirja, retsepti, õpikuteksti, teatmeteose teksti, ajalehe- ja ajakirja ning muu meediateksti) lugemine;
- üksikute tingmärkide (õppekirjanduse tingmärgid, liiklusmärgid jms), skeemide, kaartide ja tabelite lugemine õppekirjanduses, lasteraamatutes ning lasteajakirjanduses;
- õpiku sõnastiku iseseisev kasutamine;
- töö tekstiga: tekstist õpitavate keelendite, sünonüümide, otsese ja ülekantud tähendusega sõnade leidmine;
- teksti jaotamine osadeks ning tekstiosade pealkirjastamine;
- loetava kohta kava, skeemi, kaardi koostamine;
- loetu põhjal teemakohastele küsimustele vastamine;
- loole alguse ja lõpu mõtlemine;
- teksti teema ja peamõtte sõnastamine ja tegelaste iseloomustamine;
- jutustavate luuletuste ja proosateksti mõtestatud esitamine;
- kahekõne lugemine, intonatsiooni ja tempo valik saatelause alusel ning partnereid arvestades;
- loetud raamatust jutustamine, loetule emotsionaalse hinnangu andmine ja raamatust lühikokkuvõtte tegemine;
- vajaliku raamatu leidmine iseseisvalt;
- lugemispäeviku täitmine.

II kooliastme lõpuks taotletavad teadmised, oskused ja hoiakud

Õpilane:

1. mõistab rahvapärimust ja kultuuri mitmekesisust;
2. mõistab eesti keelt kui kultuuri kandjat ja avaliku suhtluse vahendit;
3. väljendab end selgelt ja asjakohaselt suuliselt ning kirjalikult;
4. teeb õpitu piires keeleteadlikke valikuid, kasutab korrektset kirjakeelt ja sobivat sõnavara;
5. loeb tekste lodusalt ja eesmärgistatult eri keskkondades ja allikatest;
6. kirjutab eesmärgistatult eri liiki tekste eri keskkondades ja allikate toel;
7. analüüsib ja hindab eri liiki suulisi ja kirjalikke tekste;
8. mõistab eri tüüpi ja liiki tekstide ülesehitust, sisu, keelelist eripära;
9. kujundab lugemise kaudu hoiakuid ja tõekspidamisi;
10. väärtustab lugemist, leiab endale sobivat lugemisvara.

SUULINE JA KIRJALIK SUHTLUS

Õpitulemused II kooliastme lõpuks	Rõhuasetused õpitulemuste saavutamisel klassiti
Õpilane valib juhendamise abil olukorrale vastava suhtluskanali.	4. klass Õpilane <ul style="list-style-type: none">• teab millised suhtluskanalid sobivad erinevates olukordades.
	5. klass Õpilane <ul style="list-style-type: none">• valib juhendamise abil mõnele olukorrale vastava suhtluskanali.
	6. klass Õpilane <ul style="list-style-type: none">• valib juhendamise abil olukorrale vastava suhtluskanali.
Õpilane esitab kuuldu ja loetu kohta	4. klass Õpilane

<p>küsimusi, avaldab viisakalt ja olukorrast lähtuvalt arvamust, sõnastab järelduse.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • kuulab mõtestatult eakohast teksti, toimib saadud sõnumi või juhendite järgi; • annab lühidalt edasi kuuldu sisu; • esitab kuuldu ja nähtu kohta küsimusi.
	<p>5. klass</p> <p>Õpilane</p> <ul style="list-style-type: none"> • esitab kuuldu ja loetu kohta küsimusi; • väljendab oma arvamust, annab infot edasi selgelt ja ühemõtteliselt.
	<p>6. klass</p> <p>Õpilane</p> <ul style="list-style-type: none"> • teeb kuuldust ja loetust nii suulise kui ka kirjaliku kokkuvõtte; • esitab kuuldu ja loetu kohta küsimusi, avaldab viisakalt ja • olukorrast lähtuvalt arvamust, sõnastab järelduse.
<p>Õpilane lahendab lihtsamaid probleemülesandeid paaris- ja rühmatöös.</p>	<p>4. klass</p> <p>Õpilane</p> <ul style="list-style-type: none"> • leiab koos partneri või rühmaga vastuseid lihtsamatele probleemülesannetele õpetaja juhendamisel.
	<p>5. klass</p> <p>Õpilane</p> <ul style="list-style-type: none"> • leiab koos partneri või rühmaga vastuseid lihtsamatele probleemülesannetele, kasutades sobivalt kas suulist või kirjalikku vormi.
	<p>6. klass</p> <p>Õpilane</p> <ul style="list-style-type: none"> • lahendab lihtsamaid probleemülesandeid paaris- ja rühmatöös.

Õpilane põhjendab oma seisukohta ja aktsepteerib kaaslaste põhjendatud seisukohti.	4. klass Õpilane	<ul style="list-style-type: none"> • põhjendab oma seisukohti.
	5. klass Õpilane	<ul style="list-style-type: none"> • põhjendab oma seisukohti, kasutades selleks sõnastikke ja teatmeteoseid.
	6. klass Õpilane	<ul style="list-style-type: none"> • põhjendab oma seisukohta ja aktsepteerib kaaslaste põhjendatud seisukohti (taganeb oma seisukohtadest)
Õpilane kasutab suhtluses sobivaid keelevahendeid, sh korrektset kirjakeelt õpitu piires nii suulises kui ka kirjalikus suhtluses.	4. klass Õpilane	<ul style="list-style-type: none"> • väljendab end suulistes suhtlusolukordades selgelt ja arusaadavalt koolis, avalikus kohas, eakaaslastega, täiskasvanutega suheldes.
	5. klass Õpilane	<ul style="list-style-type: none"> • väljendab end suulistes kui kirjalikes suhtlusolukordades selgelt ja arusaadavalt koolis, avalikus kohas, eakaaslastega, täiskasvanutega suheldes.
	6. klass Õpilane	<ul style="list-style-type: none"> • kasutab suhtluses sobivaid keelevahendeid, sh korrektset kirjakeelt õpitu piires nii suulises kui ka kirjalikus suhtluses.

Õppesisu 4. klassis

Hääliku pikkuste eristamine. Kaasõpilase ja õpetaja eesmärgistatud kuulamine. Kuuldu põhjal tegutsemine, kuuldule hinnangu andmine. Kuuldud teksti analüüsimine õpetaja

juhendamisel. Tekstide kriitiline kuulamine (fakti ja fantaasia eristamine jms). Lavastuse, kuulnud proosa-, luule- ja ainetekstide sisu ümberjutustamine. Visuaalsed ja tekstilised infoallikad ja nende usaldusväärsuse hindamine. Fakt ja arvamus. Sõnavara avardamine ja täpsustamine, töö sõnastikega. Keelekasutus erinevates suhtlusolukordades: koolis, avalikus kohas, eakaaslastega, täiskasvanutega suheldes, suulises kõnes ja kirjalikus tekstis. Olukorrale sobiva suhtluskanali valimine. Vestlus etteantud teema pires. Küsimustele vastamine, esitlus, tutvustus. Oma seisukohtade põhjendamine. Erinevate käitumisviiside ja koostöövormide võrdlemine. Oma arvamuse avaldamine, seisukoha põhjendamine, kaaslaste arvamuse küsimine. Lisateabe otsimine. Suulises keelekasutuses kirjakeele põhinormingute järgimine ning mõtete sobiv sõnastamine (sõnavalik, parasiitkeelendite vältimine, mõtte lõpuleviimine). Dialoog ja dramatiseering. Pantomiiim. Rollimäng. Erinevate strateegiate kasutamine kõneülesannetes (nt võrdlemine, kirjeldamine). Eritüübiliste küsimuste moodustamine (nt intervjuu tegemiseks). Nii enese kui ka teiste tööde tunnustav kommenteerimine õpetaja juhiste alusel.

Praktilised tööd:

- Sõnastike ja teatmeteoste kasutamine probleemülesannete lahendamisel;
- luuletuse või rolliteksti peast esitamine;
- õpetaja ettelugemise järel oluliste mõistete ja seoste leidmine;
- kuulnud tekstist lühikokkuvõtte sõnastamine;
- kuulnud teabe rühmitamine skeemi, märksõnade jm alusel;
- dialoogi ja dramatiseeringu koostamine ja esitamine;
- rollimängud (intervjuu);
- tagasiside andmine nii enda kui teiste töödele ja esitustele õpetaja juhiste alusel.

Õppesisu 5. klassis

Keelekasutus erinevates suhtlusolukordades: koolis, avalikus kohas, eakaaslastega, täiskasvanutega suheldes, suulises kõnes ja kirjalikus tekstis. Kaasõpilase ja õpetaja eesmärgistatud kuulamine. Kuuldu põhjal tegutsemine, kuuldu kohta arvamuse esitamine. Suuline arvamusavaldus ja vestlus etteantud teemal, vastulausele reageerimine ning seisukohast loobumine. Küsimustele vastamine, esitlus ja tutvustus. Väite põhjendamine.

Praktilised tööd

- kuuldu ja loetust suulise ja kirjaliku kokkuvõtte tegemine;
- rollimängud (erinevad suhtlusolukorrad);
- väitlused.

Õppesisu 6. klassis

Suuline arvamusalaldus ja vestlus etteantud teemal, vastulausele reageerimine ning seisukohast loobumine. Küsimustele vastamine, esitlus ja tutvustus. Väite põhjendamine. Seisukoha põhjendamine paaris- või rühmatöö ajal ning kõnejärg. Kaaslase täiendamine ja parandamine. Kaasõpilaste töödele hinnangu andmine ja tunnustuse avaldamine. Klassivestlus, diskussioon. Telefonivestluse alustamine ja lõpetamine. Virtuaalkeskkonnas suhtlemise eesmärgid, võimalused, ohud, privaatsus ja avalikkus. E-kiri.

Praktilised tööd:

- väitlused etteantud teemal;
- rollimängud (telefonivestlus jms);
- lühike esitlus;
- tagasiside andmine klassikaaslase esitlusele õpetaja juhendite alusel (positiivses võtmes);
- e-kirja koostamine.

TEKSTI VASTUVÕTT

Õpitulemused II kooliastme lõpuks	Rõhuasetused õpitulemuste saavutamisel klassiti
Õpilane valib ja loeb sobivaid tervikteoseid nii eesti kui ka maailma lastekirjandusest.	4. klass Õpilane <ul style="list-style-type: none">• on läbi lugenud vähemalt neli eakohast väärtkirjandusteost (raamatut).
	5. klass Õpilane <ul style="list-style-type: none">• on läbi lugenud vähemalt viis eakohast väärtkirjandusteost (raamatut).
	6. klass Õpilane <ul style="list-style-type: none">• on läbi lugenud vähemalt kuus eakohast väärtkirjandusteost (raamatut);

	<ul style="list-style-type: none"> • valib ja loeb sobivaid tervikteoseid nii eesti kui ka maailma lastekirjandusest.
Õpilane iseloomustab õpitud tekstiliike ja nende kasutamise võimalusi.	4. klass Õpilane <ul style="list-style-type: none"> • tunneb ära jutustuse, luuletuse, näidendi, muinasjutu, mõistatuse, vanasõna, kõnekäänu, kirja.
	5. klass Õpilane <ul style="list-style-type: none"> • kasutab töös tekstidega õpitud keele- ja tekstimõisteid.
	6. klass Õpilane <ul style="list-style-type: none"> • iseloomustab õpitud tekstiliike ja nende kasutamise võimalusi.
Õpilane loeb ja mõistab eakohaseid õpi- ja elutarbelisi ning huvivaldkondade tekste.	4. klass Õpilane <ul style="list-style-type: none"> • loeb eakohast teksti ladiusalt ja mõtestatult.
	5. klass Õpilane <ul style="list-style-type: none"> • mõistab lihtsat plaani, tabelit, diagrammi, kaarti.
	6. klass Õpilane <ul style="list-style-type: none"> • loeb ja mõistab eakohaseid õpi- ja elutarbelisi ning huvivaldkondade tekste.
Õpilane võrdleb tekste, esitab küsimusi, avaldab arvamust, teeb tekstist lühikokkuvõtte.	4. klass Õpilane <ul style="list-style-type: none"> • vastab teksti põhjal koostatud küsimustele tekstinäidete või oma sõnadega, koostab teksti kohta küsimusi.
	5. klass

	<p>Õpilane</p> <ul style="list-style-type: none"> tutvustab loetud kirjandusteose sisu ja tegelasi ning kõneleb loetust.
<p>Õpilane kuulab ja jälgib vastuvõetavat teksti, valib lugemise eesmärgile sobiva lugemisviisi.</p>	<p>6. klass</p> <p>Õpilane</p> <ul style="list-style-type: none"> võrdleb tekste, esitab küsimusi, avaldab arvamust, teeb tekstist lühikokkuvõtte.
<p>Õpilane tunneb keele ja kirjanduse valdkonna teabekeskondi, leiab neist vajaliku teabe.</p>	<p>4. klass</p> <p>Õpilane</p> <ul style="list-style-type: none"> kirjeldab teksti põhjal sündmuste toimumise kohta ja tegelasi; tunneb keele ja kirjanduse valdkonna teabekeskondi, leiab neist vajaliku teabe; võrdleb eri allikatest pärit infot, eristab olulist ebaolulisest, fakti arvamusest. <p>5. klass</p> <p>Õpilane</p> <ul style="list-style-type: none"> leiab teksti peamõtte <p>6. klass</p> <p>Õpilane</p> <ul style="list-style-type: none"> kuulab ja jälgib vastuvõetavat teksti, valib lugemise eesmärgile sobiva lugemisviisi.
	<p>4. klass</p> <p>Õpilane</p> <ul style="list-style-type: none"> otsib teavet tundmatute sõnade kohta õpetaja abiga, teeb endale selgeks nende tähenduse. <p>5. klass</p> <p>Õpilane</p>

	<ul style="list-style-type: none"> • otsib õpetaja abiga erinevat teavet keele ja kirjanduse valdkonna teabekeskondadest.
	6. klass Õpilane <ul style="list-style-type: none"> • tunneb keele ja kirjanduse valdkonna teabekeskondi, leiab neist vajaliku teabe.
Õpilane võrdleb eri allikatest pärit infot, eristab olulist ebaolulisest, fakti arvamusest.	4. klass Õpilane <ul style="list-style-type: none"> • leiab tekstist vajalikku infot.
	5. klass Õpilane <ul style="list-style-type: none"> • võrdleb eri allikatest pärit infot.
	6. klass Õpilane <ul style="list-style-type: none"> • võrdleb eri allikatest pärit infot, eristab olulist ebaolulisest, fakti arvamusest.

Õppesisu 4. klassis

Lugemiseks valmistumine, keskendunud lugemine. Lugemistehnika arendamine. Häälega ja hääleta lugemine, pauside, tempo ja intonatsiooni jälgimine. Lugemist hõlbustavad võtted. Oma lugemise jälgimine ning lugemisoskuse hindamine. Tööjuhendi lugemine. Tarbe- ja õppetekstide mõtestatud lugemine (reegel, juhend, tabel, skeem, kaart jm). Tekstide võrdlemine etteantud ülesande piires. Sõna, lause ning teksti sisu mõistmine. Kujundlik keelekasutus (piltlik väljend). Enne lugemist olemasolevate teemakohaste teadmiste ja kogemuste väljaselgitamine. Kirjandusteksti süžee, sündmuste toimumise koht, aeg ja tegelased. Sündmuste järjekord. Arutlemine tekstis käsitletud teema üle. Tegelaste käitumise motiivide analüüs. Küsimustele vastamine tekstinäidetega või oma sõnadega. Trükised (raamat, ajaleht, ajakiri), nendes orienteerumine ja vajaliku teabe leidmine. Huvipakkuva raamatu leidmine, iseseisev lugemine, vajaliku info leidmine. Lugemissoovituste jagamine klassikaaslastele. Loetud raamatust jutustamine, loetule emotsionaalse hinnangu andmine ja raamatust lühikokkuvõtte tegemine. Tekstiliikide eristamine: jutustus, muinasjutt, luuletus,

näidend, vanasõna, kõnekäänd, kiri. Ilukirjandus: kunstmuinasjutt, tõsielujutt eakaaslastest, ilu- ja aimekirjandus loomadest, seiklusjutt, näidend, rahvaluule, värsslugu, vanasõnad ning kõnekäänud.

Praktilised tööd:

- loetud teksti kohta küsimuste koostamine;
- tundmatute sõnade kohta teabe otsimine keele ja kirjanduse valdkonna teabekeskondadest (õpetaja abiga);
- ülesanded tekstist vajaliku info leidmiseks;
- teksti sisu ennustamine pealkirja, piltide, remarkide, üksiksõnade jm alusel;
- oma arvamuse sõnastamine ja põhjendamine loetud teksti põhjal;
- töö tekstiga: tundmatute sõnade tähenduse selgitamine, märkmete tegemine loetu põhjal, märksõnaskeemi, küsimuste koostamine;
- loetava kohta kava, skeemi/kaardi koostamine;
- dramatiseeringud loetud teksti põhjal;
- luuletuse sisu eripara määramine (loodusluuletus, nali jne), riimide leidmine ja loomine, riimuvate sõnade toel värsside loomine;
- luuletuse ja proosateksti mõtestatud esitamine (meeleolu, laad);
- trükistest (ajaleht, ajakiri, teatmeteos) vajaliku teabe leidmine;
- loetud raamatust lühikokkuvõtte tegemine;
- loetud raamatu sisu ja tegelaste tutvustamine klassikaaslastele;
- vajaliku raamatu leidmine iseseisvalt, ka kataloogi või e-otsingut kasutades.

Õppesisu 5. klassis

Trükised (raamat, ajaleht, ajakiri), nendes orienteerumine ja vajaliku teabe leidmine. Visuaalselt esitatud info (foto, joonise, graafiku) põhjal lihtsamate järeluste tegemine, seoste leidmine. Eesmärgistatud lugemine, kuulamine, vaatamine, kokkuvõtte tegemine, kuuldu konspekterimine. Tarbe- ja õppetekstide (reegel, juhend, tabel, skeem, kaart, saatekava jne) mõtestatud lugemine. Tarettekstide keel: kataloogid, kasutusjuhendid, toodete etiketid.

Praktilised tööd

- lihtsatel plaanidel, tabelites, diagrammides, kaartidel oleva info edasiandmine kaaslastele;
- loetud kirjandusteose sisu ja tegelaste tutvustamine klassikaaslastele;
- loetud teksti peamõtte sõnastamine;

- erineva teabe otsimine keele ja kirjanduse valdkonna teabekeskondadest (õpetaja abiga);
- eri allikatest pärit infot võrdlemine (olulise ebaolulisest eristamine):
- skeemist, tabelist, kuulutusest, sõiduplaanist ja hinnakirjast andmete kirjapanek ning seoste esiletoomine.

Õppesisu 6. klassis

Raadio- ja telesaadete eripära, vormid ning liigid. Eesmärgistatud kuulamine, vaatamine, kokkuvõtte tegemine, kuuldu konspekteerimine. Trükiajakirjandus: pressifoto, karikatuur, pildiallkiri. Reklaam: sõnum, pildi ja sõna mõju reklaamis, adressaat, lastele mõeldud reklaam. Tarbetekstide keel: kataloogid, kasutusjuhendid, toodete etiketid. Tarbe- ja õppetekstide (reegel, juhend, tabel, skeem, kaart, saatekava jne) mõtestatud lugemine. Trükised (raamat, ajaleht, ajakiri), nendes orienteerumine ning vajaliku teabe leidmine. Eesmärgistatud lugemine, kuulamine, vaatamine, kokkuvõtte tegemine, kuuldu konspekteerimine

Praktilised tööd:

- loetud tekstist lühikokkuvõtte koostamine;
- kuuldu või nähtu kohta kokkuvõtte tegemine;
- erineva teabe otsimine keele ja kirjanduse valdkonna teabekeskondadest;
- eri allikatest pärit info võrdlemine (olulise ebaolulisest, fakti arvamusest eristamine);
- skeemist, tabelist, kuulutusest, sõiduplaanist ja hinnakirjast andmete kirjapanek ning seoste esiletoomine;
- visuaalselt esitatud info (foto, joonise, graafiku) põhjal lihtsamate järelduste tegemine, seoste leidmine.

TEKSTILOOME

Õpitulemused II kooliastme lõpuks	Rõhuasetused õpitulemuste saavutamisel klassiti
Õpilane leiab juhendamise abil	4. klass Õpilane

tekstiloomeks vajalikku teavet.	<ul style="list-style-type: none"> • leiab juhendamise abil tekstiloomeks vajalikku teavet kindlast infoallikast (õpetaja määratletud).
	5. klass Õpilane <ul style="list-style-type: none"> • leiab juhendamise abil tekstiloomeks vajalikku teavet nii raamatukogust kui veebipõhistest infoallikatest.
	6. klass Õpilane <ul style="list-style-type: none"> • leiab juhendamise abil tekstiloomeks vajalikku teavet.
Õpilane tunneb kirjutamiseks ja esinemiseks valmistumise põhietappe.	4. klass Õpilane <ul style="list-style-type: none"> • tunneb kirjutamiseks valmistumise põhietappe.
	5. klass Õpilane <ul style="list-style-type: none"> • tunneb esinemiseks valmistumise põhietappe.
	6. klass Õpilane <ul style="list-style-type: none"> • tunneb kirjutamiseks ja esinemiseks valmistumise põhietappe.
Õpilane jutustab, kirjeldab, võrdleb ja arutleb suuliselt ja kirjalikult.	4. klass Õpilane <ul style="list-style-type: none"> • jutustab ja kirjutab loetust ning läbielatud sündmusest; • kirjeldab eesmärgipäraselt eset, olendit, inimest.
	5. klass Õpilane <ul style="list-style-type: none"> • jutustab tekstilähedaselt, kokkuvõtlikult kavapunktide järgi, märksõnaskeemi ja küsimuste toel.
	6. klass Õpilane

	<ul style="list-style-type: none"> • jutustab, kirjeldab, võrdleb ja arutleb suuliselt ja kirjalikult.
Õpilane esineb suuliselt, võtab sõna, koostab ja peab lühikese ettekande.	4. klass Õpilane <ul style="list-style-type: none"> • võtab arutelude käigus sõna.
	5. klass Õpilane <ul style="list-style-type: none"> • esineb suuliselt (luuletuse või dialoogi esitamine).
	6. klass Õpilane <ul style="list-style-type: none"> • esineb suuliselt, võtab sõna, koostab ja peab lühikese ettekande.
Õpilane kirjutab eesmärgipäraselt ja olukohaselt eri liiki eakohaseid tekste.	4. klass Õpilane <ul style="list-style-type: none"> • kirjutab eakohase pikkusega ümberjutustusi küsimuste, pildi, pildiseeria, märksõnaskaemi või kava toel.
	5. klass Õpilane <ul style="list-style-type: none"> • kirjutab eesmärgipäraselt loovtöid ja kirju; • kasutab tekste luues ja seostades omandatud keele- ja tekstimõisteid.
	6. klass Õpilane <ul style="list-style-type: none"> • kirjutab eesmärgipäraselt ja olukohaselt eri liiki eakohaseid tekste.
Õpilane vormistab kirjalikud tekstid korrektselt nii käsikirjas kui ka arvutis.	4. klass Õpilane <ul style="list-style-type: none"> • kirjutab nii koolis kui ka igapäevaelus käsitsi ja arvutiga eakohaseid tekste vastavalt kirjutamise eesmärgile, funktsioonile ja adressaadile.

	5. klass Õpilane <ul style="list-style-type: none"> • teeb oma tekstiga tööd, et see oleks korrektselt vormistatud.
	6. klass Õpilane <ul style="list-style-type: none"> • vormistab kirjalikud tekstid korrektselt nii käsikirjas kui ka arvutis.

Õppesisu 4. klassis

Ümberjutustamine ja ümberjutustuse kirjutamine: tekstilähedane, kokkuvõtlik, loov, valikuline kavapunktide järgi, märksõnade ja küsimuste toel. Loetu ja kuuldu põhjal jutustamine. Loetule, nähtule või kuuldule hinnangu andmine nii kirjalikult kui ka suuliselt. Esitamise eesmärgistamine (miks, kellele, mida). Esitamiseks kohase sõnavara, tempo, hääletugevuse ja intonatsiooni valimine. Õige hingamine ja kehahoid. Jutustus pildi või pildiseeria põhjal, küsimuste, skeemi, kaardi või kava toel, fantaasialugu, kirjeldus, seletus, veenmiskiri, tarbetekstid (juhend, nimekiri, retsept, e-kiri, teade), ajakirjandustekstid (uudis, intervjuu, pildi allkiri, kuulutus, reklaam, arvamislugu). Protsesskirjutamine: kirjutamiseks valmistumine (märksõnad, idee- või mõtteskeem, tsentriline kaart, sündmuste kaart, muusika, pilt, rollimäng jne), teksti eri versioonide kirjutamine, viimistlemine, toimetamine, avaldamine, tagasiside saamine.

Praktilised tööd:

- ümberjutustuste kirjutamine küsimuste, pildi, pildiseeria, märksõnaskeemi või kava toel;
- aheljutustamine;
- loo ümberjutustamine uute tegelaste ja sündmuste lisamisega;
- loetu ja kuuldu põhjal jutustamine (eseme, olendi, inimese kirjeldamine, iseloomulike tunnuste esitamine) ja hinnangu andmine;
- kirjutamiseks valmistumise erinevate võtete kasutamine.

Õppesisu 5. klassis

Lühietekanne ja esitlus. Privaatses ja avalikus keskkonnas suhtlemise eetika. Kirjeldamine: sõnavalik, oluliste ja iseloomulike tunnuste esitamine. Kirjelduse ülesehitus: üldmulje,

detailid, hinnang. Eseme, olendi ja inimese kirjeldamine. Autori suhtumine kirjeldatavasse ning selle väljendamine. Jutustamine. Jutustuse ülesehitus. Ajalis-põhjuslik järgnevus tekstis. Sidus lausestus. Otsekõne jutustuses. Minavormis jutustamine. Arutlemine. Põhjuse ja tagajärje eristamine.

Praktilised tööd

- lühiettekande loomine ja esitlemine internetis;
- lühiettekande loomine ja esitlemine teatmeteosest leitud info põhjal;
- oma elamustest ja juhtumistest jutustamine ning kirjutamine.

Õppesisu 6. klassis

Protsesskirjutamine: suuline eeltöö, kava ja mõttekaardi koostamine, teksti kirjutamine, viimistlemine, toimetamine ja avaldamine, tagasiside saamine. Kirjandi ülesehitus. Sissejuhatus, teemaarendus, lõpetus. Mustand. Oma vigade leidmine ja parandamine. Lisateabe otsimine. Alustekst, selle edasiarenduse lihtsamad võtted. Visuaalsed ja tekstilised infoallikad ning nende usaldusväärsus. Eri allikatest pärit info võrdlemine, olulise eristamine ebaolulisest. Fakt ja arvamus. Uue info seostamine oma teadmiste ja kogemustega. Lühiettekande ja esitlus internetist või teatmeteostest leitud info põhjal. Privaatses ja avalikus keskkonnas suhtlemise eetika. Kiri, ümbriku vormistamine.

Praktilised tööd:

- lühikese ettekande koostamine ja ettekandmine;
- lühikese kirjandi kirjutamine etteantud teemal (koos mustandiga);
- teksti loomine pildi- ja näitmaterjali põhjal;
- eri allikatest saadud info põhjal võrdluskaardi koostamine ja info usaldusväärsuse hindamine;
- ümbriku vormistamine (koos kirja kirjutamisega).

KEELETEADLIKKUS

Õpitulemused II kooliastme lõpuks	Rõhuasetused õpitulemuste saavutamisel klassiti
Õpilane nimetab Eestis kõneldavaid	4. klass Õpilane

keeli, sugulaskeeli ja -rahvaid.	<ul style="list-style-type: none"> • nimetab Eestis kõneldavaid keeli.
	5. klass Õpilane <ul style="list-style-type: none"> • nimetab eesti sugulaskeeli ja -rahvaid.
	6. klass Õpilane <ul style="list-style-type: none"> • nimetab Eestis kõneldavaid keeli, sugulaskeeli ja -rahvaid.
Õpilane eristab keelevariante, sh murdeid, sotsiolekte, toob näiteid nende kasutusest.	4. klass Õpilane <ul style="list-style-type: none"> • eristab murdeid ja toob näiteid nende kasutusest.
	5. klass Õpilane <ul style="list-style-type: none"> • eristab sotsiolekte ja toob näiteid nende kasutusest.
	6. klass Õpilane <ul style="list-style-type: none"> • eristab keelevariante, sh murdeid, sotsiolekte, toob näiteid nende kasutusest.
Õpilane kirjeldab eesti keele häälikusüsteemi, eristab sõnaliikide tüüpjuhte ning põhilisi käänd- ja pöörsõna vorme.	4. klass Õpilane <ul style="list-style-type: none"> • märgib kirjas digesti lühikesi, pikki ja ülipikki täis- ja kaashäälikuid; • märgib sõnades õigesti kaashäälikuühendit; • tunneb ära liitsõna; • pöörab tegusõnu olevikus.
	5. klass Õpilane <ul style="list-style-type: none"> • kirjutab sulghääliku omandatud oma- ja võõrsõnade algusse; • moodustab ainsust ja mitmust, olevikku ja minevikku.

	<p>6. klass</p> <p>Õpilane</p> <ul style="list-style-type: none"> kirjeldab eesti keele häälikusüsteemi, eristab sõnaliikide tüüpjuhte ning põhilisi käänd- ja pöörd sõna vorme.
<p>Õpilane moodustab ja kirjavahemärgistab lihtlauseid, sealhulgas koondlauseid ja lihtsamaid liitlauseid.</p>	<p>4. klass</p> <p>Õpilane</p> <ul style="list-style-type: none"> moodustab ja kirjavahemärgistab lihtlauseid.
	<p>5. klass</p> <p>Õpilane</p> <ul style="list-style-type: none"> moodustab ja kirjavahemärgistab lihtlauseid, sh koondlauseid.
	<p>6. klass</p> <p>Õpilane</p> <ul style="list-style-type: none"> moodustab ja kirjavahemärgistab lihtlauseid, sealhulgas koondlauseid ja lihtsamaid liitlauseid.
<p>Õpilane järgib eesti õigekirja aluseid ja õpitud põhireegleid.</p>	<p>4. klass</p> <p>Õpilane</p> <ul style="list-style-type: none"> kirjutab suure algustähega isiku ja kohanimeid ja väike algustähega õppeainete, kuude, nädalapäevade, ilmakaarte nimetused; kirjutab etteütlemise järgi sisult tuttavat teksti (40-60 sõna).
	<p>5. klass</p> <p>Õpilane</p> <ul style="list-style-type: none"> kirjutab etteütlemise järgi sisult tuttavat teksti (50-70 sõna).
	<p>6. klass</p> <p>Õpilane</p>

	<ul style="list-style-type: none"> • kirjutab etteütlemise järgi sisult tuttavat teksti (60-80 sõna); • järgib eesti õigekirja aluseid ja õpitud põhireegleid.
Õpilane rakendab omandatud keeleteadmisi tekstiloomes ja tekstianalüüsis.	4. klass Õpilane <ul style="list-style-type: none"> • kasutab õpitud keelendeid nii kõnes kui kirjas vastavalt suhtlemise eesmärgile, funktsioonile ja suhtluspartnerile, jälgib oma tekstis õpitud ortograafiareegleid.
	5. klass Õpilane <ul style="list-style-type: none"> • moodustab ja kirjavahemärgistab lihtlauseid, sh koondlauseid; • rakendab omandatud keeleteadmisi tekstiloomes.
	6. klass Õpilane <ul style="list-style-type: none"> • moodustab ja kirjavahemärgistab lihtlauseid, sh koondlauseid ja lihtsamaid liitlauseid; • rakendab omandatud keeleteadmisi tekstiloomes ja -analüüsis.
Õpilane kasutab õigekirja kontrollimiseks ja tähenduste leidmiseks trüki- ja digisõnastikke, leiab sõnaartiklist vajaliku teabe.	4. klass Õpilane <ul style="list-style-type: none"> • leiab vead enda ja kaaslaste kirjutistes õpitud keelendite piires; • parandab leitud vead sõnaraamatu, käsiraamatu, kaaslase ja/või õpetaja abiga.
	5. klass Õpilane <ul style="list-style-type: none"> • kasutada digi- ja trükisõnaraamatut sõna tähenduse ja õigekirja kontrollimiseks.

	6. klass Õpilane <ul style="list-style-type: none"> • kasutab õigekirja kontrollimiseks ja tähenduste leidmiseks trüki- ja digisõnastikke, leiab sõnaartiklist vajaliku teabe.
--	--

Õppesisu 4. klassis

Üldteemad

Eesti keel teiste keelte seas. Teised Eestis kõneldavad keeled.

Häälikuõpetus ja õigekiri

Tähestik. Täis- ja kaashäälikud. Suluga ja suluta häälikud. Helilised ja helitud häälikud. Võõrtähed ja -häälikud. Täis-ja kaashäälikuühend. Kaashäälikuühendi õigekiri. g, b, d s-i kõrval (nt jalgsi, kärbsed). h õigekiri. i ja j õigekiri (tegijanimi). Tutvumine gi- ja ki-liite õigekirjaga. Silbitamine ja poolitamine (ka liitsõnades). Õppetegevuses vajalike võõrsõnade tähendus, hääldus ja õigekiri. Üldkasutatavad lühendid. Lühendite õigekiri. Nimi ja nimetus. Isiku- ja kohanimed, ametinimetused ja üldnimetused. Eakohase teksti eksimatu ära kiri tahvlilt. Etteütlemise järgi kirjutamine õpitud keelendite ulatuses (40-60 sõna, 20 ortogrammi).

Sõnavaraõpetus

Sünonüümid. Antonüümid. Liitsõnamoodustus: täiend- ja põhisõna, liitsõna tähendusvarjund. Liitsõna ja liitega sõna erinevused.

Vormiõpetus

Tegusõna. Tegusõna ajad: olevik, lihtminevik. Jaatava ja eitava kõne kasutamine. Tegusõna pööramine ainsuses ja mitmuses. Nimisõna. Omadussõna. Asesõna. Nimisõnade kokku- ja lahkukirjutamine. Arvsõnade õigekiri. Rooma numbrite kirjutamine.

Lauseõpetus

Lause. Lause laiendamise lihtsamaid võimalusi. Lihtlause. Lihtlause kirjavadhemärgid. Küsi-, väit- ja hüüdlause lõpumärgid ja kasutamine. Otsekõne ja saatelause.

Praktilised tööd:

- etteütelse kirjutamine;
- etteütelses oma kirjavea iseseisev leidmine kasutades digi- või trükisõnaraamtut;
- Eestis kõnelevate keelte kaardistamine (mõistekaart).

Õppesisu 5. klassis

Üldteemad

Eesti keel teiste keelte seas. Teised Eestis kõneldavad keeled. Sugulaskeeled ja sugulasrahvad.

Häälikuõpetus ja õigekiri

Täis- ja kaashäälikud. Suluga ja suluta häälikud. Helilised ja helitud häälikud. Täis- ja kaashäälikuühend. Võõrtähed ja -häälikud. Kaashäälikuühendi õigekiri. Tähed g, b, d s-tähe kõrval. Silbitamine ja poolitamine (ka liitsõnades).

Sõnavaraõpetus

Liitsõnamoodustus: täiend- ja põhiosa, liitsõna tähendusvarjund. Liitsõna ja liitega sõna erinevused. Sõna tähenduse leidmine sõnaraamatutest (nii raamatu- kui ka veebivariandist).

Vormiõpetus

Sõnaliigid: tegusõnad, käändsõnad ja muutumatud sõnad. Tegusõna. Tegusõna ajad: olevik, lihtminevik. Jaatava ja eitava kõne kasutamine. Tegusõna pööramine ainsuses ja mitmuses. Tegusõna oleviku- ja minevikuvormi kasutamine tekstis. Käändsõna. Käändsõnade liigid: nimisõna, omadussõna, arvsõna, asesõna. Käänamine. Käänded, nende küsimused ja tähendus. Õige käände valik sõltuvalt lause kontekstist. Ainsus ja mitmus.

Lauseõpetus

Lause. Alus ja öeldis. Lihtsamad lause laiendamise võimalused. Korduvate lauseliikmete kirjavahemärgistamine koondlauses. Koondlause kasutamine tekstis. Lihtlause. Lihtlause kirjavahemärgid. Küsi-, väit- ja hüüdlause lõpumärgid ja kasutamine.

Muud õigekirja teemad

Algustäheõigekiri: nimi, nimetus ja pealkiri. Isiku- ja kohanimed.

Praktilised tööd

- etteütluse kirjutamine;
- etteütles oma kirjavea iseseisev leidmine kasutades digi- või trükisõnaraamatut;
- sugulaskeelte ja sugulasrahvaste kaardistamine (mõistekaart).

Õppesisu 6. klassis

Üldteemad

Kirjakeel, argikeel ja murdekeel

Häälikuõpetus ja õigekiri

g, b, d s-i kõrval. Tähe h õigekiri. Tähtede i ja j õigekiri (tegijanimed ja liitsõnad). Liidete -gi ja -ki õigekiri. Sulghäälik võõrsõna algul ja sõna lõpus, sulghäälik sõna keskel. Tähtede f ja š

õigekiri. Sagedamini esinevate võõrsõnade tähendus, hääldus ja õigekiri. Silbitamine ja poolitamine (ka liitsõnades). Õigekirja kontrollimine sõnaraamatutest (nii raamatu- kui ka veebivariandist).

Sõnavaraõpetus

Kirjakeelne ja argikeelne sõnavara, uudissõnad, murdesõnad, släng. Sünonüümid, antonüümid, homonüümid, nende kasutamine. Sõnavaliku täpsus erinevates tekstides. Igapäevaste võõrsõnade asendamine omasõnadega ja vastupidi. Sõna tähenduse leidmine sõnaraamatutest (nii raamatu- kui ka veebivariandist).

Vormiõpetus

Tegusõna. Tegusõna ajad: olevik, liht-, täis- ja enneminevik. Nimisõnade kokku- ja lahkukirjutamine. Omadussõna käänamine koos nimisõnaga. lik- ja ne-liiteliste omadussõnade käänamine ning õigekiri. Omadussõnade võrdlusastmed. Võrdlusastmete kasutamine. Omadussõnade tuletusliited. Omadussõnade kokku-ja lahkukirjutamine (ne- ja line-liitelised omadussõnad). Arvsõnade õigekiri. Rooma numbrite kirjutamine. Põhi- ja järgarvsõnade kokku- ja lahkukirjutamine. Kuupäeva kirjutamise võimalusi. Arvsõnade käänamine. Põhi- ja järgarvsõnade kirjutamine sõnade ja numbritega, nende lugemine. Arvsõnade kasutamine tekstis. Sõnaraamatute kasutamine käandsõna põhivormide kontrollimiseks.

Lauseõpetus

Liitlause. Liitlause sidumine liitlauseks. Sidesõnaga ja sidesõnata liitlause. Kahe järjestikuse osalausega liitlause kirjavahemärgistamine. Otsekõne ja saatelause. Saatelause otsekõne ees, keskel ja järel. Otsekõne kirjavahemärgid. Otsekõne kasutamise võimalusi. Üte ja selle kirjavahemärgid.

Muud õigekirjateemad

Algustäheõigekiri: ajaloosündmused; ametinimetused ja üldnimetused; perioodikaväljaanded; teoste pealkirjad. Üldkasutatavad lühendid. Lühendite õigekiri. Lühendite lugemine.

Praktilised tööd:

- etteütluse kirjutamine;
- etteütles oma kirjavea iseseisev leidmine kasutades digi- või trükisõnaraamatut;
- erinevate sotsiolektide kaardistamine (mõistekaart).

III kooliastme lõpuks taotletavad teadmised, oskused ja hoiakud

Õpilane:

1. väärtustab oma rahvapärimust ja kultuuri mitmekesisust;

2. väärtustab eesti keelt kui kultuuri kandjat ja avaliku suhtluse vahendit;
3. on keeleteadlik, väljendab end eesmärgipäraselt, selgelt, asjakohaselt ja keeleliselt korrektselt suuliselt ning kirjalikult;
4. loeb tekste vilunult, eesmärgistatult ja kriitiliselt eri keskkondades ja allikatest;
5. kirjutab eesmärgistatult ja keeleliselt korrektselt eri liiki tekste eri keskkondades ja allikate toel;
6. analüüsib ja hindab kriitiliselt eri liiki suulisi ja kirjalikke tekste, arvestab intellektuaalomandiga;
7. mõistab eri tüüpi ja liiki tekstide ülesehitust, sisu, keelelist eripära ning funktsiooni;
8. kujundab lugemise kaudu väärtushoiakuid ja tõekspidamisi;
9. väljendab end sobivat ja rikkalikku sõnavara kasutades;
10. omandab lugemisharjumuse ja väärtustab lugemist.

SUULINE JA KIRJALIK SUHTLUS

Õpitulemused III kooliastme lõpuks	Rõhuasetused õpitulemuste saavutamisel klassiti
Õpilane nimetab suulise ja kirjaliku kõne erijooni ning eristab kirjakeelt argikeelest.	7. klass Õpilane <ul style="list-style-type: none"> • nimetab suulise ja kirjaliku kõne erijooni.
	8. klass Õpilane <ul style="list-style-type: none"> • nimetab kirja- ja argikeele erijooni.
	9. klass Õpilane <ul style="list-style-type: none"> • nimetab suulise ja kirjaliku kõne erijooni; • eristab kirjakeelt argikeelest.
Õpilane esitab kuuldu ja loetu põhjal küsimusi, teeb	7. klass Õpilane <ul style="list-style-type: none"> • esitab kuuldu ja loetu põhjal küsimusi.

järeldusi ning annab hinnanguid.	8. klass Õpilane	<ul style="list-style-type: none"> • esitab kuuldu ja loetu põhjal küsimusi ning teeb järeldusi.
	9. klass Õpilane	<ul style="list-style-type: none"> • esitab kuuldu ja loetu põhjal küsimusi, teeb järeldusi ning annab hinnanguid
Õpilane teeb kuuldu ja loetu kohta nii suulise kui ka kirjaliku kokkuvõtte.	7. klass Õpilane	<ul style="list-style-type: none"> • teeb kuuldu kohta nii suulise kui ka kirjaliku kokkuvõtte.
	8. klass Õpilane	<ul style="list-style-type: none"> • teeb loetu kohta nii suulise kui ka kirjaliku kokkuvõtte.
	9. klass Õpilane	<ul style="list-style-type: none"> • teeb kuuldu ja loetu kohta nii suulise kui ka kirjaliku kokkuvõtte.
Õpilane arutleb eakohastel teemadel, lahendab keelealaseid probleemülesandeid ja osaleb diskussioonides.	7. klass Õpilane	<ul style="list-style-type: none"> • arutleb eakohastel teemadel etteantud küsimuste põhjal rühmas; • lahendab keelealaseid probleemülesandeid rühmas.
	8. klass Õpilane	<ul style="list-style-type: none"> • arutleb eakohastel teemadel;

	<ul style="list-style-type: none"> • lahendab keealaseid probleemülesandeid nii individuaalselt (õpetaja juhendamisel) kui rühmas.
<p>Õpilane põhjendab ning avaldab viisakalt ja asjakohaselt arvamust ja seisukohta sündmuse, nähtuse või teksti kohta nii suuliselt kui ka kirjalikult.</p>	<p>9. klass Õpilane</p> <ul style="list-style-type: none"> • arutleb eakohastel teemadel; • lahendab keealaseid probleemülesandeid; • osaleb diskussioonides. <hr/> <p>7. klass Õpilane</p> <ul style="list-style-type: none"> • väljendab oma seisukohti nii suuliselt kui kirjalikult ja sõnastab vajadusel oma eriarvamuse. <hr/> <p>8. klass Õpilane</p> <ul style="list-style-type: none"> • käsitleb koos partneri või rühmaga sihipäraselt eakohaseid teemasid ning lahendab probleemülesandeid, kasutades sobivalt kas suulist või kirjalikku keelevormi; • oskab algatada, arendada, tõrjuda ja katkestada nii suhtlust kui ka teemasid; • teeb ettepanekuid, esitab omapoolseid põhjendusi, annab vajadusel lisateavet. <hr/> <p>9. klass Õpilane</p> <ul style="list-style-type: none"> • põhjendab ning avaldab viisakalt ja asjakohaselt arvamust ja seisukohta sündmuse, nähtuse või teksti kohta nii suuliselt kui ka kirjalikult.
<p>Õpilane märkab tekstides ja suhtluses tehtavaid keelevelikuid.</p>	<p>7. klass Õpilane</p> <ul style="list-style-type: none"> • märkab tekstides ja suhtluses tehtavaid keelevelikuid.

	8. klass Õpilane	<ul style="list-style-type: none"> • märkab tekstides ja suhtluses tehtavaid keelevelikuid.
	9. klass Õpilane	<ul style="list-style-type: none"> • märkab tekstides ja suhtluses tehtavaid keelevelikuid.
Õpilane kasutab asjakohaseid suulise ja kirjaliku suhtlemise tavasid ja võimalusi.	7. klass Õpilane	<ul style="list-style-type: none"> • kasutab asjakohaseid kirjaliku suhtlemise tavasid ja võimalusi sotsiaalmeedias, e-posti vahendusel jms suhtlemisel.
	8. klass Õpilane	<ul style="list-style-type: none"> • peab sobivalt telefoni- ja mobiilivestlusi; • kasutab asjakohaseid suulise ja kirjaliku suhtlemise tavasid ja võimalusi.
	9. klass Õpilane	kasutab asjakohaseid suulise ja kirjaliku suhtlemise tavasid ja võimalusi.

Õppesisu 7. klassis

Kuuldust ja loetust kokkuvõtte tegemine, asjakohaste küsimuste esitamine. Meilivahetus, meili kirjutamine ja keelevahendite valik. Aktuaalse meediateksti kommenteerimine vestlusingis.

Praktilised tööd:

- kirja kirjutamine e-posti teel;
- keelealaste probleemülesannete lahendamine rühmas;

- diskussioonid ja väitlused eakohastel teemadel;
- kuuldu kohta nii suulise kui ka kirjaliku kokkuvõtte koostamine.

Õppesisu 8. klassis

Suhtlusolukord, suhtlusolukorra komponendid, suhtluspartnerid. Erinevates suhtlusolukordades osalemine. Suhtlusolukorraga arvestamine. Suhtlemisel partneri arvestamine. Suulise suhtlemise tavad eesti keeles: pöördumine, tervitamine, telefonivestlus. Suhtlemine rühmas, sõna saamine, kõnejärje hoidmine. Rühmatöö käigus arvamuse avaldamine ja põhjendamine. Diskussioon. Kompromissi leidmine, kaaslase õeldu/ tehtu täiendamine ja parandamine. Suulise arutelu tulemuste kirjalik talletamine. Väitlus, väitluse reeglid.

Praktilised tööd

- loetu kohta nii suulise kui ka kirjaliku kokkuvõtte koostamine;
- keelealaste probleemülesannete lahendamine nii rühmas kui individuaalselt;
- diskussioonid ja väitlused eakohastel teemadel;
- rollimäng: pöördumine, tervitamine, telefonivestlus;
- rühmatööd ja sellele järgnev rühmas toimimise analüüsimine;
- kaaslase tööle põhjendatud hinnangu andmine.

Õppesisu 9. klassis

Veebisuhtluse eesmärgid, võimalused ja ohud. Veebipõhised suhtluskanalid: jututoad, blogid, kommentaarid. Veebis kommenteerimine. Keeleviisakus ja -väarikus. Anonüümsuse mõju keelekasutusele. Meediatekstitid. Loetu kirjalik ja suuline vahendamine. Suhtlemine ajakirjanikuga. Väitlus, väitluse reeglid.

Praktilised tööd:

- kuuldu ja loetu kohta nii suulise kui ka kirjaliku kokkuvõtte koostamine;
- keelealaste probleemülesannete lahendamine nii rühmas kui individuaalselt;
- diskussioonid ja väitlused eakohastel teemadel;
- aktuaalse meediateksti kommenteerimine vestlusringis;
- rollimäng: suhtlemine ajakirjanikuga.

TEKSTI VASTUVÕTT

Õpitulemused III kooliastme lõpuks	Rõhuasetused õpitulemuste saavutamisel klassiti
Õpilane iseloomustab peamisi tekstiliike, nende põhijooni ning kasutamise võimalusi.	7. klass Õpilane <ul style="list-style-type: none"> • orienteerub tekstimaailmas: tunneb olulisi tekstiliike (peamisi tarbe-, teabe-, meedia- ja reklaamižanreid); • eristab tarbe-, teabe-, meedia- ja reklaamtekstide stiile üksteisest, argisuhtluse ja ilukirjanduse stiilist.
	8. klass Õpilane <ul style="list-style-type: none"> • iseloomustab olulisi tekstiliike (peamisi tarbe-, teabe-, meedia- ja reklaamižanreid), nende põhijooni.
	9. klass Õpilane <ul style="list-style-type: none"> • iseloomustab peamisi tekstiliike, nende põhijooni ning kasutamise võimalusi.
Õpilane loeb ja kuulab sihipäraselt, kriitiliselt ning arusaamisega nii oma huvivaldkondade kui ka õpi- ja elutarbelisi tekste.	7. klass Õpilane <ul style="list-style-type: none"> • valib teadlikult oma lugemisvara; • loeb ja kuulab sihipäraselt, kriitiliselt ning arusaamisega õpi- ja elutarbelisi tekste.
	8. klass Õpilane <ul style="list-style-type: none"> • rakendab lugemise ja kuulamise eri viise ja võimalusi; • loeb ja kuulab sihipäraselt, kriitiliselt ning arusaamisega oma huvivaldkondade tekste.
	9. klass Õpilane

	<ul style="list-style-type: none"> • loeb ja kuulab avaliku eluga kursisoleku eesmärkidel erinevaid tekste; • loeb ja kuulab sihipäraselt, kriitiliselt ning arusaamisega nii oma huvivaldkondade kui ka õpi- ja elutarbelisi tekste.
<p>Õpilane teab, et teksti väljenduslaad sõltub teksti kasutusvaldkonnast liigist, eesmärgist, autorist ja suhtlusolukorrast</p>	<p>7. klass</p> <p>Õpilane</p> <ul style="list-style-type: none"> • teab, et teksti väljenduslaad sõltub teksti kasutusvaldkonnast
	<p>8. klass</p> <p>Õpilane</p> <ul style="list-style-type: none"> • teab, et teksti väljenduslaad sõltub teksti kasutusvaldkonnast liigist ja autorist.
	<p>9. klass</p> <p>Õpilane</p> <ul style="list-style-type: none"> • teab, et teksti väljenduslaad oleneb teksti kasutusvaldkonnast, liigist, eesmärgist, autorist ja suhtlusolukorrast.
<p>Õpilane teeb järeldusi kasutatud keelevahendite kohta ning märkab kujundlikkust mõjutusvahendina.</p>	<p>7. klass</p> <p>Õpilane</p> <ul style="list-style-type: none"> • teab peamisi mõjutusvahendeid.
	<p>8. klass</p> <p>Õpilane</p> <ul style="list-style-type: none"> • märkab kujundlikkust mõjutusvahendina.
	<p>9. klass</p> <p>Õpilane</p> <ul style="list-style-type: none"> • teeb järeldusi kasutatud keelevahendite kohta ning märkab kujundlikkust mõjutusvahendina.

Õpilane hindab kriitiliselt sõnumi suhtlusmooduseid, sh visuaalset, kuuldelist, žestilist ja tekstilist osa.	7. klass Õpilane <ul style="list-style-type: none"> • seostab omavahel teksti, seda toetavat tabelit, pilti ja heli.
	8. klass Õpilane <ul style="list-style-type: none"> • kirjeldab sõnumi suhtlusmooduseid, sh visuaalset, kuuldelist, žestilist ja tekstilist osa.
	9. klass Õpilane <ul style="list-style-type: none"> • hindab kriitiliselt sõnumi suhtlusmooduseid, sh visuaalset, kuuldelist, žestilist ja tekstilist osa.
Õpilane võtab kokku ja konspekterib tekste, teeb teksti põhjal märkmeid, võrdleb tekste omavahel, osutab arusaamatule.	7. klass Õpilane <ul style="list-style-type: none"> • võtab kokku ja konspekterib tekste, teeb teksti põhjal märkmeid.
	8. klass Õpilane <ul style="list-style-type: none"> • võtab kokku ja konspekterib tekste, teeb teksti põhjal märkmeid, võrdleb tekste omavahel.
	9. klass Õpilane <ul style="list-style-type: none"> • võtab kokku ja konspekterib tekste, teeb teksti põhjal märkmeid, võrdleb tekste omavahel, osutab arusaamatule.
Õpilane sõnastab teksti kohta küsimusi ja esitab vastuväiteid, avaldab arvamust,	7. klass Õpilane <ul style="list-style-type: none"> • Sõnastab teksti kohta küsimusi ja esitab vastuväiteid.
	8. klass

kommenteerib, tõlgendab ning seostab oma kogemuste ja mõtetega.	Õpilane <ul style="list-style-type: none"> • sõnastab teksti kohta küsimusi ja esitab vastuväiteid, avaldab arvamust, kommenteerib.
	9. klass Õpilane <ul style="list-style-type: none"> • sõnastab teksti kohta küsimusi ja esitab vastuväiteid, avaldab arvamust, kommenteerib, tõlgendab ning seostab oma kogemuste ja mõtetega.
Õpilane kasutab omandatud keele- ja tekstimõisteid teksti vastuvõtmisel, analüüsimisel ja tõlgendamisel ning seoste loomisel.	7. klass Õpilane <ul style="list-style-type: none"> • kasutab omandatud keele- ja tekstimõisteid teksti vastuvõtmisel.
	8. klass Õpilane <ul style="list-style-type: none"> • kasutab omandatud keele- ja tekstimõisteid teksti vastuvõtmisel, analüüsimisel.
	9. klass Õpilane <ul style="list-style-type: none"> • kasutab omandatud keele- ja tekstimõisteid teksti vastuvõtmisel, analüüsimisel ja tõlgendamisel ning seoste loomisel.

Õppesisu 7. klassis

Sõnalise teksti seostamine pildilise teabega (foto, joonis, skeem jm). Meedia olemus ja eesmärgid tänapäeval. Meediatekstide tunnused. Põhilised meediakanalid. Kvaliteetajakirjandus ja meelelahutuslik meedia. Fakti ja arvamuse eristamine. Meediatekstide põhiliigid: uudislugu, arvamislugu, intervjuu, reportaaž, kuulutus. Uudisloo ülesehitus ja pealkiri. Arvamusloo ülesehitus ja pealkiri. Tele- ja raadiosaated.

Praktilised tööd:

- pilttekstide ja teabegraafika lugemine ja tõlgendamine;
- uudisloo ülesehituse analüüsimine;

- arvamuse ülesehituse analüüsimine;
- rollimängud: intervjuu, reportaaž.

Õppesisu 8. klassis

Peamised tekstiliigid (tarbe-, teabe-, meedia- ja reklaamižanrid), nende eesmärgid. Teksti vastuvõtmise viisid. Eri liiki tekstide lugemine ja võrdlemine. Konspekterimine. Tekstist olulisema teabe ja probleemide leidmine. Reklaamtekst, reklaamtekstide eesmärk ja tunnused. Reklaami keel. Kriitiline lugemine. Avalik ja varjatud mõjutamine. Peamised keelelised mõjutamisvõtted, demagoogia. Meediaetika kesksed põhimõtted. Sõnavabaduse põhimõte ja selle piirangud. Teabetekstide eesmärk, teabeteksti tunnused ja ülesehitus. Juhend ja uurimus. Pilttekstide ja teabegraafika lugemine ja tõlgendamine.

Praktilised tööd:

- eri liiki tekstide lugemine ja võrdlemine;
- kõne kuulamisel märkmete tegemine;
- kõne põhjal küsimuste esitamine;
- tekstist kokkuvõtte tegemine;
- reklaamteksti koostamine (koos visuaaliga: plakat, video jms).

Õppesisu 9. klassis

Veebilehed: eesmärgid ja ülesehitus. Teabe otsimine veebist ning teabeallikate usaldusväärsus. Teabe talletamine ja süstematiseerimine. Sõnalise teksti seostamine pildilise teabega (foto, joonis, skeem jm). Tarbetekstide eesmärk, tarbetekstide tunnused ja ülesehitus. Funktsionaalstiilid: tarbe-, teabe-, meedia- ja reklaamitekstide keelekasutus.

Praktilised tööd:

- veebist teabe otsimine, teabeallikate ja info kriitiline hindamine;
- pilttekstide ja teabegraafika lugemine ja tõlgendamine;
- tarbe- ja teabetekstidest olulise info leidmine, süstematiseerimine ja selle põhjal järelduste tegemine.

TEKSTILOOME

<p>Õpitulemused III kooliastme lõpuks</p>	<p>Rõhuasetused õpitulemuste saavutamisel klassiti</p>
--	---

Õpilane leiab tekstiloomeks vajalikku teavet eri allikatest ja keskkondadest, valib kriitiliselt teabeallikaid ning osundab neid sobivas vormis.	7. klass Õpilane <ul style="list-style-type: none"> • leiab tekstiloomeks vajalikku kirjalikku või suusõnalist teavet raamatukogust ja internetist (vajadusel õpetaja abiga);
	8. klass Õpilane <ul style="list-style-type: none"> • leiab tekstiloomeks vajalikku teavet eri allikatest ja keskkondadest, valib kriitiliselt teabeallikaid (vajadusel õpetaja abiga) ning osundab neid sobivas vormis.
	9. klass Õpilane <ul style="list-style-type: none"> • leiab tekstiloomeks vajalikku teavet eri allikatest ja keskkondadest, valib kriitiliselt teabeallikaid ning osundab neid sobivas vormis.
Õpilane kirjutab ja valmistub esinemiseks etappide kaupa.	7. klass Õpilane <ul style="list-style-type: none"> • oskab ette valmistada, kirjutada ja suuliselt esitada eri tüüpi tekste (jutustav, kirjeldav, arutlev) ning vormistab tekstid korrektselt;
	8. klass Õpilane <ul style="list-style-type: none"> • tunneb esinemise ettevalmistuse ja kirjutamise protsesse ja kohandab neid oma eesmärkidele;
	9. klass Õpilane <ul style="list-style-type: none"> • kirjutab ja valmistub esinemiseks etappide kaupa.

Õpilane ehitab teksti üles vastuvõtjat arvestades, järjestab ja seostab info loogiliselt ning valdab peamisi tekstisidususvõtteid.	7. klass Õpilane	<ul style="list-style-type: none"> põhjendab ja avaldab viisakalt, asja- ja olukohaselt oma arvamust ja seisukohta sündmuse, nähtuse või teksti kohta nii suulises kui ka kirjalikus vormis.
	8. klass Õpilane	<ul style="list-style-type: none"> ehitab teksti üles juhendi põhjal, järjestades ja seostades info loogiliselt ning vastuvõtjat arvestades.
	9. klass Õpilane	<ul style="list-style-type: none"> ehitab teksti üles vastuvõtjat arvestades, järjestab ja seostab info loogiliselt ning valdab peamisi tekstisidususvõtteid.
Õpilane esineb suuliselt (tervitab, võtab sõna, koostab ning peab lühikese ettekande ja kõne).	7. klass Õpilane	<ul style="list-style-type: none"> esineb suuliselt (tervitab, võtab aruteludes sõna).
	8. klass Õpilane	<ul style="list-style-type: none"> esineb suuliselt (tervitab, võtab sõna, koostab ning peab lühikese ettekande).
	9. klass Õpilane	<ul style="list-style-type: none"> esineb suuliselt (tervitab, võtab sõna, koostab ning peab lühikese ettekande ja kõne).
Õpilane kirjutab eesmärgipäraselt ja olukohaselt, vormistab	7. klass Õpilane	

<p>korrekselt eri liike tekste (teabetekstid, sh kindla eesmärgiga ülevaated, kokkuvõtted ja lühiuurimused; meediatekstid, sh uudis, intervjuu; arvamustekstid, sh kirjand, kommentaar, aramuslugu; avaliku suhtluse tekstid, sh avaldus, seletuskiri).</p>	<ul style="list-style-type: none"> kirjutab eesmärgipäraselt ja olukohaselt, vormistab korrekselt eri liike tekste (teabetekstid, sh kindla eesmärgiga ülevaated; meediatekstid, sh uudis; arvamustekstid, sh kirjand).
	<p>8. klass</p> <p>Õpilane</p> <ul style="list-style-type: none"> kirjutab eesmärgipäraselt ja olukohaselt, vormistab korrekselt eri liike tekste (teabetekstid, sh kindla eesmärgiga ülevaated, kokkuvõtted; meediatekstid, sh uudis, intervjuu; arvamustekstid, sh kirjand, kommentaar; avaliku suhtluse tekstid, sh avaldus).
	<p>9. klass</p> <p>Õpilane</p> <ul style="list-style-type: none"> kirjutab eesmärgipäraselt ja olukohaselt, vormistab korrekselt eri liike tekste (teabetekstid, sh kindla eesmärgiga ülevaated, kokkuvõtted ja lühiuurimused; meediatekstid, sh uudis, intervjuu; arvamustekstid, sh kirjand, kommentaar, aramuslugu; avaliku suhtluse tekstid, sh avaldus, seletuskiri).
<p>Õpilane seostab oma kirjutise ja esinemise sündmuse või toimingu eesmärgiga, vahendab kuuldud ja loetud tekste sobiva pikkuse ja täpsusega, viidates allikale.</p>	<p>7. klass</p> <p>Õpilane</p> <ul style="list-style-type: none"> seostab oma kirjutise ja esinemise sündmuse või toimingu eesmärgiga ja teiste tekstidega;
	<p>8. klass</p> <p>Õpilane</p> <ul style="list-style-type: none"> vahendab kuuldud ja loetud tekste eetilisel, sobiva pikkuse ja täpsusega;
	<p>9. klass</p> <p>Õpilane</p>

	<ul style="list-style-type: none"> • seostab oma kirjutise ja esinemise sündmuse või toiminguga eesmärgiga, vahendab kuulnud ja loetud tekste sobiva pikkuse ja täpsusega, viidates allikale.
Õpilane kirjutab suhtlussituatsiooni sobivaid tekste, arvestab teksti vastuvõtjat, järgib õigekirjanorme, kasutab mitmekesiseid grammatilisi tarindeid ja sõnavara.	7. klass Õpilane <ul style="list-style-type: none"> • kasutab omandatud keele- ja tekstimõisteid nii tekste luues kui ka seostades
	8. klass Õpilane <ul style="list-style-type: none"> • kirjutab suhtlussituatsiooni sobivaid tekste, arvestab teksti vastuvõtjat, järgib õigekirjanorme.
	9. klass Õpilane <ul style="list-style-type: none"> • kirjutab suhtlussituatsiooni sobivaid tekste, arvestab teksti vastuvõtjat, järgib õigekirjanorme, kasutab mitmekesiseid grammatilisi tarindeid ja sõnavara.
Õpilane kasutab kirjutamisel mitmeid keeleallikaid ja teeb saadud teabe põhjal teadlikke keelevelikuid.	7. klass Õpilane <ul style="list-style-type: none"> • kasutab kirjutamisel mitmeid keeleallikaid.
	8. klass Õpilane <ul style="list-style-type: none"> • valib kriitiliselt oma teabeallikaid ja osutab nendele sobivas vormis.
	9. klass Õpilane <ul style="list-style-type: none"> • kasutab kirjutamisel mitmeid keeleallikaid ja teeb saadud teabe põhjal teadlikke keelevelikuid.

Õppesisu 7. klassis

Kirja kirjutamine ja vormistamine, keelevahendite valik. Teabe edastamine, reprodutseerimine, seostamine konkreetse teema või isikliku kogemuse piires. Uudisloo kirjutamise etapid: materjali kogumine, infoallikad, vastutus avaldatu eest. Uudisloo pealkirjastamine. Intervjuu tegemise etapid: valmistumine, küsitlemine, kirjutamine, toimetamine ja vormistamine. Kirjalike tööde vormistamise põhimõtted. Teksti arvutitöötlus. Arvamusloo suuline ja kirjalik kommenteerimine: isikliku seisukoha kujundamine käsitletava probleemi kohta, selle põhjendamine.

Praktilised tööd:

- kirjandi kirjutamine;
- kirja kirjutamine ja vormistamine;
- uudisloo kirjutamine;
- intervjuu läbiviimine.

Õppesisu 8. klassis

Teabe edastamine, reprodutseerimine, seostamine konkreetse teema või isikliku kogemuse piires. Erinevat liiki alustekstide põhjal kirjutamine. Refereerimine. Teabeallikatele ja alustekstidele viitamise võimalused. Viidete vormistamine. Kõneks valmistumine, kõne koostamine ja esitamine. Kõne näitlikustamine. Ettekande koostamine ja esitamine. Kirjandi kirjutamise eeltöö: mõtete kogumine, kava koostamine, mustandi kirjutamine. Kirjandi teema ja peamõtte, kirjandi ülesehitus. Teksti liigendamine. Jutustava, kirjeldava või arutleva kirjandi kirjutamine.

Praktilised tööd

- lühikese ettekande koostamine ja pidamine (3 minuti ettekanne);
- kirjandi kirjutamine;
- taotluse ja avalduse kirjutamine;
- refereeringu koostamine;
- teksti koostamine koos viitamisega.

Õppesisu 9. klassis

Arutlusteema leidmine ja sõnastamine isikliku kogemuse või alustekstide põhjal. Arutluse põhiskeem: väide, põhjendus, järeldus. Teksti pealkirjastamine. Tekstilõik, tekstilõigu ülesehitus. Lõikude järjestamise põhimõtted ja võimalused. Teksti sidusus. Jutustava, kirjeldava ja arutleva tekstiosa sidumine tervikuks. Sobivate keelendite valimine kõnelemisel

ja kirjutamisel vastavalt suhtluseesmärkidele. Kirjaliku ja suulise keelekasutuse eripära. Teksti keeleline toimetamine: sõnastus- ja lausestusvigade parandamine. Keeleteadmiste rakendamine töös tekstidega. Keelekujundite kasutamine tekstiloomel: konteksti sobivad ja sobimatud kujundid. Tarbetekstide koostamine ja vormistamine: CV, elulookirjeldus, seletuskiri, avaldus, taotlus.

Praktilised tööd:

- lühikese kõne koostamine ja pidamine
- CV, elulookirjelduse ja seletuskirja kirjutamine;
- arutluse kirjutamine;
- ülesanded teksti keeleliseks toimetamiseks;
- kirjandi kirjutamine.

KEELETEADLIKKUS

Õpitulemused III kooliastme lõpuks	Rõhuasetused õpitulemuste saavutamisel klassiti
Õpilane väärtustab eesti keelt ühena Euroopa ja maailma keeltest, kirjeldab ja mõistab eesti keele eripära, kujunemist ja rolli teiste keelte taustal, suhestab keeli teadlikult.	7. klass Õpilane <ul style="list-style-type: none"> • teab eesti kirjakeele arengu etappe ja eesti keele murdeid.
	8. klass Õpilane <ul style="list-style-type: none"> • mõistab eesti keele eripära;
	9. klass Õpilane <ul style="list-style-type: none"> • väärtustab eesti keelt ühena Euroopa ja maailma keeltest, kirjeldab ja mõistab eesti keele eripära, kujunemist ja rolli teiste keelte taustal, suhestab keeli teadlikult.

<p>Õpilane suhtub mõistvalt eesti keelt teise keelena kõnelejatesse, on toetav vestluspartner.</p>	<p>7., 8. ja 9. klass</p> <p>Õpilane</p> <ul style="list-style-type: none"> • suhtub mõistvalt eesti keelt teise keelena kõnelejatesse, on toetav vestluspartner.
<p>Õpilane järgib eesti õigekirja aluseid ja põhimõtteid, kasutab õigekirjakorrektorit.</p>	<p>7., 8. ja 9. klass</p> <p>Õpilane</p> <ul style="list-style-type: none"> • järgib eesti õigekirja aluseid ja põhimõtteid, kasutab õigekirjakorrektorit.
<p>Õpilane kasutab eesti kirjakeelt avalikult esinedes ning õppides.</p>	<p>7. klass</p> <p>Õpilane</p> <ul style="list-style-type: none"> • teab suulise ja kirjaliku kõne erijooni ning eristab kirjakeelt kõnekeelest; • kasutab eesti kirjakeelt tavasuhtluses.
	<p>8. klass</p> <p>Õpilane</p> <ul style="list-style-type: none"> • kasutab eesti kirjakeelt tavasuhtluses ning õppides.
	<p>9. klass</p> <p>Õpilane</p> <ul style="list-style-type: none"> • kasutab eesti kirjakeelt avalikult esinedes ning õppides.
<p>Õpilane kirjeldab eesti keele häälikusüsteemi, eristab sonalilke ja -vorme, lauseehituse peajooni.</p>	<p>7. klass</p> <p>Õpilane</p> <ul style="list-style-type: none"> • teab eesti keele häälikusüsteemi, sõnaliike ja -vorme.
	<p>8. klass</p> <p>Õpilane</p> <ul style="list-style-type: none"> • oskab keelendeid tekstis mõista ja kasutada; • teab eesti keele lauseehituse peajooni.

	<p>9. klass</p> <p>Õpilane</p> <ul style="list-style-type: none"> • kirjeldab eesti keele häälikusüsteemi, eristab sõnaliike ja -vorme, lauseehituse peajooni.
<p>Õpilane tunneb peamisi lausetarindeid ja varieerib neid kirjutades korrektsel ja sobival viisil, sh kasutab liit- ja lihtlauseid, lauselühendiga lauseid, otsekõnet.</p>	<p>7. klass</p> <p>Õpilane</p> <ul style="list-style-type: none"> • tunneb peamisi lausetarindeid ja varieerib neid kirjutades korrektsel ja sobival viisil.
	<p>8. klass</p> <p>Õpilane</p> <ul style="list-style-type: none"> • tunneb peamisi lausetarindeid ja varieerib neid kirjutades korrektsel ja sobival viisil, sh kasutab liit- ja lihtlauseid, lauselühendiga lauseid.
	<p>9. klass</p> <p>Õpilane</p> <ul style="list-style-type: none"> • rakendab omandatud keeleteadmist tekstiloomes, tekste analüüsid ja hinnates; • tunneb peamisi lausetarindeid ja varieerib neid kirjutades korrektsel ja sobival viisil, sh kasutab liit- ja lihtlauseid, lauselühendiga lauseid, otsekõnet.
<p>Õpilane kasutab ja mõistab tekstis erineva stiiliväärtusega sõnu ja väljendeid, tunneb eesti keele sõnamoodustuse põhimõtteid.</p>	<p>7. klass</p> <p>Õpilane</p> <ul style="list-style-type: none"> • kasutab ja mõistab tekstis erineva säilitusväärtusega sõnu ja väljendeid; • tunneb keelendite stiiliväärtust.
	<p>8. klass</p> <p>Õpilane</p>

	<p>tunneb eesti keele sõnamoodustuse põhimõtteid.</p>
<p>Õpilane kirjeldab õpitud metakeele piires tekstide ülesehituslikku ja grammatilist ning sõnavaralist eripära.</p>	<p>9. klass Õpilane</p> <ul style="list-style-type: none"> • kasutab ja mõistab tekstis erineva säilitusväärtusega sõnu ja väljendeid, tunneb eesti keele sõnamoodustuse põhimõtteid.
	<p>7. klass Õpilane</p> <ul style="list-style-type: none"> • teab õpitud tekstiliikide keelelisi erijooni.
	<p>8. klass Õpilane</p> <ul style="list-style-type: none"> • teab õpitud tekstiliikide keelelisi erijooni.
<p>Õpilane kasutab teadlikult mitmesuguseid keeleallikaid, tunneb sõnaartikli ülesehitust, märke ja märgendeid, leiab teavet õigekirja, vormimoodustuse ja tähenduse kohta.</p>	<p>9. klass Õpilane</p> <ul style="list-style-type: none"> • kirjeldab õpitud metakeele piires tekstide ülesehituslikku ja grammatilist ning sõnavaralist eripära.
	<p>7. klass Õpilane</p> <ul style="list-style-type: none"> • oskab õigekirjajuhiseid leida veebiallikatest, sõna- ja käsiraamatutest.
	<p>8. klass Õpilane</p> <ul style="list-style-type: none"> • kasutab tekstide koostamisel tavakohast ülesehitust ja vormistust.
	<p>9. klass Õpilane</p> <ul style="list-style-type: none"> • kasutab teadlikult mitmesuguseid keeleallikaid, tunneb sõnaartikli ülesehitust,

	märke ja märgendeid, leiab teavet õigekirja, vormimoodustuse ja tähenduse kohta.
--	--

Õppesisu 7. klassis

Üldteemad

Kirjakeel ja argikeel. Eesti keele murded. Oskussõnavara. Sõnadeta suhtlemine.

Häälikuõpetus ja õigekiri

Häälikute liigitamine. Kaashäälikuühendi põhireegli rakendamine liitega sõnades, kaashäälikuühendi õigekirja erandid. Veaohtliku häälikuõigekirja sõnad. Omasõnad ja võõrsõnad. Veaohtlike võõrsõnade õigekiri. Sibitamine, pikk ja lühike silp. Õigehäaldus: rõhk ja välde. Välte ja õigekirja seosed. ÕS-ist (ni veebi- kui ka raamatuvariandist) õigekirja ja õigehäalduse kontrollimine.

Sõnavaraõpetus

Sõna ja tähendus, sõnastuse rikastamine, sünonüümide tähendusvarjundid. Homonüümid ja veaohtlikud paronüümid.

Vormiõpetus ja õigekiri

Sõnaliigid: tegusõnad, käandsõnad (nimi-, omadus, arv- ja asesõnad) ja muutumatud sõnad (määr-, kaas-, side- ja hüüdsõnad). Sõnaliikide funktsioon lauses. Tegusõna pöördelised vormid: pööre, arv, aeg, kõneviis, tegumood. Tegusõna vormide kasutamine lauses. Tegusõna käändelised vormid. Tegusõna astmevaheldus: veaohtlikud tegusõnad ja sõnavormid. Õige pöördvormi leidmine ÕS-ist, vormimoodustus tüüpsõna eeskujul. Liit-, ühend- ja väljendtegasõna. Tegusõna kokku- ja lahkukirjutamine. Käandsõnad. Käanetevahelised seosed. Veaohtlikud käändevormid. Käandsõna astmevaheldus: veaohtlikud käandsõnad ja sõnavormid. Õige käändevormi leidmine ÕS-ist, vormimoodustus tüüpsõna eeskujul. Omadussõna võrdlusastmed: veaohtlikud sõnad. Käandsõna kokku- ja lahkukirjutamine. Numbrite kirjutamine: põhi- ja järgarvud, kuupäevad, aastad, kellaajad. Muutumatud sõnad. Määr- ja kaassõnade eristamine.

Praktilised tööd:

- õigekirjakorrektori kasutamine;
- veebiallikate, sõna- ja käsiraamatute kasutamine õigekirjajuhiste leidmiseks.

Õppesisu 8. klassis

Üldteemad

Eesti kirjakeele kujunemine 19. sajandil.

Algustäheõigekiri

Nimi, nimetus ja pealkiri. Isikud ja olendid; kohad ja ehitised; asutused, ettevõtted ja organisatsioonid; riigid ja osariigid; perioodikaväljaanded; teosed, dokumendid ja sarjad; ajaloosündmused; üritused; kaubad.

Lauseõpetus ja õigekiri

Lause. Lause suhtluseesmärgid. Lauseliikmed: öeldis, alus, sihitis, määrus ja öeldistäide. Täiend. Korduvate eri- ja samaliigiliste lauseliikmete ja täiendite kirjavahemärgistamine, koondlause. Lisandi ja ütte kirjavahemärgistamine ja kasutamine lauses. Liht- ja liitlause. Liitlause õigekiri. Rindlause. Rindlause osalause ühendamise võimalused, rindlause kirjavahemärgistamine. Põimlause. Pea- ja kõrvallause. Põimlause õigekiri. Segaliitlause. Lauselühend. Lauselühendi õigekiri. Lauselühendi asendamine kõrvallausega. Liht- ja liitlause sõnajärg. Otsekõne, kaudkõne ja tsitaat. Otsekõnega lause muutmine kaudkõneks.

Praktilised tööd

- õigekirjakorrektori kasutamine;
- veebiallikate, sõna- ja käsiraamatute kasutamine õigekirjajuhiste leidmiseks.

Õppesisu 9. klassis

Üldteemad

Keeleuendus. Kirjakeele areng tänapäeval: võimalused ja ohud. Keelesugulus, soomeugri ja indoeuroopa keeled. Eesti keele eripära, võrdlus teiste keeltega.

Häälikuõpetus ja õigekiri

Muutumata sõnade kokku- ja lahkukirjutamine. Tsitaatsõnade märkimine kirjas. Võõrnimede õigekiri ja vormimoodustus. Lühendamise põhimõtted ja õigekiri, lühendite käänamine. Poolitamine, sh võõrsõnade ja nimede poolitamine. Arvuti keelekorrektori kasutamine.

Sõnavaraõpetus

Keelendite stiilivärving, seda mõjutavad tegurid. Fraseologismid, nende stiilivärving. Sõnavara täiendamise võimalused: sõnade tuletamine, liitmine ja tehissõnad. Sagedamini esinevad tuletusliited ja nende tähendus. Eesti keele olulisemad sõna- ja käsiraamatud, keelealased veebiallikad. Sõnaraamatute kasutamine sõnade tähenduse ja stiilivärvingu leidmiseks.

Praktilised tööd:

õigekirjakorrektori kasutamine;

veebiallikate, sõna- ja käsiraamatute kasutamine õigekirjajuhiste leidmiseks.

KIRJANDUS

II kooliastme lõpuks taotletavad teadmised, oskused ja hoiakud

Õpilane:

1. õpib tundma kirjandust ja pärimust rahvuskultuuri osana, tutvub eri rahvaste kirjanduse ja kultuuriga;
2. arendab oma loovvõimeid, jutustamis- ja esitamisoskust, kirjutab eakohasel tasemel ja keeleliselt korrektseid kirjeldavas, jutustavas ja arutlevas laadis ning eri žanrites tekste, väljendab oma arvamust nii suuliselt kui ka kirjalikult;
3. leiab, hindab kriitiliselt ja kasutab otstarbekalt eri allikates ja keskkondades pakutavat teavet;
4. õpib tundma ilukirjandusteose poeetikat, iseloomustab ja võrdleb teose tegelasi, kirjeldab süžeed ja olustikku ning sõnastab peamõtte, tõlgendab kujundlikku keelt ja rikastab oma sõnavara;
5. loeb, analüüsib ja mõistab jõukohase keerukusega eri žanris laste- ja noortekirjandust nii eesti kui ka maailmakirjandusest, loeb luule-, proosa- ja draamatekste, arendab oma lugemisoskusi;
6. rikastab lugedes oma mõtte- ja tundemaailma, täiendab enda kultuuri- ja kirjandusteadmisi, kujundab esteetilisi hoiakuid ja eetilisi tõekspidamisi.

Õpitulemused 5. klassis

Lugemine

Õpilane:

1. loeb laste- ja noortekirjandusteoseid nii eesti kui ka maailmakirjandusest, sealhulgas vähemalt nelja tervikteost;
2. loeb lodusalt ja mõtestatult eri žanris luule-, proosa- ja draamatekste, kasutab õpetaja juhendamisel põhilisi lugemisvõtteid ja -viise, jälgib ja hindab oma lugemist;
3. tutvustab loetud raamatut ja selle autorit ning jagab oma lugemiskogemust;
4. loeb kirjandusvaldkonnaga seotud aime- ja meediatekste, kasutab teabe hankimiseks sobivaid allikaid ja keskkondi;
5. väärtustab nii paikkondlikku kui ka kogu Eestit ühendavat eripärast paljutahulist kultuuri;

- eristab ilukirjanduse ja rahvaluule põhilike ning olulisemaid žanre, nimetab nende tunnuseid ja toob näiteid.

Teksti tõlgendamine, analüüs ja mõistmine

Õpilane:

- nimetab luuletuse teema ja kirjeldab selle meeleolu;
- nimetab teose teema, arutleb tegelastega seotud probleemide ja väärtushoiakute üle;
- järjestab loo sündmused ning põhjendab toimumisaja ja -koha valikut;
- rikastab oma sõnavara, otsib teavet tundmatute sõnade ja väljendite kohta.

Teksti esitus ja omalooming

Õpilane:

- kirjutab eri žanris omaloomingulisi töid, sealhulgas kirjeldavaid ja jutustavaid tekste;
- osaleb arutelus, avaldab ja põhjendab oma arvamust, valib kirjandusteosest rääkides tekstist sobivaid näiteid, teeb koostööd;
- esitab (peast) luuletuse, lühikese proosa- või rolliteksti, taotleb esituse ladusust, selgust ja tekstitäpsust;
- mõtestab lahti esitatud teksti tähendused, annab tagasisidet enda ja teiste esitusele;
- jutustab tekstilahedaselt või kokkuvõtvalt kavapunktide järgi, märksõnade abil või pilteksti põhjal.

Õppesisu 5. klassis

Lugemise eesmärgistamine. Lugemiseks valmistumine. Lugemistehnikad. Teksti ja teose jutustamine. Pea- ja kõrvaltegelaste leidmine ja kirjeldamine. Valm, muinasjutt, muistend. Fantaasia- (ulme-) ja seiklusjutt. Kirjandusega seotud aime ja meediatekstitid. Ilukirjanduse ja rahvaluule põhiliigid ja olulisemad žanrid. Loetud teksti (luuletus, proosatekst) esmane analüüs. Rahvalaul ja algrim. Olulise lugemisvara hulka, mida käsitletakse ühiselt, kuuluvad II kooliastmes E. Raua „Kalevipoja“ adaptatsioon, E. Bornhöhe „Tasuja“, J. Krossi „Mardileib“, F. R. Kreutzwaldi „Eesti rahva ennemuistsed jutud“ või muud eesti muinasjutu- või muistendikogumikud.

Praktilised tööd:

- lugemispäeviku pidamine;
- koomiksi põhjal jutustamine;
- loetud raamatu ja autori tutvustamine kaaslastele;
- luuletuse analüüsimine (teema ja meeleolu);
- tundmatute sõnade ja väljendite kohta teabe otsimine infoallikatest;

- omaloominguliste tööde kirjutamine;
- luuletuse või lühikese proosa- või rolliteksti peast esitamine;
- tagasiside andmine teiste esitusele (õpetaja juhendamisel).

Õpitulemused 6. klassis

Lugemine

Õpilane:

1. loeb laste- ja noortekiriandusteoseid nii eesti kui ka maailmakirjandusest, sealhulgas vähemalt nelja tervikteost;
2. loeb lüüsalu ja mõtestatult eri žanris luule-, proosa- ja draamatekste, kasutab õpetaja juhendamisel põhilisi lugemisvõtteid ja -viise, jälgib ja hindab oma lugemist;
3. tutvustab loetud raamatut ja selle autorit ning jagab oma lugemiskogemust;
4. kasutab otstarbekalt eri allikatest ja keskkondadest hangitud teavet, eristab oma ja laenatud teksti, nimetab ja märgib kasutatud allikad;
5. õpib tundma kultuuri eri ilminguid, sealhulgas teatri- ja filmikunsti, pärimus- ja muuseumikultuuri.

Teksti tõlgendamine, analüüs ja mõistmine

Õpilane:

1. nimetab luuletuse teema ja kirjeldab selle meeleolu, märkab keele- ja vormikasutuse iseärasusi, mõtestab lahti luuletuse kujundlikkust;
2. koostab proosa- või draamateksti kohta kava küsimuste, väidete või märksõnadena, kirjutab kokkuvõtte;
3. nimetab teose teema, arutleb tegelastega seotud probleemide ja väärtushoiakute üle, sõnastab teose peamõtte;
4. iseloomustab ja võrdleb tegelasi, kirjeldab nendevahelisi suhteid ja hindab tegelaste käitumist;
5. järjestab loo sündmused ning põhjendab toimumisaja ja -koha valikut;
6. rikastab oma sõnavara, otsib teavet tundmatute sõnade ja väljendite kohta.

Teksti esitus ja omalooming

Õpilane:

1. kirjutab eri žanris omaloomingulisi töid, sealhulgas kirjeldavaid ja jutustavaid tekste;
2. osaleb arutelus, avaldab ja põhjendab oma arvamust, valib kirjandusteosest rääkides tekstist sobivaid näiteid, teeb koostööd;

3. esitab (peast) luuletuse, lühikese proosa- või rolliteksti, taotleb esituse ladusust, selgust ja tekstitäpsust;
4. mõtestab lahti esitatud teksti tähendused, annab tagasisidet enda ja teiste esitusele;
5. jutustab mõttelt sidusa tervikliku ülesehitusega selgelt sõnastatud loo, tugineb kirjanduslikule tekstile, tõsielusündmusele või oma fantaasiale;
6. kasutab tekstianalüüsis õigesti kirjanduse põhimõisteid.

Õppesisu 6. klassis

Kava põhjal jutustamine. Draama- ja proosateksti erinevused. Dialoog. Teose põhiidee, teema. Kõnekäänd, vanasõna ja müüt. Eepos. Karikatuur. Tsitaat. Ajaloojutustus ja mälestusjutustus. Ilukirjanduse ja rahvaluule põhilligid ja olulisemad žanrid. Loetud teksti (luuletus, proosatekst) analüüs. Olulise lugemisvara hulka, mida käsitletakse ühiselt, kuuluvad II kooliastmes E. Raua „Kalevipoja“ adaptatsioon, E. Bornhöhe „Tasuja“, J. Krossi „Mardileib“, F. R. Kreutzwaldi „Eesti rahva ennemuistsed jutud“ või muud eesti muinasiutu- või muistendikogumikud.

Praktilised tööd:

- lugemispäeviku pidamine;
- kava koostamine etteantud tekstile ja selle põhjal jutustamine;
- loetud raamatu ja autori tutvustamine kaaslastele;
- kirjandi kirjutamine;
- teemamapi koostamine ja esitlemine;
- luuletuse analüüsimine (teema ja meeleolu, keele- ja vormikasutuse iseärasused, luuletuse kujundlikkus);
- tundmatute sõnade ja väljendite kohta teabe otsimine infoallikatest;
- omaloominguliste tööde kirjutamine;
- luuletuse või lühikese proosa- või rolliteksti peast esitamine;
- tagasiside andmine teiste esitusele (õpetaja juhendamisel).

III kooliastme lõpuks taotletavad teadmised, oskused ja hoiakud

Õpilane:

1. süvendab oma arusaama kirjandusest kui kultuuri- ja kunstinähtusest, selle rollist identiteedi kujundamisel ja ühiskonna mõtestamisel, tunneb ning väärtustab rahvuskultuuri traditsioone ja pärimust;

2. arendab oma loovvõimeid, jutustamis- ja esitamisoskust, kirjutab eakohasel tasemel ja keeleliselt korrektseid kirjeldavas, jutustavas ja arutlevas laadis ning eri žanrites tekste, väljendab ja põhjendab oma arvamust nii suuliselt kui ka kirjalikult;
3. leiab, hindab kriitiliselt ja kasutab otstarbekalt eri allikates ja keskkondades pakutavat teavet, arvestab teabe kasutamise ja avaldamise head tava ning õiguslikke sätteid;
4. õpib mitmekülgselt ja sügavamalt tundma ilukirjandusteose poeetikat, analüüsib teose süžeed, tegelasi ja olustikku, märkab kompositsiooni erijooni ning arutleb käsitletud probleemide ja väärtuste üle, tõlgendab kujundlikku keelt ja rikastab oma sõnavara;
5. loeb, analüüsib, tõlgendab ja mõistab nii eakohast noortekirjandust kui ka eri žanrites eesti ja
6. maailmakirjanduse klassikat, loeb luule-, proosa- ja draamatekste, arendab oma lugemisoskusi;
7. rikastab lugedes oma mõtlemis- ja väljendusoskust, täiendab enda kultuuri- ja kirjandusteadmisi, kujundab esteetilisi hoiakuid ja eetilisi tõekspidamisi

Õpitulemused 7. klassis

Lugemine

Õpilane:

1. loeb eri liiki ja žanris kirjandusteoseid, sealhulgas tüvitekste, või nende katkendeid nii eesti kui ka maailmakirjandusest, analüüsib ja tõlgendab vähemalt nelja loetud tervikteost;
2. loeb lodusalt ja mõtestatult, kasutab iseseisvalt lugemise eesmärgist ja teksti liigist lähtuvaid lugemisviise ja -mudeleid, hindab oma lugemisoskust ning juhib oma lugemisprotsessi;
3. loeb kultuurivaldkonnaga seotud aime- ja meediatekste;
4. leiab endale sobivat lugemisvara, põhjendab oma valikut, tutvustab loetud raamatut ja selle autorit, jagab oma lugemiskogemusi.

Teksti tõlgendamine, analüüs ja mõistmine

Õpilane:

1. eristab ilukirjanduse põhiliike ja peamisi žanre, nimetab nende tunnuseid ja toob näiteid;
2. nimetab teose teema, arutleb selle põhisündmuste, kesksete probleemide, põhjuse ja tagajärje seoste üle, sõnastab teose peamõtte;

3. teeb kokkuvõtte teose süžees, põhjendab loo tegevusaja ja -koha valikut, iseloomustab ja võrdleb tegelasi, analüüsib tegelastevahelisi suhteid ja nende väärtushoiakuid;
4. rikastab oma sõnavara, otsib teavet tundmatute sõnade ja väljendite ning loetu tausta kohta;
5. võrdleb kirjandusteost ja selle põhjal valminud lavastust või filmi.

Teksti esitus ja omalooming

Õpilane:

1. kirjutab erinevaid omaloomingulisi töid, sealhulgas kirjeldavaid, jutustavaid ja arutlevaid tekste;
2. hindab suulises ja kirjalikus väljenduses korrektset keelt ning järgib nii käsikirjaliste kui ka digitaalsete tekstide vormistuse nõudeid;
3. osaleb arutelus, väljendab selgelt ja sobival viisil oma põhjendatud seisukohti, annab ja kuulab tagasisidet, võtab arvesse teiste seisukohti, teeb koostööd;
4. esitab (peast) luule-, proosa- või draamateksti, taotleb esituse ladusust, selgust ja tekstitäpsust, põhjendab teksti valikut, seletab selle tähendust;
5. kasutab tekstianalüüsi õigesti kirjanduse põhimõisteid.

Õppesisu 7. klassis

Ilukirjanduse põhiliigid ja peamised žanrid. Kultuurivaldkonnaga seotud aime- ja meediatekstitid. Oma lugemise analüüs ja lugemisoskuse hindamine. Huvipakkuva kirjanduse leidmine. Loetud raamatu analüüsimine: teose teema, põhisündmused, kesksed probleemid, põhjus ja tagajärje seosed, teose peamõte. Olulise lugemisvara hulka, mida käsitletakse ühiselt, kuuluvad III kooliastmes A. Kitzbergi „Libahunt“, E. Vilde „Pisuhänd“, O. Lutsu „Kevade“, A. H. Tammsaare „Kõrboja peremees“ ja A. Kiviräha „Rehepapp“. Eesti luule esindusautorid põhikoolis on L. Koidula, Juhan Liiv, M. Under, H. Runnel ja L. Tungal.

Praktilised tööd:

- lugemispäeviku pidamine;
- teose analüüsimine;
- loetud raamatu ja autori ning oma lugemiskogemuse tutvustamine kaaslastele;
- kirjandi kirjutamine;
- tundmatute sõnade ja väljendite kohta teabe otsimine infoallikatest;
- omaloominguliste tööde kirjutamine (kirjeldavad, jutustavad ja arutlevad tekstid);
- luuletuse või lühikese proosa- või draamateksti peast esitamine;

- tagasiside andmine teiste esitusele;
- kirjandusteose ja selle põhjal valminud lavastuse või filmi võrdlemine.

Õpitulemused 8. klassis

Lugemine

Õpilane:

1. loeb eri liiki ja žanris kirjandusteoseid, sealhulgas tüvitekste, või nende katkendeid nii eesti kui ka maailmakirjandusest, analüüsib ja tõlgendab vähemalt nelja loetud tervikteost;
2. loeb ladiusalt ja mõtestatult, kasutab iseseisvalt lugemise eesmärgist ja teksti liigist lähtuvaid lugemisviise ja -mudeleid, hindab oma lugemisostust ning juhib oma lugemisprotsessi;
3. loeb kultuurivaldkonnaga seotud aime- ja meediatekste, leiab, hindab kriitiliselt ja kasutab otstarbekalt eri allikates ja keskkondades pakutavat teavet;
4. leiab endale sobivat lugemisvara, põhjendab oma valikut, tutvustab loetud raamatut ja selle autorit, jagab oma lugemiskogemusi.

Teksti tõlgendamine, analüüs ja mõistmine

Õpilane:

1. selgitab pärimuse olemust, toob näiteid mineviku ja tänapäeva pärimuskultuurist ning oma kodukohast;
2. toob esile luuletuse temaatilisi ja lüürilisi erijooni, märkab keele- ja vormikasutuse iseärasusi, mõtestab lahti luuletuse kujundlikkust ja avab selle tähendusi;
3. nimetab teose teema, arutleb selle põhisündmuste, kesksete probleemide, põhjuse ja tagajärje seoste üle, sõnastab teose peamõtte;
4. teeb kokkuvõtte teose süžest, põhjendab loo tegevusaja ja -koha valikut, iseloomustab ja võrdleb tegelasi,
5. analüüsib tegelastevahelisi suhteid ja nende väärtushoiakuid;
6. rikastab oma sõnavara, otsib teavet tundmatute sõnade ja väljendite ning loetu tausta kohta;
7. kirjeldab kirjandusteosele omast keelekasutusviisi, tunneb ära peamised kõne- ja lausekujudid, sh epiteet, isikustamine, võrdlus, metafoor, kordus ja siire, tõlgendab kujundite tähendust ja rolli tekstis ning kasutab neid tekstiloomes;
8. võrdleb kirjandusteost ja selle põhjal valminud lavastust või filmi.

Teksti esitus ja omalooming

Õpilane:

1. kirjutab erinevaid omaloomingulisi töid, sealhulgas kirjeldavaid, jutustavaid ja arutlevaid tekste;
2. kasutab rahvaluule elemente suulises ja kirjalikus tekstiloomes;
3. hindab suulises ja kirjalikus väljenduses korrektset keelt ning järgib nii käsikirjaliste kui ka digitaalsete tekstide vormistusnõudeid;
4. osaleb arutelus, väljendab selgelt ja sobival viil oma põhjendatud seisukohti, annab ja kuulab tagasisidet, võtab arvesse teiste seisukohti, teeb koostööd;
5. koostab ja esitab loetud teose, mõne kultuurinähtuse või oma kultuurikogemuse põhjal ettekande, kasutab selleks esitlustarkvara;
6. esitab (peast) luule-, proosa- või draamateksti, taotleb esituse ladusust, selgust ja tekstitäpsust, põhjendab teksti valikut, seletab selle tähendust;
7. kasutab tekstianalüüsis õigesti kirjanduse põhimõisteid.

Õppesisu 8. klassis

Teksti liigist lähtuvaid lugemisviisid ja -mudelid. Eri allikates ja keskkondades pakutava teabe kriitiline hindamine otstarbekas kasutamine. Pärimuse olemus, mineviku ja tänapäeva pärimuskultuur. Luuletuste analüüs: temaatilised ja lüürilised erijooned, keele- ja vormikasutuse iseärasused, luuletuse kujundlikkust ja tähendus. Teose analüüs: teose teema, põhisündmused, kesksed probleemid, põhjus ja tagajärje seosed, teose peamõte. Kirjandusteosele omase keelekasutusviisi kirjeldamine. Peamised kõne- ja lausekujundid, sh epiteet, isikustamine, võrdlus, metafoor, kordus ja sire. Kujundite tähendust ja roll tekstis ning nende kasutamine tekstiloomes. Olulise lugemisvara hulka, mida käsitletakse ühiselt, kuuluvad III kooliastmes A. Kitzbergi „Libahunt“, E. Vilde „Pisuhänd“, O. Lutsu „Kevade“, A. H. Tammsaare „Kõrboja peremees“ ja A. Kiviräha „Rehepapp“. Eesti luule esindusautorid põhikoolis on L. Koidula, Juhan Liiv, M. Under, H. Runnel ja L. Tungal.

Praktilised tööd:

- lugemispäeviku pidamine;
- luuletuse analüüsimine (temaatilised ja lüürilised erijooned, keele- ja vormikasutuse iseärasused, luuletuse kujundlikkust ja tähendus);
- loetud raamatu ja autori ning oma lugemiskogemuse tutvustamine kaaslastele;
- kokkuvõtte koostamine teose süžeest;
- kirjandi kirjutamine;
- tundmatute sõnade ja väljendite kohta teabe otsimine infoallikatest;

- omaloominguliste tööde kirjutamine (kirjeldavad, jutustavad ja arutlevad tekstid);
- luuletuse või lühikese proosa- või draamateksti peast esitamine;
- tagasiside andmine teiste esitusele;
- kirjandusteose ja selle põhjal valminud lavastuse või filmi võrdlemine;
- ettekande koostamine ja esitamine loetud teose, mõne kultuurinähtuse või oma kultuurikogemuse põhjal, kasutades selleks esitlustarkvara.

Õpitulemused 9. klassis

Lugemine

Õpilane:

1. loeb eri liiki ja žanris kirjandusteoseid, sealhulgas tüvitekste, või nende katkendeid nii eesti kui ka maailmakirjandusest, analüüsib ja tõlgendab vähemalt nelja loetud tervikteost;
2. loeb lususalt ja mõtestatult, kasutab iseseisvalt lugemise eesmärgist ja teksti ligist lähtuvaid lugemisviise ja -mudeleid, hindab oma lugemisostkust ning juhib oma lugemisprotsessi;
3. loeb kultuurivaldkonnaga seotud aime- ja meediatekste, leiab, hindab kriitiliselt ja kasutab otstarbekalt eri allikates ja keskkondades pakutavat teavet, arvestab teabe kasutamise ja avaldamise head tava ning õiguslikke sätteid;
4. tunneb eesti kultuuri erijooni ning vahendab oma kultuurikogemust, väärtustab nii oma- kui ka maailmakultuuri ja selle mitmekesisust;
5. leiab endale sobivat lugemisvara, põhjendab oma valikut, tutvustab loetud raamatut ja selle autorit, jagab oma lugemiskogemusi.

Teksti tõlgendamine, analüüs ja mõistmine

Õpilane:

1. nimetab teose teema, arutleb selle põhisündmuste, kesksete probleemide, põhjuse ja tagajärje seoste üle, sõnastab teose peamõtte;
2. teeb kokkuvõtte teose süžest, põhjendab loo tegevusaja ja -koha valikut, iseloomustab ja võrdleb tegelasi, analüüsib tegelastevahelisi suhteid ja nende väärtushoiakuid;
3. analüüsib kirjandusteose vormivõtteid ja kompositsiooni, seostab neid teose sisuga;
4. rikastab oma sõnavara, otsib teavet tundmatute sõnade ja väljendite ning loetu tausta kohta;

5. kirjeldab kirjandusteosele omast keelekasutusviisi, tunneb ära peamised kõne- ja lausekujudid, sh epiteet, isikustamine, võrdlus, metafoor, kordus ja sire, tõlgendab kujundite tähendust ja rolli tekstis ning kasutab neid tekstiloomes;
6. võrdleb kirjandusteost ja selle põhjal valminud lavastust või filmi.

Teksti esitus ja omalooming

Õpilane:

1. kirjutab erinevaid omaloomingulisi töid, sealhulgas kirjeldavaid, jutustavaid ja arutlevaid tekste;
2. kasutab rahvaluule elemente suulises ja kirjalikus tekstiloomes;
3. hindab suulises ja kirjalikus väljenduses korrektset keelt ning järgib nii käsikirjaliste kui ka digitaalsete tekstide vormistusnõudeid;
4. osaleb arutelus, väljendab selgelt ja sobival viisil oma põhjendatud seisukohti, annab ja kuulab tagasisidet, võtab arvesse teiste seisukohti, teeb koostööd;
5. esitab (peast) luule-, proosa- või draamateksti, taotleb esituse ladusust, selgust ja tekstitäpsust, põhjendab teksti valikut, seletab selle tähendust;
6. kasutab tekstianalüüsis õigesti kirjanduse põhimõisteid.

Õppesisu 9. klassis

Enda lugemisoskuse hindamine ja lugemisprotsessi juhtimine. Teabe kasutamise ja avaldamisega seotud heade tavade ning õiguslike sätetega arvestamine. Eesti kultuuri erijooned ja maailmakultuur. Rahvaluule elemendid suulises ja kirjalikus tekstiloomes. Teose analüüs: teose teema, põhisündmused, kesksed probleemid, põhjus ja tagajärje seosed, teose peamõtte, süžee, loo tegevusaja ja -koha valiku põhjendus, tegelaste iseloomustus ja võrdlus, tegelastevahelised suhted ja tegelaste väärtushoiakud. Kirjandusteose vormivõtted ja kompositsioon ning seosed teose sisuga. Peamised kõne- ja lausekujudid, sh epiteet, isikustamine, võrdlus, metafoor, kordus ja siire. Kujundite tähendust ja roll tekstis ning nende kasutamine tekstiloomes. Olulise lugemisvara hulka, mida käsitletakse ühiselt, kuuluvad III kooliastmes A. Kitzbergi „Libahunt“, E. Vilde „Pisuhänd“, O. Lutsu „Kevade“, A.H. Tammsaare „Kõrboja peremees“ ja A. Kiviräha „Rehepapp“. Eesti luule esindusautorid põhikoolis on L.Koidula, Juhan Liiv, M. Under, H. Runnel ja L. Tungal.

Praktilised tööd:

- lugemispäeviku pidamine;
- loetud raamatu ja autori ning oma lugemiskogemuse tutvustamine kaaslastele;

- kokkuvõtte koostamine teosest: süžee, loo tegevusaja ja -koha valiku põhjendus, tegelaste iseloomustus ja võrdlus, tegelastevahelised suhted ja tegelaste väärtushoiakud;
- kirjandi kirjutamine;
- tundmatute sõnade ja väljendite kohta teabe otsimine infoallikatest;
- omaloominguliste tööde kirjutamine (kirjeldavad, jutustavad ja arutlevad tekstid);
- luuletuse või lühikese proosa- või draamateksti peast esitamine;
- tagasiside andmine teiste esitusele;
- kirjandusteose ja selle põhjal valminud lavastuse või filmi võrdlemine.

AINEKAVA “EESTI KEEL TEISE KEELENA”

I kooliaste

Õpitulemused

I kooliastme lõpuks taotletavad teadmised, oskused ja hoiakud

3. klassi lõpetaja väärtustab eesti keelt kui avaliku suhtluse vahendit ning saavutab eakohase A2-keeleoskustaseme, mis tähendab, et ta:

1. saab aru lihtsatest kirjalikest ja suulistest tekstidest;
2. väljendab oma vajadusi, kirjeldab lähiümbrust, inimesi ja toiminguid, osaleb lihtsas lühivestluses;
3. leiab vajalikku infot ümbritsevast keskkonnast;
4. koostab kirjalikke lihtsaid lühitekste;
5. teab mõningate Eestis ja oma kodukohas toimuvate ürituste nimetusi ja tuntud inimeste nimesid;
6. tunneb ja järgib esmaseid viisakusnorme.

I kooliastme lõpuks taotletavad õpitulemused

Õpilane:

1. saab aru lihtsast selgest aeglasest seotud kõnест;
2. saab aru eakohastest lühikestest lihtsatest suulistest tekstidest, nagu juhised, teated, sõnumid jmt;
3. saab üldiselt aru lühikestest aeglastest selgetest salvestistest, nagu saatelõigud, lühifilmid jmt;
4. leiab ja mõistab vajalikku olmeteavet lihtsamatest tarbetekstidest, näiteks sõidu- ja tunniplaanid, ajakavad, kuulutused, teated, reklaamid, menüüd, juhised, hoiatused jmt;
5. saab üldjoontes aru tavasuhtluse lihtsatest kirjalikest sõnumitest ja kirjadest;
6. saab aru lihtsamases keeles ilukirjandus- ja meediatekstide põhisust;
7. leiab talle vajalikku teavet trüki- ja veebisõnastikest ning teatmeteostest;
8. kasutab igapäevaseid viisakusväljendeid;
9. kirjeldab ja tutvustab lihtsal viisil inimesi, kohti, asju ja tegevusi;
10. jutustab endale olulistest sündmustest;
11. väljendab ja selgitab lühidalt oma arvamusi, kavatsusi, vajadusi, meeldimist ja mittemeeldimist;

12. suhtleb vestluspartneri toel lihtsamates endale vajalikes ja huvipakkuvates olukordades;
13. esitab küsimusi tavatoimingute kohta ja vastab küsimustele, teeb ettepanekuid ja vastab teiste ettepanekutele, väljendab nõustumist või keeldumist;
14. kirjutab lühikesi lihtsaid sõnumeid endale olulistel teemadel;
15. kirjutab sidusat teksti oma eluoluga seotud teemadel;
16. paneb kuulmise järgi kirja lühikest lihtsat infot;
17. valdab tavaolukordades suhtlemisel vajalikku põhisoavara;
18. tuletab konteksti põhjal mõne tundmatu sõna tähenduse;
19. kasutab grammatika põhitarindeid tuttavas olukorras üldjoontes arusaadavalt;
20. hääldab sõnu ja lauseid piisavalt selgelt ja arusaadavalt.

Õpitulemused

1. klass

Õpilane:

1. saab aru lihtsast selgest aeglasest seotud kõnest;
2. saab aru eakohastest lühikestest lihtsatest suulistest tekstidest, nagu juhised, teated, sõnumid jmt;
3. saab üldiselt aru lühikestest aeglastest selgetest salvestistest, nagu saatelõigud, lühifilmid jmt.

2. klass

Õpilane:

1. saab üldjoontes aru tavasuhltuse lihtsatest kirjalikest sõnumitest ja kirjadest;
2. kasutab igapäevaseid viisakusväljendeid;
3. kirjeldab ja tutvustab lihtsal viisil inimesi, kohti, asju ja tegevusi;
4. väljendab ja selgitab lühidalt oma arvamusi, kavatsusi, vajadusi, meeldimist ja mittemeeldimist;
5. hääldab sõnu ja lauseid piisavalt selgelt ja arusaadavalt.

3. klass

Õpilane:

1. leiab ja mõistab vajalikku olmeteavet lihtsamatest tarbetekstidest, näiteks sõidu- ja tunniplaanid, ajakavad, kuulutused, teated, reklaamid, menüüd, juhised, hoiatused jmt;

2. saab aru lihtsamases keeles ilukirjandus- ja meediatekstide põhisust;
3. leiab talle vajalikku teavet trüki- ja veebisõnastikest ning teatmeteostest;
4. jutustab endale olulistest sündmustest;
5. suhtleb vestluspartneri toel lihtsamases endale vajalikes ja huvipakkuvates olukordades;
6. esitab küsimusi tavatoimingute kohta ja vastab küsimustele, teeb ettepanekuid ja vastab teiste ettepanekutele, väljendab nõustumist või keeldumist;
7. kirjutab lühikesi lihtsaid sõnumeid endale olulistel teemadel;
8. kirjutab sidusat teksti oma eluoluga seotud teemadel;
9. paneb kuulmise järgi kirja lühikest lihtsat infot;
10. valdab tavaolukordades suhtlemisel vajalikku põhisõnavara;
11. tuletab konteksti põhjal mõne tundmatu sõna tähenduse;
12. kasutab grammatika põhitähteid tuttavas olukorras üldjoontes arusaadavalt.

Omandatava keeleoskustaseme (A2-keeleoskustase) kirjelduskriteeriumid I kooliastmes klassiti

Toimingud	Omandatava keeleoskustaseme kirjelduskriteeriumid klassiti
Suuline tekstiloome (rääkimine)	
Üldine rääkimisoskus	1. klass Oskab moodustada lihtsaid, enamasti sidumata fraase inimeste ja paikade kohta.
	2. klass Oskab lihtsal viisil kirjeldada ja tutvustada inimesi, ning igapäevatoiminguid; tekst moodustub lihtsate sidesõnadega seotud lihtfraasidest ja - lausetest.
	3. klass Oskab lihtsal viisil kirjeldada ja tutvustada inimesi, ning igapäevatoiminguid, sõnastada, mis meeldib, mis mitte jne; tekst moodustub lihtsate sidesõnadega seotud lihtfraasidest ja -lausetest.

Pikk monoloog: kogetu kirjeldamine	1. klass Oskab tutvustada iseennast. Oskab kirjeldada oma perekonda, elukohta, õppimist, kooli. Oskab lihtsate sõnadega kirjeldada inimesi, kohti ja oma asju.
	2. klass Oskab jutustada või kirjeldada, reastades lihtsaid mõtteid. Oskab kirjeldada igapäevaeluga seonduvat, nt inimesi, kohti või õpinguid. Oskab lühidalt ja lihtsalt kirjeldada sündmusi ja toiminguid. Oskab kirjeldada kavatsusi, kokkuleppeid, tavapäraseid toiminguid, möödunut ja kogetut.
	3. klass Oskab jutustada või kirjeldada, reastades lihtsaid mõtteid. Oskab kirjeldada igapäevaeluga seonduvat, nt inimesi, kohti või õpinguid. Oskab lühidalt ja lihtsalt kirjeldada sündmusi ja toiminguid. Oskab kirjeldada kavatsusi, kokkuleppeid, tavapäraseid toiminguid, möödunut ja kogetut. Oskab lihtsas keeles kirjeldada ja võrrelda kõnealuseid objekte või oma asju. Oskab selgitada, mis talle millegi juures meeldib või ei meeldi.
Teadete edastamine	1. klass Oskab edastada väga lühikesi ettevalmistatud teateid esimeses klassis õpitud teemadel. Kõne on suures osas mõistetav.
	2. klass Oskab edastada väga lühikesi ettevalmistatud teateid teises klassis õpitud teemadel. Kõne on mõistetav.
	3. klass Oskab edastada väga lühikesi ettevalmistatud teateid kolmandas klassis õpitud teemadel. Kõne on mõistetav keskendunud kuulajale.
Suuline esinemine	1. klass

	<p>Oskab ette lugeda väga lühikest õpitud sõnumit, näiteks tutvustada rääkijat. Oskab esitada väga lihtsa pähe õpitud teksti endale tuttavale teemal.</p>
	<p>2. klass</p> <p>Oskab esitada väga lihtsa pähespitud teksti endale tuttavale teemal. Oskab vastata lihtsatele esinemisjärgsetele küsimustele, kui vajadusel küsimust korratakse või vastust sõnastada aidatakse.</p>
	<p>3. klass</p> <p>Oskab esitada lühikese päheõpitud teksti endale tuttavale igapäeva teemal. Oskab lühidalt põhjendada ja selgitada arvamusi, kavatsusi ja toiminguid. Tuleb toime vähete otseste esinemisjärgsete küsimustega.</p>
<p>Kirjalik tekstiloome (kirjutamine)</p>	
<p>Üldine kirjutamisoskus</p>	<p>1. klass</p> <p>Oskab kirjutada lihtsaid fraase ja lauseid.</p>
	<p>2. klass</p> <p>Oskab kirjutada lihtsamaid fraase ja lauseid, ühendades neid vajadusel õpetaja abil lihtsate side sõnadega nagu “ja”, “aga” ning “sest”.</p>
	<p>3. klass</p> <p>Oskab kirjutada lihtsamaid fraase ja lauseid, ühendades neid lihtsate side sõnadega nagu “ja”, “aga” ning “sest”.</p>
<p>Loovkirjutamine</p>	<p>1. klass</p> <p>Oskab lihtsate fraaside ja lausetega kirjutada iseendast ja kujuteldavatest inimestest, näiteks kus nad elavad ja mida teevad.</p>
	<p>2. klass</p> <p>Oskab lihtsaid fraase ja lausetega kirjutada oma perekonnast, elutingimustest, haridusest ning koolis õppimisest. Oskab kirjutada</p>

	<p>lühikesi ja lihtsaid väljamõeldud elulugusid ning lihtsamaid lugusid inimestest.</p>
	<p>3. klass</p> <p>Oskab seotud lausetega kirjutada oma eluluga seonduvatel teemadel (nt inimesed, kohad, kool ja õpingud). Oskab kirjutada väga lühikesi ja lihtsaid minevikusündmuste, oma varasema tegevuse ja isiklike kogemuste kirjeldusi.</p>
Oma jutu läbimõtlemine	1. klass -
	<p>2. klass</p> <p>On võimeline meenutama ja kordama olukohaseid fraase oma keelevarast, kasutades abimaterjale.</p>
	<p>3. klass</p> <p>On võimeline meenutama ja kordama olukohaseid fraase oma keelevarast.</p>
Keeleoskuslünkade kompenseerimine	1. klass -
	<p>2. klass</p> <p>Oskab mõtet edasi anda esemele osutades (nt tähenduses “Palun anna mulle see ese”).</p>
	<p>3. klass</p> <p>Oskab öeldu mõtet selgitada žestide abil, kui on kasutanud vale sõna.</p>
Kuulamistoiming (kuulamine)	
Üldine kuulamisoskus	<p>1. klass</p> <p>Suudab jälgida väga aeglast ja hoolika hääldusega juttu, vajades sisu tabamiseks rohkelt pause.</p>
	2. klass

	<p>Mõistab selgelt ja aeglaselt hääldatud fraase jm väljendeid, mis seostuvad esmatähtsate eluvaldkondadega (nt algeline isiku- ja pereteave, sisseostud, kodukoht, kool).</p>
	<p>3. klass</p> <p>Mõistab selget ja aeglast seotud kõnet.</p>
Emakeelekõneleajate vestluse mõistmine	1. klass -
	2. klass -
	<p>3. klass</p> <p>Suudab üldiselt tabada mõttevahetuse teemat, kui räägitakse aeglaselt ja selgelt.</p>
Teadannete ja juhiste kuulamine	<p>1. klass</p> <p>Mõistab selgelt ja aeglaselt antud juhiseid ning suudab järgida lühikesi lihtsaid juhtnõure.</p>
	<p>2. klass</p> <p>Mõistab, vajadusel korduvkuulamisel, lühikeste, lihtsate ja selgete sõnumite või teadaannete põhisisu. Mõistab lihtsaid juhiseid, vajadusel korduvkuulamisel, näiteks, kuidas jalgsi või ühissõidukiga pääseda punktist A punkti B.</p>
	<p>3. klass</p> <p>Mõistab lühikeste, lihtsate ja selgete sõnumite või teadaannete põhisisu. Mõistab lihtsaid juhiseid, näiteks kuidas jalgsi või ühissõidukiga pääseda punktist A punkti B.</p>
Meediakanalite ja salvestiste kuulamine	1. klass -
	2. klass -
	<p>3. klass</p> <p>Mõistab lühikeste, aeglaselt ja selgelt esitatud salvestiste põhisisu, mis puudutab ennustatava sisuga igapäevaseid asju.</p>

Lugemistegevus (lugemine)	
Üldine lugemisoskus	<p>1. klass</p> <p>Mõistab väga lühikesi, lihtsaid tekste fraashaaval, leides tuttavaid nimesid, sõnu ja tuntumaid fraase ning lugedes vajadust mööda mitu korda.</p>
	<p>2. klass</p> <p>Mõistab lühikesi, lihtsaid tekste, mis sisaldavad sagedasti kasutatavaid ja rahvusvahelise levikuga sõnu. Vajadusel kasutab sõnaraamatut.</p>
	<p>3. klass</p> <p>Mõistab lühikesi, lihtsaid tekste tuttavatel teemadel, kui teksti keelekasutus sarnaneb tema igapäevaelus sageli ettetulevaga.</p>
Kirjavahetuse lugemine	<p>1. klass</p> <p>Mõistab lühikesi ja lihtsaid postkaardisõnumeid.</p>
	<p>2. klass</p> <p>Mõistab lühikesi ja lihtsaid meilisõnumeid.</p>
	<p>3. klass</p> <p>Mõistab tavapäraseid tüüpkirju endale tuttavatel teemal.</p>
Eesmärgipärane lugemine	<p>1. klass</p> <p>Tunneb kõige tavalisema igapäevaolukorra lihtsates teadetes ära tuttavad nimed, sõnad ja sagedasimad fraasid.</p>
	<p>2. klass</p> <p>Mõistab igapäevaseid silte ja teateid avalikes kohtades: tänaval, restoranis, raudteejaamas, töökohal (juhendid, juhtnöörid, ohuhoiatused).</p>
	<p>3. klass</p> <p>Oskab leida kindlat harjumuspärast teavet igapäevatekstidest (reklaamid, brošüürid, menüüd, ajakavad jms). Oskab nimestikest</p>

	leida ja muust eristada vajalikku teavet (telefoni- ja inforaamatust soovitud teenus ja selle osutaja). Mõistab igapäevaseid silte ja teateid avalikes kohtades: tänaval, restoranis, raudteejaamas, töökohal (juhendid, juhtnöörid, ohuhoiatused).
Lugemine info hankimiseks ja arutlemiseks	1. klass -
	2. klass Tabab asjassepuutuvat teavet lihtsamal kirjalikus tekstis (kirjad, brošüürid, lühikesed lehelood jms), kus kirjeldatakse sündmusi. Saab aru lihtsama sisuga teadete ja lühikirjelduste mõttest, eriti kui pilt teksti toetab.
	3. klass Tabab asjassepuutuvat teavet lihtsamal kirjalikus tekstis (kirjad, brošüürid, lühikesed lehelood jms), kus kirjeldatakse sündmusi.
Juhiste lugemine	1. klass Suudab järgida lühikesi lihtsaid kirjalikke juhtnööre (nt kuidas minna punktist A punkti B).
	2. klass Mõistab lihtsaid juhiseid igapäevaste seadmete kasutamiseks (näiteks mobiiltelefoni kasutamise juhiseid). Kasutab vajadusel sõnaraamatut.
	3. klass Mõistab lihtsas keeles nõudeid (nt ohutusnõudeid).
Audiovisuaalne tegevus	
Telesaadete ja filmide vaatamine	1. klass Suudab tabada animafilmi põhisündmusi.
	2. klass

	<p>Suudab jälgida faktipõhiste teleuudiste teemavahetusi ja tabada uudise põhisisu.</p>
	<p>3. klass</p> <p>Suudab tabada sündmusi, õnnetusi jms kirjeldavate teleuudiste põhisisu, kui pilt kommentaare toetab.</p>
<p>Vastuvõtustrateegiad</p>	
<p>Vihjete tabamine ja järeldamine (suuline ja kirjalik suhtlus)</p>	<p>1. klass -</p>
	<p>2. klass -</p>
	<p>3. klass</p> <p>Oskab lühikeste konkreetset laadi igapäevaste tekstide ja suuliste teadete üldise tähenduse kontekstis tuletada tundmatute sõnade arvatavat tähendust.</p>
<p>Suuline suhtlus</p>	
<p>Üldine suuline suhtlus</p>	<p>1. klass</p> <p>Suudab suhelda lihtsas keeles, kui vestluspartner on nõus teda parandama, öeldut aeglasemalt kordama või ümber sõnastama. Oskab esitada lihtsaid küsimusi ja sellistele küsimustele vastata. Oskab moodustada lihtsaid lauseid, mis puudutavad tuttavat teemat või tema vajadusi, ja sellistele lausetele vastata.</p>
	<p>2. klass</p> <p>Tuleb vähese vaevaga toime lihtsas igapäevasuhtluses. Oskab esitada küsimusi ja küsimustele vastata. Oskab vahetada mõtteid, küsida ja anda infot igapäevastes tüüpolukordades.</p>
	<p>3. klass</p> <p>Suudab küllaltki vabalt suhelda lihtsamates olukordades ja tuleb toime lühivestluses, kui vestluspartner teda vajaduse korral aitab. Tuleb vähese vaevaga toime lihtsas igapäevasuhtluses. Oskab</p>

	<p>esitada küsimusi ja küsimustele vastata. Oskab vahetada mõtteid, küsida ja anda infot igapäevastes tüüpolukordades.</p>
<p>Emakeelse vestluskaaslase mõistmine</p>	<p>1. klass</p> <p>Mõistab igapäevaseid väljendeid, mis aitavad konkreetseid lihtsaid elulisi asju ajada, kui pöörduda tema poole otse, aeglaselt ja korrates ning näidata üles vastutulelikkust. Mõistab endale suunatud aeglast, hoolika sõnastusega küsimusi ja suudab järgida lühikesi lihtsaid juhiseid.</p>
	<p>2. klass</p> <p>Mõistab häälduselt selge, keelelt lihtsa ja temalt tuttava otsese pöördumise sisu üldiselt; on aeg-ajalt sunnitud paluma midagi korrata või ümber sõnastada.</p>
	<p>3. klass</p> <p>Saab jutust piisavalt aru, et raskusteta toime tulla lihtsamate tavapärase tegevustega. Mõistab häälduselt selge, keelelt lihtsa ja temalt tuttava otsese pöördumise sisu üldiselt; on aeg-ajalt sunnitud paluma midagi korrata või ümber sõnastada.</p>
<p>Vestlus</p>	<p>1. klass</p> <p>Oskab end tutvustada ja kasutada väga lihtsaid tervitus- ja hüvastijätuväljendeid. Oskab küsida, kuidas läheb, ja kuuldule reageerida. Mõistab konkreetsete igapäevavajadustega seotud väljendeid, kui neid esitatakse selgelt, aeglaselt ning öeldut korratakse.</p>
	<p>2. klass</p> <p>On võimeline vahetama lühikesi lauseid, kuid mõistmisraskuste tõttu ei suuda enamasti vestlust ülal hoida; siiski võib kuuldut mõista, kui vestluspartner soostub selle nimel vaeva nägema.</p>
	<p>3. klass</p>

	<p>Oskab tervitada, hüvasti jätta, ennast või teisi tutvustada, tänada. Suudab üldjoontes jälgida selget ja normaalset kõnet, kui kõneaine on tuttav ja on võimalik paluda mõnd kohta korrata või ümber sõnastada. Suudab osaleda lühivestluses, kui kontekst on tuttav ja kõneaine talle huvi pakub. Oskab lihtsate sõnadega väljendada enesetunnet ja tänu.</p>
Vaba mõttevahetus (sõprade ringis)	1. klass -
	<p>2. klass</p> <p>Oskab arutada igapäevaelu praktilisi küsimusi, kui tema poole pöördutakse otse ja räägitakse selgelt ning aeglaselt. Oskab arutada, mida ette võtta ja kuhu minna. Oskab määrata kokkusaamist.</p>
	<p>3. klass</p> <p>Saab üldjoontes aru, millest jutt käib, kui räägitakse aeglaselt ja hääldus on selge. Oskab arutada, mida õhtul või nädalavahetusel ette võtta. Oskab teha ettepanekuid ja vastata teiste omadele. Oskab väljendada nõustumist ja nõustumatust.</p>
Eesmärgiparane koostöö	<p>1. klass</p> <p>On võimeline mõistma küsimusi ja juhtnöore, kui need edastatakse talle selgelt ja aeglaselt. Oskab järgida lühikesi lihtsaid näpunäiteid. Oskab paluda endale midagi ulatada ja oskab teistele asju ulatada.</p>
	<p>2. klass</p> <p>Oskab märku anda, et saab jutust aru. On võimeline vajalikku mõistma, kui rääkija soostub selle nimel vaeva nägema. Suudab osaleda lihtsas tavasuhtluses. Oskab kasutada lihtsaid fraase, et lasta endale midagi näidata või ulatada, küsida infot ja pidada aru järgmiste sammude üle.</p>
	<p>3. klass</p> <p>Mõistab keelt küllaldaselt, et vähese vaevaga toime tulla lihtsas tavasuhtluses. Oskab lihtsate sõnadega paluda kordamist, kui pole</p>

	<p>kuuldut mõistnud. Oskab arutleda, mida järgmisena ette võtta, teha ettepanekuid ja vastata teiste omadele, küsida ja anda juhatusi.</p>
<p>Toimingud kaupade ja teenuste ostmisel</p>	<p>1. klass</p> <p>Oskab paluda, et talle midagi ulatataks või antaks; oskab teiste küsimise peale asju ulatada või anda. Saab hakkama suurusnumbreid, koguseid, hindu ja kellaaegu puudutava infoga.</p>
	<p>2. klass</p> <p>Oskab tellida toitu. Oskab teha lihtsamaid oste, sõnastada oma soove ja küsida hinda. Oskab küsida vajalikke asju ja teha lihtsamaid toiminguid poes, postkontoris või pangas. Oskab anda ja vastu võtta infot koguste, suurusnumbrite ja hindade kohta. Oskab küsida tarbekaupu ja põhiteenuseid. Oskab küsida lihtsat infot reisi või ühissõidukite kohta (bussid, rongid, takso); oskab küsida ja juhatada teed ning osta pileteid.</p>
	<p>3. klass</p> <p>Tuleb toime suhtlusega tavapäraolukordades, nagu reisides, majutuskoha otsimise, söömas ja sisseostudel. Oskab reisibüroost tulemuslikult küsida kõike vajalikku, kui tegu on lihtsa üldinfoga.</p>
<p>Infovahetus</p>	<p>1. klass</p> <p>Mõistab küsimusi ja juhtnööre, kui need on esitatud aeglaselt ja selgesõnaliselt. Saab aru lihtsast lühidast teejuhatusest. Oskab esitada lihtsaid küsimusi ja vastata samalaadsetele küsimustele. Oskab moodustada lihtsaid lauseid, mis puudutavad tema vajadusi või tuttavat kõneainet, ja vastata samalaadsetele lausetele. Oskab küsida teiste inimeste kohta ja vastata enda või teiste kohta käivatele küsimustele (kus ta elab, keda tunneb, mis tal olemas on). Oskab väljendada aega, kasutades fraase “järgmisel nädalal”, “eelmisel reedel”, “novembris”, “kell kolm” jms.</p>
	<p>2. klass</p>

	<p>Oskab küsida ja edastada isikuandmeid. Oskab küsida ja juhatada teed, toetudes kaardile või plaanile. Oskab esitada küsimusi töö ja vaba aja kohta ning vastata samalaadsetele küsimustele. Tuleb toime lihtsa igapäevasuhtlusega, kui see seisneb lihtsas ja otseses infovahetuses. Oskab vahetada piiratud infot tuttavate tavatoimingute kohta.</p>
	<p>3. klass</p> <p>Oskab anda ja järgida lihtsaid juhtnööre, näiteks osutada suunda või juhatada teed. Oskab esitada küsimusi vaba aja tegevuste ja möödanikus tehtu kohta ning vastata samalaadsetele küsimustele. Oskab esitada küsimusi tavapärase toimingute kohta ning vastata samalaadsetele küsimustele. Tuleb toime igapäevavajadustega: oskab leida ja edastada lihtsat faktiteavet. Oskab keelt piisavalt, et tulla suurema pingutuseta toime igapäevasuhtluses.</p>
Küsitaja ja vastaja roll	<p>1. klass</p> <p>Oskab küsitatava rollis vastata lihtsatele ja otsestele küsimustele oma isiku kohta, kui need esitatakse neutraalses keeles, väga aeglaselt ja selgelt.</p>
	<p>2. klass</p> <p>Oskab küsitatava rollis vastata lihtsatele küsimustele ja väidetele.</p>
	<p>3. klass</p> <p>Suudab end vastaja rollis mõistetavaks teha, oskab tuttava kõneaine korral edastada mõtteid või teavet, kuid vajab seejuures mõningast abi ning võib paluda küsimust selgitada.</p>
Kirjalik suhtlus	
Üldine kirjalik suhtlus	<p>1. klass</p> <p>Oskab kirjalikult küsida ja edastada isikuandmeid.</p>
	<p>2. klass</p>

	<p>Oskab kirjutada lühikesi lihtsaid sõnumeid, mis puudutavad talle vajalikke asju. Vajadusel kasutab sõnaraamatut.</p>
	<p>3. klass</p> <p>Oskab kirjutada lühikesi lihtsaid sõnumeid, mis puudutavad talle vajalikke asju.</p>
Kirjavahetus	<p>1. klass</p> <p>Oskab kirjutada lühikest ja lihtsat postkaarditeksti.</p>
	<p>2. klass</p> <p>Oskab kirjutada väga lihtsaid isiklikke kirju, kasutades malle, et väljendada tänu või esitada vabandust. Vajadusel kasutab sõnaraamatut.</p>
	<p>3. klass</p> <p>Oskab kirjutada väga lihtsaid isiklikke kirju, et väljendada tänu või esitada vabandust.</p>
Teated, sõnumid ja plangid	<p>1. klass -</p>
	<p>2. klass</p> <p>Oskab kirjutada oma nime, aadressi, rahvust, vanust ja sünniaega ning arve ja kuupäevi (nt hotelli registreerimisplangil).</p>
	<p>3. klass</p> <p>Oskab kuulamise järgi kirja panna lühikesi ja lihtsaid teateid, kui tal on võimalus paluda neid korrata või teisiti sõnastada. Oskab kirjutada lühikesi lihtsaid teateid, mis puudutavad talle vajalikke asju.</p>
Interaktiivsed strateegiad	
Suhtlusaktiivsus (vooruvahetus)	<p>1. klass -</p>
	<p>2. klass</p> <p>Oskab paluda tähelepanu</p>

	<p>3. klass</p> <p>Oskab alustada, jätkata ja lõpetada lühivestlust, kasutades lihtsaid võtteid. Oskab alustada, jätkata ja lõpetada lihtsat silmast silma vestlust.</p>
Suhtluskoostöö	1. klass -
	2. klass -
	<p>3. klass</p> <p>Oskab märku anda, et saab jutust aru</p>
Tekstid	
Selgituste palumine	<p>1. klass</p> <p>Oskab märku anda, et ei suutnud teise juttu jälgida.</p>
	<p>2. klass</p> <p>Oskab paluda võtmesõnade või -fraaside kordamist lihtsamate sõnadega.</p>
	<p>3. klass</p> <p>Oskab lihtsate sõnadega paluda kordamist, kui pole teise juttu mõistnud. Oskab paluda võtmesõnade või -fraaside kordamist lihtsamate sõnadega.</p>
Töö tekstiga	<p>1. klass</p> <p>Oskab ümber kirjutada üksiksõnu ja lühemaid trükitekste.</p>
	<p>2. klass</p> <p>Oskab oma keele pädevuse ja -kogemuse piires leida ja kasutada lühemate tekstide võtmesõnu ja -fraase või lühikesi lauseid.</p>
	<p>3. klass</p> <p>Oskab oma keele pädevuse ja -kogemuse piires leida ja kasutada lühemate tekstide võtmesõnu ja -fraase või lühikesi lauseid.</p>
Suhtluspädevus	

Üldine keelepagas	1. klass Teab lihtsaid põhiväljendeid iseenda ja oma konkreetsete vajaduste kohta.
	2. klass Tuleb lühikesi igapäevaseid väljendeid kasutades toime lihtsates konkreetsetes olukordades (isikute ja igapäevatoimingutega seonduv, soovide ja vajaduste väljendamine, info küsimine). Keelevara on väike ja koosneb päheõpitud fraasidest, mis lubavad sõnastada lihtsaid eluvajadusi. Ettenägematus olukorras võib tekkida pause ja suhtlusraskusi.
	3. klass Valdab keele põhivara sellisel tasemel, mis lubab toime tulla iga päevastes tavaolukordades; siiski on sageli sunnitud sõnumit lihtsustama ja sõnu otsima.
Sõnavara ulatus	1. klass Teab väga lihtsaid sõnu ja fraase mõne konkreetse olukorra kohta.
	2. klass Sõnavara on piisav, et rahuldada põhilisi suhtlusvajadusi.
	3. klass Sõnavara on küllaldane, et tulla toime igapäevaste tuttavate toimingutega.
Sõnakasutus	1. klass -
	2. klass -
	3. klass Valdab igapäeva vajadustega piirnevat nappi sõnavara.
Grammatika korrektsus	1. klass -
	2. klass

	<p>Kasutab vaid üksikuid ära õpitud tarindeid ja lausemalle, kuid ka nendes tuleb ette vigu.</p>
	<p>3. klass</p> <p>Kasutab küll õigesti mõningaid lihtsaid tarindeid, kuid teeb sageli vigu ka grammatika põhivaras (nt ajab segi ajavormid või eksib aluse ja öeldise ühildamisel); siiski on enamasti selge, mida öelda tahab.</p>
Häälduspädevus	<p>1. klass -</p>
	<p>2. klass</p> <p>Väheste äraõpitud sõnade ja fraaside hääldusest võivad mõningase pingutusega aru saada need emakeelsed kõnelejad, kes sama keelerühma kõnelejatega sageli kokku puutuvad.</p>
	<p>3. klass</p> <p>Hääldus on üldjuhul piisavalt selge, et öeldust aru saada, kuigi võõras aktsent on märgatav ja vestluspartnerid peavad aeg-ajalt paluma arusaamatuid kohti korrata.</p>
Õigekirjaoskus	<p>1. klass -</p>
	<p>2. klass</p> <p>Oskab ümber kirjutada tuttavaid sõnu ja lühikesi käibefraase, nagu lihtsamad sildid ja juhised, tarbeesemete ja poodide nimetused jms. Oskab kirja panna oma aadressi, kodakondsust ja muid isikuandmeid.</p>
	<p>3. klass</p> <p>Oskab kirjutada lühikesi lauseid igapäevastel teemadel (nt juhatada, kuidas kuhugi minna). Oskab häälduspäraselt (kuigi mitte õigesti) kirjutada lühikesi sõnu, mis kuuluvad tema suulisesse sõnavarasse.</p>
Keelekasutuse olukohasus	<p>1. klass</p>

	<p>Oskab kasutada kõige lihtsamaid igapäevaseid viisakusväljendeid (tervitades, hüvasti jättes, ennast tutvustades; oskab öelda “palun”, “tänan”, “vabandust” jms).</p>
	<p>2. klass</p> <p>Suudab vahetada lühikesi lauseid, oskab tervitamisel ja pöördumisel kasutada igapäevaseid viisakusväljendeid. Oskab esitada kutset, teha ettepanekut ja vabandada; oskab kutsele, ettepanekule ja vabandusele vastata.</p>
	<p>3. klass</p> <p>Oskab lihtsate keelevahendite abil rahuldada keskseid kõnetarbeid (info andmine ja küsimine, selgituste nõudmine, arvamuse ja suhtumise väljendamine). Suudab tulemuslikult suhelda igapäevaolukordades, oskab kasutada kõige lihtsamaid üldväljendeid ja järgida peamisi suhtlusreegleid.</p>
Vooruvahetus	<p>1. klass</p> <p>Oskab paluda tähelepanu.</p>
	<p>2. klass</p> <p>Oskab alustada, jätkata ja lõpetada lihtsat silmast silma vestlust.</p>
	<p>3. klass</p> <p>Oskab alustada, jätkata ja lõpetada lihtsat silmast silma vestlust. Oskab alustada, jätkata ja lõpetada lühivestlust, kasutades lihtsaid võtteid.</p>
Teemaarendus	<p>1. klass -</p>
	<p>2. klass -</p>
	<p>3. klass</p> <p>Oskab jutustada ja kirjeldada sidumata lausetega.</p>
Teksti selgus ja sidusus	<p>1. klass</p> <p>Oskab siduda sõnu ja fraase põhisidendite abil nagu “ja” või “siis”</p>

	<p>2. klass</p> <p>Oskab siduda lihtsate sidesõnade abil nagu “ja”, “aga”, “sest”.</p>
	<p>3. klass</p> <p>Oskab kasutada kõige sagedasemaid sidesõnu, et ühendada lauseid jutustuseks või tunnuste loendeid kirjelduseks.</p>
Kõne ladusus	<p>1. klass</p> <p>Oskab väljendada väga lühikeste sidumata valmisfraasidega, kui kõneaine on tuttav. Kõne on takerduv, väga sageli on märgata ebasobivaid alustusi. Vajab välist abi.</p>
	<p>2. klass</p> <p>Oskab väljendada lühifraasidega, kui kõneaine on tuttav. Kõne on takerduv, väga sageli on märgata ebasobivaid alustusi.</p>
	<p>3. klass</p> <p>Oskab end lühivestluses mõistetavaks teha, kuigi sageli on märgata pause, ebasobivaid alustusi ja ümbersõnastamist.</p>
Väljendustäpsus	<p>1. klass -</p>
	<p>2. klass -</p>
	<p>3. klass</p> <p>Suudab tuttavas igapäevaolukorras vahendada lihtsat nappi teavet. Ootamatus olukorras peab enamasti sõnumit lihtsustama.</p>

Õppesisu klassiti I kooliastmel

Õppesisu 1. klassis:

1. “Mina ja teised” - enese ja kaaslaste tutvustus;
2. “Kodu ja lähiümbus” - pereliikmed, kodu asukoht;
3. “Kodukoht Eestis” - riik, pealinn, rahvused; aastaajad, ilma kirjeldavad omadussõnad, kodukoha kirjeldus;

4. “Riigid ja nende kultuur” - õpitava keele riigi või riikide nimetused vastavas keeles, tuntumad tähtpäevad ning nendega seotud tavad;
5. “Igapäevaelu. Õppimine ja töö.” - lihtsad tegevused kodus ja koolis ning nende tegevustega seotud vahendid;
6. “Vaba aeg” - lemmiktegevused ja eelistused;
7. “Meedia” - tuntumaid meedialiigid ja meedia tarbimise eelistused.

Õppesisu 2. klassis:

1. “Mina ja teised” - iseloom, välimus, enesetunne ja tervis, suhted sõpradega ning lähikondsetega, ühised tegevused, viisakas käitumine;
2. “Kodu ja lähiümbrus”- kodu ja koduümbrus, sugulased; pereliikmete ametid; igapäevased kodused tööd ja tegemised;
3. “Kodukoht Eesti” - Eesti asukoht, sümbolika ning tähtpäevad; linn ja maa, Eesti loodus, ilm; käitumine looduses.
4. “Riigid ja nende kultuur” - naaberriigid.
5. “Igapäevaelu. Õppimine ja töö” - päevakavajärgsed tegevused kodus, koolis ja vabal ajal (päevaplaan, helistamine, laua katmine, erinevate tegevustega seotud esemed/vahendid jmt).
6. “Vaba aeg” - huvid (sport, filmid, raamatud, kollektsioneerimine, reisimine jmt)
7. “Meedia” - (ajakirjandus, raadio, televisioon, internet) ja selle eakohased kasutamisevõimalused ja võimalikud ohud. Minu meedia tarbimise harjumused.

Õppesisu 3. klassis:

1. “Mina ja teised” - iseloomu kirjeldav sõnavara, enda ja teiste välimuse kirjeldus (kasv ja kehaehitus, riietus, juuste ja silmade värv jne); suhted sõpradega ja ühised tegevused.
2. “Kodu ja lähiümbrus” - kodu/elukoha sõnavara (korter, maja, eri ruumid, oma tuba, sisustus jmt), koduümbrust kirjeldav sõnavara (majad, park, põld, teed, väljakud jmt).
3. “Kodukoht Eesti” - Eesti asukoha määratlemine (põhiilmakaared, naaberriigid), linna ja maad iseloomustav sõnavara, põhiline sümbolika (lipp, rahvuslill ja -lind jmt).
4. “Riigid ja nende kultuur”- igapäevaelu kombed, mõned tuntumad sündmused ja saavutused ja nendega seotud nimed ajaloo- ja kultuurivaldkonnast, sh keele- ja kultuuriloolised seosed eesti keele ja kultuuriga.

5. "Igapäevaelu. Õppimine ja töö" - söögikorrad ja toiduained, tervislik toiduvalik; igapäevane hügieen; tee küsimine ja juhatamine (parem/vasak pool, otse jmt), koolitee kirjeldus.
6. "Vaba aeg" - erinevad vaba aja veetmise viisid (mitmesugused tegevused, üksi, soprade, pereliikmetega jmt).
7. "Meedia" - (ajakirjandus, raadio, televisioon, internet) ja selle eakohased kasutamisevõimalused ja võimalikud ohud. Minu meedia tarbimise harjumused.

Õppetegevused ja praktilised tööd õppesisu käsitlemiseks I kooliastmel

Kuuldu mõistmine

Erinevate häälikute kuulamine, kordamine ja eristamine. Autentse ja õppeotstarbel salvestatud kõne kuulamine (õpetaja ja/või emakeelerääkijate kõnelduna), kordamine, jäljendamine, kaasa plaksutamine, käega näitamine (intonatsiooni, keelerütmi, meloodiat ja rõhuasetusi). Teatud sõnale või fraasile reageerimine vastava tegevusega (nt käetõstmine, püstitõusmine, esemele või pildile osutamine jms). Pildi või teksti täiendamine, kuuldu põhjal vajaliku leidmine. Tähelepanelikku kuulamist nõudvate mängude mängimine. Laulude ja luuletuste kuulamine ning nende põhjal ülesannete täitmine (ridade järjestamine, riimuvate sõnade leidmine jms).

Praktilised tööd:

- tähe- või värvikaartide näitamine erinevate häälikute eristamisel;
- +/- või õige variandi märkimine erinevate häälikute eristamisel;
- teksti põhisisu mõistmisel sobivalt reageerimine;
- küsimus-vastus ülesanded;
- kuuldu põhjal lihtsa ankeedi täitmine.

Loetu mõistmine

Tähestikuga tutvumine ja selle harjutamine. Häällega lugemine. Õpetaja abiga tööjuhendi lugemine ja mõistmine (mida tuleb teha või millist infot tekstist otsida). Lühikeste, piltidega varustatud lugude lugemine. Tekstilõikude õigesse järjekorda panemine. Lausete reastamine vastavalt sisule. Tuttavate sõnade ja väljendite ning loetellu mittedobivate sõnade äratundmine sobimatu. Teksti alusel õigete ja valede väidete eristamine. Küsimustele vastamine.

Praktilised tööd:

- õige häälduse ja õige rõhuga tähtede ja õpitud sõnade lugemine;
- praktilised ülesanded lausete ning tekstilõikude ühendamiseks ja järjestamiseks;
- vajaliku info otsimine tekstist.

Suulised toimingud

Häälivate, silpide, sõnade ja fraaside kordamine. Etteantud ja õpitud väljendite ja lausete kordamine. Kaasõpilastele küsimuste esitamine (kes-, mis-, kuidas-, kus-, ja kust-küsimused). Küsimused kuupäeva, nädalapäeva ja kellaaja kohta ning kuupäeva, nädalapäeva ja kellaaja nimetamine. Küsimine, kas teised said temast aru ning mida nad millestki arvavad. Kindla mudeli järgi rääkimine, koostab ja harjutab. Lihtsate lausete koostamine ja harjutamine ootuspärase info edastamiseks. Lihtsate juhiste andmine. Õpitud pöördumiste, vabanduste, viisakusväljendite kasutamine dialoogides. Laulude ja luuletuste esitamine. Sõnamängud.

Praktilised tööd:

- pallimäng küsimuste esitamise ja neile vastamise kohta;
- intervjuerimismäng;
- küsimustele vastamine enda ja oma igapäevaste tegevuste kohta;
- enda, sõprade, pereliikmete ja klassikaaslaste tutvustamine;
- pereliikmete kohta fotoseina koostamine;
- küsimuste esitamine fotodel olevate isikute kohta ja neile vastamine;
- info edastamine pildi, tunniplaani, ankeedi jms põhjal;
- tee juhatamine;
- plakati koostamine ja selle esitlemine;
- osalemine dialoogis klassikaaslasega;
- laulude ja luuletuste esitamine;
- rühmatöona puuduolevate salmide jaoks laulusõnade koostamine;
- lihtsate sõnamängude koostamine ja nende mängimine koos klassikaaslastega.

Kirjalikud toimingud

Ärakiirja tegemine ja mudeli järgi kirjutamine. Kuuldu järgi sõnade, väljendite ja lausete kirjutamine. Isikuandmete kirjutamine. Sõnadega numbrite, arvude, kuupäevade kirjutamine. Etteantud näitajate alusel loo kirjutamine (nt iseendast, oma perekonnast, koduloomast vms). Etteantud info alusel lühikese teksti kirjutamine. Lünktekstide täitmine. Piltide võrdlemine, esemete otsimine ja selle põhjal lausete kirjutamine.

Praktilised tööd:

- rühmatööna plakati koostamine: Minu hobid
- perepuu koostamine: pereliikmed, nende nimed, vanused, hobid jms;
- etteantud info alusel lühikese teate kirjutamine sõbrale;
- väga lühikeste tekstide kirjutamine (nt enese, pere, sõbra tutvustus, sõnum, kutse jms);
- miniloo kirjutamine Sotsiaalmeediasse mingi sündmuse kohta etteantud mudeli järgi;
- e-mailile vastuse kirjutamine (etteantud tekstis lünkade täitmine);
- piltide võrdlemisel puuduolevate esemete otsimine ja nimetamine;
- lühikese loovtöö koostamine rühmas: menüü koostamine;
- numbrite kuulamine ja kirjutamine mängides Bingot;
- ankeedi täitmine (nimi, vanus, pereliige, elukutse, hobid).

Hoiakud, väärtused, käitumine, koostöökultuuri loomine ja mitmekultuurilisus

Tervitus- ja hüvastijätuväljendite korrektne kasutamine. Õpetaja juhendamisel eesti keele ja emakeele viisakusnormide sarnasuste ning erinevuste üle arutlemine. Eesti keele viisakus- ja kultuurispetsiifiliste väljendite (palumine, tänamine, tähtpäevade puhul õnnitlemine jms) kasutamine suhtlemisel. Teiste eneseväliendusvahendite kasutamine keeleteadmiste puudumise kompenseerimisel (žestid, joonistamine jms).

Praktilised tööd:

- viisakusväljendite rutiinne kasutamine tundides;
- kultuuriomaste väljendite korrektne kasutamine (nt soovid jõuludeks, sünnipäevaõnnitlused jms).

Keelekasutus

Üksikute äraõpitud tarindite ja lausemallide kasutamine. Lihtsate sõnade ja viibete, fraaside ja lausete kasutamine mõne konkreetse olukorra kohta.

Praktilised tööd:

- simulatsiooniharjutus sõnade ja viibete, fraaside ja lausete kasutamiseks mõnes konkreetses olukorras.

Info- ja andmekirjaoskus

Õpiku sõnastikku või sõnade loendi kasutamine. Internetiotsingu kasutamine vajaliku materjali leidmiseks. Digikeskkondade kasutamine õppimisel. Enda digitaalse identiteedi haldamine ja kaitsmine.

Praktilised tööd:

- ülesanded, mis on seotud sõnastike kasutamisega;
- info otsimine internetist.

Kultuuri tarbimine ja loomine

Eestikeelse meediasisu tarbimine. Eesti linnad. Eestile iseloomulikud kultuuritavad, rahvuspühad jms.

Praktilised tööd:

- ülevaate koostamine eestikeelse meediasisu tarbimisest (päeviku pidamine);
- videode vaatamine Eesti iseloomulike kultuuritavadega tutvumiseks;
- kaardil Eesti linnade näitamine;
- lühikese esitluse või plakati tegemine Eesti mõnest kultuuritavast;
- võimalusel kaasõpilastele oma reisikogemuse tutvustamine Eestis.

Õpioskused

Erinevate õpistrateegiate kasutamine õpetaja juhendamisel: kordamine, seostamine, meenutamine, jne. Õpetaja juhendamisel oma eksimustest õppimine. Kaaslastele tagasiside andmine. Digivahendite kasutamine õppimiseks ja teadmiste kinnistamiseks. Õpetaja juhendamisel osalemine paaris- ja rühmatöös.

Praktilised tood:

- õpieesmärkide seadmine;
- vigade paranduste tegemine;
- erinevate õpivahendite kasutamine: veebisõnastikud, viktoriinid, sõnakaardid, keeleõppekeskkond, info otsimine jms;
- õppimisel kasutatud õpistrateegiate ja õpivahendite reflekteerimine;
- õpetaja juhendamisel mudeli järgi iseenda ja kaaslaste tööle tagasiside andmine.

II kooliaste

Õpitulemused

II kooliastmete lõpuks taotletavad teadmised, oskused ja hoiakud

6. klassi lõpetaja väärtustab eesti keelt kui kultuuri kandjat ja avaliku suhtluse vahendit ning saavutab eakohase B1-keeleskustaseme, mis tähendab, et ta:

1. saab aru kirjalikest ja suulistest tekstidest;
2. väljendab ja põhjendab oma arvamust, räägib oma kogemustest ja kavatsustest, tuleb toime igapäevastes suhtlusolukordades;
3. kasutab leitud infot suhtlusülesannete täitmiseks;
4. koostab isiklike lihtsaid eri tüüpi tekste;
5. on kursis mõningate Eestis ja oma kodukohas toimuvate või toimunud üritustega ja tuntud inimeste tegevusega;
6. tunneb ja kasutab mõningaid eestikeelseid meediaväljaandeid;
7. tunneb ja järgib üldisi viisakusnorme.

II kooliastme lõpuks taotletavad õpitulemused

6. klassi lõpetaja:

1. tuleb toime igapäevastes suhtlusolukordades;
2. saab aru lühematest lihtsamatest teadetest, sõnumitest, juhistest ja kirjadest;
3. saab aru tuttava sisu ja selge ülesehitusega suulistest ja kirjalikest meediatekstidest;
4. saab aru eakohase eestikeelse filmi põhisisust;
5. leiab ja mõistab asjakohast teavet tarbetekstidest, näiteks teated, kirjad, voldikud, kuulutused, reklaamid, juhised, hoiatused jmt;
6. loeb eakohast ilukirjandusteksti ja mõistab selle põhisisu;
7. leiab vajalikku teavet trüki- ja veebisõnastikest ning teatmeteostest;
8. räägib lihtsate seostatud lausetega tuttavatel teemadel;
9. vestleb kaaslastega, esitab küsimusi ja vastab neile;
10. jagab lihtsamaid juhiseid, teeb ettepanekuid ja vastab neile;
11. kirjeldab sündmusi, olukordi, kohti, tegevusi ja inimesi;
12. väljendab ja selgitab oma vajadusi, soove ja emotsioone, tuleb toime igapäevaelu olukordades;
13. vahendab raamatu või filmi põhisisu ning väljendab oma muljeid ja mõtteid;
14. avaldab arvamust tuttavatel teemadel ja põhjendab oma seisukohta;
15. kirjutab ja täidab lihtsamaid tarbetekste, nagu kutse, sõnum, e-kiri, avaldus, ankeet;
16. kirjutab kirjeldavaid ja jutustavaid tekste tuttavatel teemadel;
17. valdab põhisisõnavara, vajaduse korral lihtsustab sõnumit või sõnastab oma teksti ümber;

18. tuletab konteksti põhjal sõnade tähendusi;
19. kasutab grammatika põhitarindeid võrdlemisi korrektselt;
20. hääldab sõnu ja lauseid üldiselt selgelt ja arusaadavalt.

Omandatava keeleoskustaseme (B1-keeleoskustase) kirjelduskriteeriumid II kooliastmes klassiti

Toimingud	Omandatava keeleoskustaseme kirjelduskriteeriumid klassiti
Suuline tekstiloome (rääkimine)	
Üldine rääkimisoskus	4. klass Oskab esitada üldsõnalisi, mõttepauside ja mõningate keelevigadega kirjeldusi oma huvivaldkonna teemade piires, väljendades mõtteid lihtsate lausetega
	5. klass Oskab esitada võrdlemisi ladusaid, kuid üldsõnalisi ja mõningate keelevigadega kirjeldusi oma huvivaldkonna teemade piires, väljendades mõtteid lihtsate lausete järjendina.
	6. klass Oskab esitada võrdlemisi ladusaid, kuid üldsõnalisi kirjeldusi oma huvivaldkonna teemade piires, väljendades mõtteid lihtsate lausete järjendina.
Pikk monoloog: kogetu kirjeldamine	4. klass Oskab jutustada.
	5. klass Oskab kirjeldada unistusi, soove ja püüdlusi. Oskab kirjeldada tegelikke või kujuteldavaid sündmusi. Oskab vahendada raamatu või filmi sisu ja kirjeldada oma muljeid.

	<p>6. klass</p> <p>Oskab jutustada. Oskab kirjeldada unistusi, soove ja püüdlusi. Oskab kirjeldada tegelikke või kujuteldavaid sündmusi. Oskab vahendada raamatu või filmi sisu ja kirjeldada oma muljeid. Oskab vahendada ootamatute sündmuste (nt õnnetusjuhtumite) üksikasju. Oskab üksikasjalikult vahendada kogetut, kirjeldada oma tundeid ja reageeringuid. Oskab võrdlemisi ladusalt, kuid samas üldsõnaliselt jutustada ja kirjeldada, väljendades mõtteid lihtsate lausete järjendina. Oskab sirgjooneliselt valjenduda oma huvivaldkonna teemade piires.</p>
<p>Pikk monoloog: põhjendamine ja selgitamine (nt väitluses)</p>	<p>4. klass -</p>
	<p>5. klass</p> <p>Oskab lühidalt põhjendada ning selgitada arvamusi, kavatsusi ja toiminguid.</p>
	<p>6. klass</p> <p>Suudab esitada võrdlemisi hästi jälgitavaid põhjendusi.</p>
<p>Teadete edastamine</p>	<p>4. klass</p> <p>Oskab edastada väga lühikesi ettevalmistatud teateid igapäevases olukorras. Kõne on võõrast aktsendist ja intonatsioonist hoolimata siiski mõistetav.</p>
	<p>5. klass</p> <p>Oskab edastada väga lühikesi ettevalmistatud teateid igapäevases koolikeskkonnas.</p> <p>Kõne on võõrast aktsendist ja intonatsioonist hoolimata siiski mõistetav.</p>
	<p>6. klass</p>

	Oskab edastada lühikesi ettevalmistatud teateid igapäevases koolikeskkonnas. Kõne on võõrast aktsendist ja intonatsioonist hoolimata siiski mõistetav.
Suuline esinemine	4. klass Oskab ettevalmistatuna üldsõnaliselt esineda endale tuttavale teemal, väljendudes võrdlemisi selgelt ja arusaadavalt.
	5. klass Oskab ettevalmistatuna üldsõnaliselt esineda endale tuttavale teemal, väljendudes võrdlemisi selgelt ja arusaadavalt. Oskab üsna selgelt välja tuua asja tuuma.
	6. klass Oskab ettevalmistatuna üldsõnaliselt esineda endale tuttavale teemal, väljendudes võrdlemisi selgelt ja arusaadavalt. Oskab üsna selgelt välja tuua asja tuuma. Oskab vastata esinemisjärgsetele küsimustele, mõnikord (kui küsija räägib liiga kiiresti) võib paluda küsimust korrata.
Kirjalik tekstiloome (kirjutamine)	
Üldine kirjutamisoskus	4. klass Oskab kirjutada tuttavale teemal lihtsamaid seotud tekste. Kasutab sõnaraamatut.
	5. klass Oskab kirjutada tuttavale teemal lihtsamaid seotud tekste.
	6. klass Oskab kirjutada tuttavale teemal lihtsamaid seotud tekste, ühendades lühemaid lauseid lihtsa järjendina.
Loovkirjutamine	4. klass Oskab kirjeldada tegelikku või kujuteldavat sündmust või hiljutist reisi. Oskab lugu kirja panna.

	<p>5. klass</p> <p>Oskab kirjalikult vahendada kogemusi, kirjeldades tundeid ja reaktsioone lihtsa seotud tekstina.</p>
	<p>6. klass</p> <p>Oskab kirjutada lihtsamaid üksikasjalikke kirjeldusi mitmesugustel tuttavatel teemadel. Oskab kirjalikult vahendada kogemusi, kirjeldades tundeid ja reaktsioone lihtsa seotud tekstina. Oskab kirjeldada tegelikku või kujuteldavat sündmust või hiljutist reisi. Oskab lugu kirja panna.</p>
Kirjalikud ülevaated ja arvamused	<p>4. klass -</p>
	<p>5. klass</p> <p>Oskab kirjutada väga lühikesi standardvormis ettekandeid, kus esitab tava pärast faktiteavet või põhjendab toiminguid.</p>
	<p>6. klass</p> <p>Oskab kirjutada lühikesi lihtsamaid kirjatöid endale huvipakuval teemal. Oskab mingil määral kokku võtta, esitada ja selgitada oma arvamust igapäevaste tavapäraste ja ebatavaliste probleemide kohta.</p>
Oma jutu läbimõtlemine	<p>4. klass</p> <p>Oskab läbi mõelda, kuidas asja tuuma jm olulist sõnastada, lihtsustades vajaduse korral sõnumit ja kasutab vajadusel lausemalle.</p>
	<p>5. klass</p> <p>Oskab läbi mõelda, kuidas asja tuuma jm olulist sõnastada, lihtsustades vajaduse korral sõnumit.</p>
	<p>6. klass</p> <p>On võimeline katsetama enda jaoks uusi sõnastusviise ja väljendeid, küsides tagasisidet.</p>

Keeleoskuslünkade kompenseerimine	4. klass Oskab emakeelset sõna võõrapärastada, küsides üle, kas temast saadi aru.
	5. klass Oskab mõistet edasi anda mingi sagedasema ligilähedase tähendusega sõna abil, paludes end parandada.
	6. klass Oskab objekte kirjeldada tunnuste kaudu, kui vajalik sõna ei meenu. Oskab vajalikku tähendust edasi anda mingi asendusväljendiga (nt “pehme magamise karu” tähenduses “kaiuskaru”).
Oma kõne jälgimine ja parandamine	4. klass - 5. klass Oskab küsida kinnitust kasutatud keelendi õigsuse kohta. Oskab katkenud vestlust uuesti alustada, kasutades teistsugust taktikat. 6. klass Oskab parandada valesti kasutatud ajavormi vm keelendit, kui vestluspartner sellele tähelepanu juhib.
Kuulamistoiming (kuulamine)	
Üldine kuulamisoskus	4. klass Mõistab olulisemat selgest kirjakeelsest jutust ja lühikesest lugudest tuttavate teemadel, millega puutub igapäevaselt kokku koolis, vabal ajal jne. Vajadusel küsib üle. 5. klass Mõistab olulisemat selgest kirjakeelsest jutust ja lühikesest lugudest tuttavatel teemadel, millega puutub igapäevaselt kokku koolis, vabal ajal jne. 6. klass

	Mõistab lihtsas sõnastuses faktiteavet igapäevaelu või tööga seotud teemadel. Tabab nii peamist sõnumit kui ka spetsiifilisi üksikasju, kui hääldus on selge ja tuttavlik
Emakeelekõnelejate vestluse mõistmine	4. klass Suudab üldiselt jälgida lühema mõttevahetuse põhipunkte eeldusel, et kõneldakse üldkeeles, hääldus on selge ning tempo ei ole väga kiire. 5. klass Suudab üldiselt jälgida lühema mõttevahetuse põhipunkte eeldusel, et kõneldakse üldkeeles ja hääldus on selge. 6. klass Suudab üldiselt jälgida pikema mõttevahetuse põhipunkte eeldusel, et kõneldakse üldkeeles ja hääldus on selge.
Elava esituse kuulamine	4. klass - 5. klass Suudab üldjoontes jälgida lühikest lihtsat juttu tuttavatel teemal, kui kõneldakse üldkeeles ja hääldus on selge. 6. klass Suudab jälgida loengut vm esinemist oma valdkonnas, kui teema on tuttav, sõnastus lihtne ja jutu ülesehitus selge.
Teadaannete ja juhiste kuulamine	4. klass Suudab järgida üksikasjalikke juhtnõure, kui on võimalik vajadusel üle küsida. 5. klass Suudab järgida üksikasjalikke juhtnõure. 6. klass Suudab järgida üksikasjalikke juhtnõure. Mõistab lihtsamat tehnilist või suunavat infot, näiteks igapäevaste toodete-teenustega seotud juhendeid ja juhiseid.
Meediakanalite ja	4. klass

salvestiste kuulamine	<p>Mõistab raadiouudiste ja lihtsamate salvestiste põhisisu, kui teema on tuttav, jutt suhteliselt aeglane ja selge ning võimalik on korduvkuulamine.</p> <p>5. klass</p> <p>Mõistab raadiouudiste ja lihtsamate salvestiste põhisisu, kui teema on tuttav, jutt suhteliselt aeglane ja selge.</p> <p>6. klass</p> <p>Mõistab enamiku salvestatud ja ringhäälingus leviva materjali sisu, kui teema pakub huvi, kõne on selge ja jutt üldkeelne.</p>
Lugemistegevus (lugemine)	
Üldine lugemisoskus	<p>4. klass</p> <p>Loeb lihtsat faktiteavet rahuldava arusaamisega, kui teema on tuttav ja keelekasutus lihtne.</p> <p>5. klass</p> <p>Loeb lihtsat faktiteavet, kui teema kuulub tema huvivaldkonda. Kasutab sõnaraamatut.</p> <p>6. klass</p> <p>Loeb lihtsat faktiteavet rahuldava arusaamisega, kui teema kuulub tema huvivaldkonda.</p>
Kirjavahetuse lugemine	<p>4. klass</p> <p>Mõistab sündmusi, tundeid ja soove kirjeldavaid isiklikke kirju, kui seal on kasutatud lihtsat sõnavara.</p> <p>5. klass</p> <p>Mõistab sündmusi, tundeid ja soove kirjeldavaid isiklikke kirju määral, mis lubab pidada regulaarset kirjavahetust, kuid vajab selleks välist abi.</p> <p>6. klass</p> <p>Mõistab sündmusi, tundeid ja soove kirjeldavaid isiklikke kirju määral, mis lubab pidada regulaarset kirjavahetust.</p>

<p>Eesmärgipärane lugemine</p>	<p>4. klass Oskab leida ja mõista asjakohast teavet igapäevatekstides (kirjad, brošüürid ja lühemad dokumendid).</p> <p>5. klass Suudab erilaadse ülesande täitmiseks hõlmata pikemaid tekste, et leida otsitav teave.</p> <p>6. klass Suudab erilaadse ülesande täitmiseks hõlmata pikemaid tekste, et leida otsitav teave ja koguda infot teksti eri osadest või mitmest tekstist.</p>
<p>Lugemine info hankimiseks ja arutlemiseks</p>	<p>4. klass Leiab lihtsas leheloos olulisema, kui teema on tuttav.</p> <p>5. klass Tabab selge arutluskäiguga tekstide põhijäreldusi.</p> <p>6. klass Tabab selge arutluskäiguga tekstide põhijäreldusi. Mõistab käsitletava teema arutluskäiku, kuid ei pruugi aru saada üksikasjadest.</p>
<p>Juhiste lugemine</p>	<p>4. klass Mõistab seadmete selgeid lihtsaid kasutusjuhendeid. Vajadusel kasutab sõnaraamatut ja küsib abi.</p> <p>5. klass Mõistab seadmete selgeid lihtsaid kasutusjuhendeid. Vajadusel kasutab sõnaraamatut.</p> <p>6. klass Mõistab seadmete selgeid lihtsaid kasutusjuhendeid.</p>
<p>Audiovisuaalne tegevus</p>	
<p>Telesaadete ja filmide vaatamine</p>	<p>4. klass Suudab haarata tuttavalt teemal telesaate põhisisu, kui jutt on suhteliselt aeglane ja selge.</p>

	<p>5. klass</p> <p>Suudab jälgida paljusid filme, kus pilt ja tegevus süžeed kannavad ning jutt on selge ja keel lihtne.</p> <p>6. klass</p> <p>Mõistab suurt osa telesaatest (nt intervjuust, lühiloengust ja uudisreportaažist), kui teema pakub huvi ning räägitakse suhteliselt aeglaselt ja selgelt.</p>
Vastuvõtustrateegiad	
Vihjete tabamine ja järeldamine (suuline ja kirjalik suhtlus)	<p>4. klass</p> <p>Oskab konteksti põhjal, mõningasel välisel suunamisel, tuletada juhuslike tundmatute sõnade tähendust ja järeldada lausete mõtet, kui arutluse teema on tuttav.</p> <p>5. klass</p> <p>Oskab konteksti põhjal tuletada juhuslike tundmatute sõnade tähendust ja järeldada lausete mõtet, kui arutluse teema on tuttav.</p> <p>6. klass</p> <p>Suudab kontekstis mõista tundmatuid sõnu, kui teema kuulub tema huvi valakonda. Oskab konteksti põhjal tuletada juhuslike tundmatute sõnade tähendust ja järeldada lausete mõtet, kui arutluse teema on tuttav.</p>
Suuline suhtlus	
Üldine suuline suhtlus	<p>4. klass</p> <p>Tuleb lihtsat keelt kasutades toime enamikus reisiolukordades.</p> <p>5. klass</p> <p>On võimeline ettevalmistuseta astuma vestlusse, kui kõneaine on tuttav. Oskab avaldada arvamust, anda ja küsida infot igapäeva elu või isiklike asjade kohta (nt perekond, harrastused, kool, reisimine, päevasündmused).</p> <p>6. klass</p>

	<p>Saab üsna hästi hakkama vestlusega, kui see puudutab tema kooliasju või huvialasid. Oskab vahetada, üle küsida ja kinnitada infot; tuleb toime vähem tuttavas olukorras ja oskab selgitada, milles seisneb probleem. Oskab väljendada mõtteid mõnel abstraktsel või kultuuriteemal (nt filmid, raamatud, muusika).</p>
<p>Emakeelse vestluskaaslase mõistmine</p>	<p>4. klass</p> <p>Suudab igapäevases vestluses jälgida selge hääldusega ja lihtsa sõnavaraga pöördumist, kuigi on vahel sunnitud paluma teatud sõnu ja fraase korrata.</p> <p>5. klass</p> <p>Suudab igapäevases vestluses jälgida selge hääldusega pöördumist, kuigi on vahel sunnitud paluma teatud sõnu ja fraase korrata ning sõnastada teiste sõnadega.</p> <p>6. klass</p> <p>Suudab igapäevases vestluses jälgida selge hääldusega pöördumist, kuigi on vahel sunnitud paluma teatud sõnu ja fraase korrata.</p>
<p>Vestlus</p>	<p>4. klass</p> <p>Oskab väljendada üllatust, rõõmu, kurbust, huvi ja ükskõiksust; oskab sellistele emotsioonidele reageerida.</p> <p>5. klass</p> <p>Suudab osaleda vestluses või mõttevahetuses, kuid aeg-ajalt võib jääda arusaamatuks, mida ta täpselt öelda tahab.</p> <p>6. klass</p> <p>Suudab ettevalmistuseta vestelda, kui kõneaine on tuttav. Suudab igapäevasuhtluses jälgida selgelt artikuleeritud kõnet, mõningaid sõnu või fraase võib siiski paluda korrata. Suudab osaleda vestluses või mõttevahetuses, kuid aeg-ajalt võib jääda arusaamatuks, mida ta täpselt öelda tahab. Oskab väljendada üllatust, rõõmu, kurbust, huvi ja ükskõiksust; oskab sellistele emotsioonidele reageerida.</p>

<p>Vaba mõttevahetus (sõprade ringis)</p>	<p>4. klass Oskab end mõistetavaks teha, kui avaldab arvamust praktilistes asjades (nt kuhu minna, mida teha, kuidas korraldada väljasõitu vms). Oskab viisakalt väljendada veendumusi, arvamusi, nõustumist ja nõustumatust.</p> <p>5. klass Saab üldjoontes aru sõprade ringis toimuva vaba mõttevahetuse põhisisust, kui kasutatakse ühiskeelt ja hääldus on selge. Oskab esitada oma vaatenurka või arvamust ja küsida teiste omi, kui kõneaine talle huvi pakub.</p> <p>6. klass On võimeline mõistma suuremat osa üldisest jutust, kui vestlus partnerid hoiduvad idioome kasutamast ja nende hääldus on selge. Oskab avaldada arvamust mõnel abstraktsel või kultuuriteemal (nt muusika, filmid). Oskab selgitada, milles seisneb probleem. Oskab lühidalt kommenteerida teiste arvamusi. Oskab kõrvutada ja võrrelda vastakaid arvamusi: pidada aru selle üle, mida teha, kuhu minna, keda või mida valida jne.</p>
<p>Ametlikud arutelud ja koosolekud</p>	<p>4. klass Suudab osaleda tuttavat teemat puudutavas tavalises teises arutelus, kus vahetatakse faktiteavet, jagatakse korraldusi või otsitakse lahendusi praktilistele küsimustele, seda tingimusel, et kasutatakse ühiskeelt ja hääldus on selge.</p> <p>5. klass Saab hästi hakkama oma vaatekoha esitamisega, kuid väitlemisega on raskusi.</p> <p>6. klass Suudab mõista suurt osa teisest jutust, kui ei kasutata palju kinnistunud väljendeid ja hääldus on selge. Saab hästi hakkama oma vaatekoha esitamisega, kuid väitlemisega on raskusi. Suudab osaleda tuttavat teemat puudutavas tavalises</p>

	<p>töises arutelus, kus vahetatakse fakтитеavet, jagatakse korraldusi või otsitakse lahendusi praktilistele küsimustele, seda tingimusel, et kasutatakse ühiskeelt ja hääldus on selge.</p>
<p>Eesmärgipärane koostöö</p>	<p>4. klass On üldjoontes võimeline jälgima, mida räägitakse.</p> <p>5. klass Oskab teiste öeldut osaliselt korrata, et kindlustada vastastikust mõistmist. Oskab end mõistetavaks teha, kui asi puudutab lahenduse otsimist või edasise tegutsemisviisi valikut. Oskab lühidalt põhjendada ja selgitada oma arvamust ja suhtumist. Oskab ärgitada teisi oma arvamust väljendama.</p> <p>6. klass On võimeline jälgima, mida räägitakse, kuid kiire ja pika jutu korral võib aeg-ajalt paluda kordamist või selgitust. Oskab selgitada, milles on probleem, pidada aru edasise tegutsemise üle ja võrrelda vastandlikke tegutsemisviise. Oskab lühidalt kommenteerida teiste arvamusi.</p>
<p>Toimingud kaupade ja teenuste ostmisel</p>	<p>4. klass Saab hakkama enamikus olukordades, mis tulevad ette reisiks valmistumisel (nt reisibüroos) või reisimisel jm sõitudel (nt oskab küsida kaassõitjalt, millises peatuses maha minna).</p> <p>5. klass Saab hakkama enamiku toimingutega, mis tulevad ette reisil vm sõitudel, reisi või majutuse korraldamisel ja asjaajamisel sihtriigi ametnikega.</p> <p>6. klass Saab hakkama enamiku toimingutega, mis tulevad ette reisil vm sõitudel, reisi või majutuse korraldamisel ja asjaajamisel sihtriigi ametnikega. Tuleb toime ebatavalisemates olukordades, mis võivad ette tulla poes, postkontoris ja pangas (nt ebasobiva ostu tagastamine). Oskab esitada kaebust. Saab hakkama enamikus olukordades, mis tulevad</p>

	<p>ette reisiks valmistumisel (nt reisibüroos) või reisimisel jm sõitudel (nt oskab küsida kaassõitjalt, millises peatuses maha minna).</p>
<p>Infovahetus</p>	<p>4. klass</p> <p>Oskab välja otsida ja edastada lihtsat faktiteavet.</p> <p>5. klass</p> <p>Oskab küsida ja järgida üksikasjalikke juhtnõure. Oskab hankida üksikasjalikku lisateavet.</p> <p>6. klass</p> <p>Oskab oma toimevaldkonna piires võrdlemisi usaldusväärselt vahendada, kontrollida ja kinnitada tüüpilist või ebatüüpilist faktiteavet. Oskab kirjeldada mingi toimingu käiku ja anda üksikasjalikke juhtnõure. Oskab resümeerida juttu, artiklit, vestlust, arutelu, intervjuud ja dokumentaalkirjutist, -filmi või -saadet ning avaldada nende kohta arvamust ja vastata täpsustavatele küsimustele.</p>
<p>Küsitaja ja vastaja roll</p>	<p>4. klass</p> <p>Oskab ettevalmistatud küsimuste toel teha lihtsat intervjuud. Suudab esitada mõne ettevalmistamata küsimuse.</p> <p>5. klass</p> <p>Võib intervjuul/konsultatsioonil aeg-ajalt ilmutada algatusvõimet (nt vahetada teemat), kuid üldiselt toetub siski tugevalt küsitajale.</p> <p>6. klass</p> <p>Oskab anda konkreetset infot, kui seda intervjuul või konsultatsioonil küsitakse (nt kirjeldada arstile sümptomeid), kuid esitab seda üldsõnaliselt, ilma üksikasjadesse laskumata. Oskab läbi viia ettevalmistatud intervjuud, kontrollida ja üle küsida infot: aeg-ajalt võib paluda öeldut korrata, eriti kui küsitav räägib liiga kiiresti või pikalt.</p>
<p>Kirjalik suhtlus</p>	

<p>Üldine kirjalik suhtlus</p>	<p>4. klass Oskab kirjutada isiklikke kirju ja teateid.</p> <p>5. klass Oskab kirjutada isiklikke kirju ja teateid, küsides lihtsat hädavajalikku teavet või edastades seda teistele.</p> <p>6. klass Oskab kirjutada isiklikke kirju ja teateid, küsides lihtsat hädavajalikku teavet või edastades seda teistele; suudab edastada kõige olulisemat.</p>
<p>Kirjavahetus</p>	<p>4. klass Oskab kirjutada isiklikke kirju ja teateid.</p> <p>5. klass Oskab isiklikus kirjas üsna üksikasjalikult vahendada kogemusi, tundeid ja sündmusi.</p> <p>6. klass Oskab kirjutada isiklikke kirju, mis vahendavad teateid ja annavad edasi mõtteid abstraktsetel ja kultuuriteemadel (nt muusika, filmid).</p>
<p>Teated, sõnumid ja plangid</p>	<p>4. klass Oskab kirjutada sõnumit, mis edastab lihtsat hädavajalikku teavet sõpradele.</p> <p>5. klass Oskab kirjutada sõnumit, mis edastab lihtsat hädavajalikku teavet sõpradele, teenindajatele, õpetajatele jt, kellega ta igapäevaelus kokku puutub; suudab edastada kõige olulisemat.</p> <p>6. klass Oskab kirjutada sõnumit, mille eesmärk on infot saada või probleeme selgitada.</p>
<p>Interaktiivsed strateegiad</p>	

<p>Suhtlusaktiivsus (vooruvahetus)</p>	<p>4. klass Oskab alustada, jätkata ja lõpetada väga lihtsat silmast silma vestlust, kui kõneaine on talle tuttav või huvipakkuv.</p> <p>5. klass Oskab alustada, jätkata ja lõpetada lihtsat silmast silma vestlust, kui kõneaine on talle tuttav või huvipakkuv.</p> <p>6. klass Oskab sekkuda arutellu, kui arutlusaine on tuttav, kasutab kõnevooru võtmiseks sobivat fraasi.</p>
<p>Suhtluskoostöö</p>	<p>4. klass Oskab korrata eelkõneleja öeldut, et kinnitada vastastikust mõistmist ja hoida juttu õigel kursil.</p> <p>5. klass Oskab teisi mõttevahetusse kaasata.</p> <p>6. klass Oskab kasutada põhisõnavara ja -strateegiaid, et vestlust või diskussiooni ülal hoida. Oskab kokku võtta, kuhu diskussiooniga välja on jõutud, aidates kaasa teemas püsimisele.</p>
<p>Selgituste palumine</p>	<p>4. klass Oskab paluda vahetult kuuldu kordamist lihtsamate sõnadega.</p> <p>5. klass Oskab paluda vahetult kuuldu kordamist.</p> <p>6. klass Oskab paluda vahetult kuuldu kohta selgitusi või täpsustusi.</p>
<p>Tekstid</p>	
<p>Märkmete tegemine (loengus, seminaril jm)</p>	<p>4. klass Oskab loengumärkmeid teha võtmesõnade kujul, kui tegemist on tuttava teemaga ning tekst esitatakse lihtsas sõnastuses ja selge hääldeusega.</p>

	<p>5. klass</p> <p>Oskab teha hilisemaks kasutamiseks loengumärkmeid, milledes on mõningad ebatäpsused ja lüngad, kui teema kuulub tema huvivaldkonda ning tekst esitatakse selgelt ja loogiliselt.</p> <p>6. klass</p> <p>Oskab teha hilisemaks kasutamiseks piisavalt täpseid loengumärkmeid, kui teema kuulub tema huvivaldkonda ning tekst esitatakse selgelt ja loogiliselt.</p>
Töö tekstiga	<p>4. klass</p> <p>Oskab lühikesi lihtsas keeles tekste oma sõnadega kirja panna, kasutades originaalteksti sõnu ja järgides selle kulgu.</p> <p>5. klass</p> <p>Oskab lühikesi lihtsas keeles tekste oma sõnadega kirja panna, kasutades originaalteksti sõnu ja järgides selle kulgu. Suudab teha sellest lühikokkuvõtte teistele.</p> <p>6. klass</p> <p>Oskab kokku panna eri allikatest pärineva info ja teha sellest teistele kokkuvõtte. Oskab lühikesi lihtsas keeles tekste oma sõnadega kirja panna, kasutades originaalteksti sõnu ja järgides selle kulgu.</p>
Suhtluspädevus	
Üldine keelepagas	<p>4. klass</p> <p>Oskab keelt piisavalt, et väljenduda igapäeva teemadel (pereking, huvialad, töö, reisimine, päevasündmused). Piiratud sõnavara võib põhjustada kordamist või ka sõnastusraskusi.</p> <p>5. klass</p> <p>Oskab keelt piisavalt, et väljenduda igapäeva teemadel (pereking, huvialad, töö, reisimine, päevasündmused), kuigi jutus võib ette tulla takerdusi ja kaudset väljendust.</p>

	<p>6. klass</p> <p>Oskab keelt piisavalt, et kirjeldada ootamatut olukorda, üsna täpselt selgitada mõtte või probleemi tuuma ja avaldada arvamust abstraktsetel või kultuuriteemadel (nt muusika ja filmid).</p>
Sõnavara ulatus	<p>4. klass</p> <p>Sõnavara on piisav igapäevaste kõneteemade jaoks (perekond, huvialad), kuigi vahel võib ette tulla kaudset väljendust.</p> <p>5. klass</p> <p>Sõnavara on piisav igapäevaste kõneteemade jaoks (kool, reisimine), kuigi vahel võib ette tulla kaudset väljendust.</p> <p>6. klass</p> <p>Sõnavara on piisav igapäevaste kõneteemade jaoks (päevasündmused), kuigi vahel võib ette tulla kaudset väljendust.</p>
Sõnakasutus	<p>4. klass</p> <p>Valdab 4. klassis omandatud põhisõnavara, kuid teeb märkimisväärseid vigu, kui on vaja väljendada keerukamat mõtet või kui kõneaine ja olukord on võõras</p> <p>5. klass</p> <p>Valdab 5. klassis omandatud põhisõnavara, kuid teeb märkimisväärseid vigu, kui on vaja väljendada keerukamat mõtet või kui kõneaine ja olukord on võõras.</p> <p>6. klass</p> <p>Valdab 6. klassis omandatud põhisõnavara, kuid teeb märkimisväärseid vigu, kui on vaja väljendada keerukamat mõtet või kui kõneaine ja olukord on võõras.</p>
Grammatika korrektsus	4. klass

	<p>Oskab tavaolukorras üsna õigesti kasutada tüüpkeelendeid ja moodustusmalle. Esineb vigu, kuid need ei takista üldjuhul mõistmist</p> <p>5. klass</p> <p>Oskab tavaolukorras üsna õigesti kasutada tüüpkeelendeid ja moodustusmalle.</p> <p>6. klass</p> <p>Kasutab tuttavas olukorras grammatiliselt üsna õiget keelt, ehkki emakeele mõju on märgatav. Tuleb ette vigu, kuid need ei takista mõistmist.</p>
Häälduspädevus	<p>4. klass</p> <p>Hääldus on üldiselt arusaadav, kuigi tuntav on võõras aktsent ja küllalt sageli esineb hääldusvigu.</p> <p>5. klass</p> <p>Hääldus on arusaadav, kuigi aeg-ajalt on märgata võõrast aktsenti ja küllalt sageli esineb hääldusvigu.</p> <p>6. klass</p> <p>Hääldus on selge ja arusaadav, kuigi aeg-ajalt on märgata võõrast aktsenti ja hääldusvigu.</p>
Õigekirjaoskus	<p>4. klass</p> <p>Kirjutamises, kirjavahemärgistuses ja teksti paigutuses esineb selliseid vigu, mis kohati takistab teksti jälgimist.</p> <p>5. klass</p> <p>Kirjutamises, kirjavahemärgistuses ja teksti paigutuses esineb vigu, mis küll moonutavad mõtet, kuid sellegi poolest on võimalik tekstist aru saada.</p> <p>6. klass</p> <p>Kirjutamine, kirjavahemärgistus ja teksti paigutus on sedavõrd korrektne, et ei sega jälgimist. Oskab üsna arusaadavalt kirjutada.</p>
Keelekasutuse	<p>4. klass</p>

olukohasus	<p>Oskab sõnastada mitmesuguseid vajadusi, kasutades sagedasi väljendeid ja neutraalset keelt.</p> <p>5. klass</p> <p>Tunneb peamisi viisakusnõudeid, oskab neid täita.</p> <p>6. klass</p> <p>Oskab sõnastada mitmesuguseid vajadusi, kasutades sagedasi väljendeid ja neutraalset keelt. Tunneb peamisi viisakusnõudeid, oskab neid täita. On teadlik kultuurierinevustest, oskab suhestada oma ja võõrast kultuuri ning tähele panna olulisemaid erinevusi kommetes, hoiakutes, väärtushinnangutes ja uskumustes.</p>
Keelekasutuse paindlikkus	<p>4. klass</p> <p>Oskab paindlikult kasutada lihtsaid keelevahendeid, et väljendada vajalikku.</p> <p>5. klass</p> <p>Oskab mõningate raskustega kohandada oma väljendust, et tulla toime ebatüüpilises olukorras.</p> <p>6. klass</p> <p>Oskab kohandada oma väljendust, et tulla toime ebatüüpilises ja isegi keerulises olukorras.</p>
Vooruvahetus	<p>4. klass</p> <p>Oskab alustada, jätkata ja lõpetada lihtsat silmast silma vestlust, kui kõneaine on talle tuttav või huvipakkuv.</p> <p>5. klass</p> <p>Oskab alustada, jätkata ja lõpetada arutelu, kui kõneaine on talle tuttav või huvipakkuv.</p> <p>6. klass</p> <p>Oskab sekkuda arutellu, kui arutlusaine on tuttav, kasutab kõnevooru võtmiseks sobivat fraasi.</p>
Teemaarendus	4. klass

	<p>Oskab jutustada ja kirjeldada, väljendades mõtteid üldjuhul lihtsate lausete järjendina, kuid esineb ka sidumata lauseid. Esineb takerdusi ja mõttepause.</p> <p>5. klass</p> <p>Oskab üsna ladusalt jutustada ja kirjeldada, väljendades mõtteid lihtsate lausete järjendina. Esineb takerdusi ja mõttepause.</p> <p>6. klass</p> <p>Oskab üsna ladusalt jutustada ja kirjeldada, väljendades mõtteid lihtsate lausete järjendina.</p>
<p>Teksti selgus ja sidusus</p>	<p>4. klass</p> <p>Ühendab lühemaid ja lihtsamaid sisuüksusi enam-vähem seotud järjendiks, kuid harvem kasutatavate sidesõnade kasutamisel esineb vigu.</p> <p>5. klass</p> <p>Ühendab lühemaid ja lihtsamaid sisuüksusi enam-vähem seotud järjendiks, kuid teksti sidususes esineb mõningaid puudusi.</p> <p>6. klass</p> <p>Oskab ühendada lühemaid ja lihtsamaid sisuüksusi lihtsaks seotud järjendiks.</p>
<p>Kõne ladusus</p>	<p>4. klass</p> <p>Suudab jätkata kõrvalise abiga, kui sõnastusraskused tõttu ummikusse sattub ja kõnes seetõttu pause tekib.</p> <p>5. klass</p> <p>Oskab arusaadavalt väljenduda, kuigi pikema kõnelõigu korral teeb sageli pause, et otsida sõnu ja grammatilisi vorme või korrigeerida sõnastust.</p> <p>6. klass</p> <p>On võimeline võrdlemisi vabalt väljenduma. Suudab jätkata kõrvalise abita, kui sõnastusraskuste tõttu ummikusse satub ja kõnes seetõttu pause tekib.</p>

Väljendustäpsus	<p>4. klass</p> <p>Suudab edastada lihtsat ja pakilist teavet, anda edasi kõige olulisemat.</p> <p>5. klass</p> <p>Oskab arusaadavalt väljendada oma jutu peamist mõtet.</p> <p>6. klass</p> <p>Oskab üsna täpselt selgitada mõtte või probleemi tuuma.</p>
-----------------	---

Õppesisu klassiti II kooliastmel

Teemavaldkonnad 4. klassis:

1. “Mina ja teised” - iseloom, välimus, enesetunne ja tervis, suhted sõpradega ning lähikondsetega, ühised tegevused, viisakas käitumine;
2. “Kodu ja lähiümbrus” - kodu ja koduümbrus, sugulased; pereliikmete ametid; igapäevased kodused tööd ja tegemised;
3. “Kodukoht Eesti” - Eesti asukoht, sümboolika ning tähtpäevad; linn ja maa, Eesti loodus, ilm; käitumine looduses.
4. Riigid ja nende kultuur” - naaberriikide olulisemad sümbolid (lipp, rahvuslind ja -lill jmt), põhilised tähtpäevad ja nendega seotud olulisemad tavad.
5. “Igapäevaelu. Õppimine ja töö” - päevakavajärgsed tegevused kodus, koolis ja vabal ajal (päevaplaan, helistamine, laua katmine, erinevate tegevustega seotud esemed/vahendid jmt).
6. “Vaba aeg” - huvid (sport, filmid, raamatud, kolleksioneerimine, reisimine jmt).
7. “Meedia” - (ajakirjandus, raadio, televisioon, internet) ja selle eakohased kasutamisevõimalused ja võimalikud ohud. Minu meedia tarbimise harjumused.

Teemavaldkonnad 5. klassis:

1. “Mina ja teised” - iseloomu kirjeldav sõnavara, enda ja teiste välimuse kirjeldus (kasv ja kehaehitus, riietus, juuste ja silmade värv jne); suhted sõpradega ja ühised tegevused.
2. “Kodu ja lähiümbrus” - kodu/elukoha sõnavara (korter, maja, eri ruumid, oma tuba, sisustus jmt), koduümbrust kirjeldav sõnavara (majad, park, põld, teed, väljakud jmt).
3. “Kodukoht Eesti” - Eesti asukoha määratlemine (põhiilmakaared, naaberriigid), linna ja maad iseloomustav sõnavara, põhiline sümboolika (lipp, rahvuslill ja -lind jmt).

4. "Riigid ja nende kultuur" - igapäevaelu kombed, mõned tuntumad sündmused ja saavutused ja nendega seotud nimed ajaloo- ja kultuurivaldkonnast, sh keele- ja kultuuriloolised seosed eesti keele ja kultuuriga.
5. "Igapäevaelu. Õppimine ja töö" - söögikorrad ja toiduained, tervislik toiduvalik; igapäevane hügieen; tee küsimine ja juhatamine (parem/vasak pool, otse jmt), koolitee kirjeldus.
6. "Vaba aeg" - erinevad vaba aja veetmise viisid (mitmesugused tegevused, üksi, sõprade, pereliikmetega jmt).
7. "Meedia" - (ajakirjandus, raadio, televisioon, internet) ja selle eakohased kasutamismõimalused ja võimalikud ohud. Minu meedia tarbimise harjumused.

Teemavaldkonnad 6. klassis:

1. "Mina ja teised" - enesetunde ja tervis (nt hea/halb tuju, kehaosad, kuidas olla terve, halva enesetunde põhjused, nõuanded jne); viisakusväljendid ja -normid (kellele mida ja kuidas öelda, kuidas käituda jne);
2. "Kodu ja lähiümbrus", pereliikmete ja lähisugulaste iseloomustus, ametid, tegevusalad, huvid; pereliikmete kodused tööd ja tegevused.
3. "Kodukoht Eesti" - põhilised tähtpäevad (jõulud, jaanipäev jmt); ilmastikunähtused; käitumine ja tegevused looduses eri aastaaegadel.
4. "Riigid ja nende kultuur" - mõned eakohased aktuaalsed ühiskondlikud teemad, mis kajastavad selle kooliastme õpilaste huvide ringi ja käsitletavaid teemasid; Eesti naaberriikide nimed, rahvused, keeled.
5. "Igapäevaelu. Õppimine ja töö" - transpordivahendid; lihtsamad ostud erinevates poodides; lihtne sõnavara enesetunde kirjeldamiseks; koolipäeva kirjeldamine, kooli ja klassi iseloomustav sõnavara, tunniplaan, koolivaheajad; tuntumad ametid ja nendega seotud tegevused.
6. "Vaba aeg" - erinevate vaba aja veetmise viisidega nendega seotud keskkond/ümbrus, esemed; eelistuste põhjendamine.
7. "Meedia" - (ajakirjandus, raadio, televisioon, internet) ja selle eakohased kasutamismõimalused ja võimalikud ohud. Minu meedia tarbimise harjumused.

Õppetegevused ja praktilised tööd õppesisu käsitlemiseks II kooliastmel

Kuuldu mõistmine

Audio ja videoteksti kuulamine ning kuuldu põhjal küsimustele vastamine. Kuuldu põhisisu või teema määramine valikvastustega. Suuliselt antud mängureeglite järgimine. Kuuldu põhjal teksti loomine, pildi joonistamine. Taustamürata esitatud aeglase teadaannete kuulamine.

Praktilised tööd:

- audio ja videoteksti kuulamise põhjal valik- või lühivastusega faktiküsimustele vastamine (koht, aeg, tegevus, isikud, õige-vale-info puudub jms);
- tekstilõikude ja piltide järjestamine kuuldu põhja;
- dialoogis osalemine;
- rollimängus osalemine;
- sõnamängud ja liikumismängud;
- kuuldu põhjal oma teksti kirjutamine ja selle esitamine;
- kuuldu põhjal pildi joonistamine või täiendamine;
- taustamürata esitatud aeglase teadaannete kuulamine ja faktiküsimustele vastamine.

Loetu mõistmine

Eakohase adapteeritud ilukirjanduslikku teksti iseseisvalt lugemine ja selle põhjal ülesannete täitmine. Lühikeste tarbetekstide (kuulutus, menüü, silt) lugemine ja teksti põhjal ülesannete täitmine. Loetud info vahendamine emakeeles. Sõnade järjestamine lauseteks ja tekstilõikude järjestamine tekstideks. Piltide ja tekstilõikude omavahel sobitamine. Õpitavas keeles lühiteksti otsimine internetist.

Praktilised tööd:

- loetud teksti põhjal ideekaardi koostamine;
- loetud lühiteksti põhjal küsimustele vastamine;
- teksti, graafiku või pildi täiendamine;
- loetu põhjal märkmete või mõistekaardi tegemine;
- lihtsa teksti põhisisu edasi andmine õpitavas keeles;
- loetud mängureeglite ja juhiste põhjal osalemine mängudes (lauamäng, sõnamäng, liikumismäng jms);
- internetist leitud lühiteksti tutvustamine kaaslastele emakeeles.

Suulised toimingud

uute sõnade ja väljendite kordamine õige häälduse, rõhu, rütmi ja intonatsiooniga. Enda, oma sõprade ja pere, huvialade, harjumuste, päevakava, nädalavahetuse, koolivaheaja ja tuleviku kavatsuste kirjeldamine. Pildil olevate inimeste ja tegevuste kirjeldamine. Lühikese lihtsa teksti põhisisu edasiandmine, kasutades kava või muud tuge. Dialoogi nõudvates rollimängudes osalemine. Dialoogi koostamine. Enda arvamuse koos põhjendusega avaldamine ja kaaslastelt arvamuse küsimine. Teksti põhjal küsimuste esitamine ja küsimuste põhjal loetu ümber jutustamine.

Praktilised tööd:

- grupitööna video loomine;
- esitlus etteantud teemal ja eelneva põhjal küsimustele vastamine;
- infokaardi, mõttekaardi koostamine ja selle esitlemine;
- pildiseeria koostamine ja selle esitlemine;
- osalemine kaaslasega koostatud dialoogis;
- osalemine rollimängus;
- pildi kirjeldamine suunavate küsimuste abil.

Kirjalikud toimingud

Etteantud teemal kirjutamine: sõnum, postkaart, lühike kiri, kirjeldav jutustus, ringkiri, koomiks. Pildi kirjeldamine: esemed, inimesed, keskkond, tegevused. Küsimustiku koostamine ja tulemuste esitamine graafiliselt või muul viisil.

Praktilised tööd:

- paaris või rühmas küsimustiku koostamine, saadud tulemuste põhjal lihtsa diagrammi või kirjaliku kokkuvõtte koostamine ja tulemuste võrdlemine;
- lühikeste tekstide kirjutamine: e-kirjad, sõnumid, blogipostitus.
- vastuste kirjutamine etteantud sõnumile;
- piltide kirjalik kirjeldamine;
- etteütlus;
- oma põhjendatud arvamuse või eelistuse avaldamine loetud teksti põhjal;
- arvutis teksti loomine.

Hoiakud, väärtused, käitumine, koostöökultuuri loomine ja mitmekultuurilisus

Teiste riikide (naaberriikide) suhtlusnormide eripäraga tutvumine ja nende võrdelmine teiste tuttavate kultuurinormidega. Emakeeles arutlemine, kuidas mitmekultuurilises keskkonnas suhelda ja käituda.

Praktilised tööd:

- õppevideod teiste maade suhtlusnormide eripäraga tutvumiseks;
- viisakusväljendite sobitusharjutused vastavalt kuulnud situatsiooni kirjeldusele;
- rollimäng, mille osana hinnatakse viisakusväljendite kasutamist.

Keelekasutus

Lihtsate tarindite kasutamine (õpilane kasutab enamasti küll õigesti, kuid teeb vigu; siiski on enamasti selge, mida öelda tahab). Igapäevavajadustega piirneva sõnavara valdamine, mis on küllaldane, et tulla toime igapäevaste ja rutiinsete tuttavate toimingutega.

Praktilised tööd:

simulatsiooniharjutused lihtsate tarindite kasutamise kohta.

Info- ja andmekirjaoskus

Sõnaraamatu või digisõnastikku ja õpiku koondtabelite kasutamine. Keeleõpet arendavad veebilehed ja rakendused: nende eelised ja puudused. Autoriõiguste ning isikuandmete kaitse reeglite järgmine digisisu loomisel.

Praktilised tööd:

- ülesanded, mis on seotud sõnaraamatu, digisõnastiku ja õpiku koondtabelite kasutamisega;
- keeleõpet arendavate veebilehtede ja rakenduste kasutamine õpetaja soovitusel;
- õpieesmärgist lähtuva digisisu loomine (sh allikatele viitamine, salvestamiseks loa küsimine, autorlusele viitamine).

Kultuuri tarbimine ja looming

Eestikeelse meediasisu ja lihtsama kirjanduse tarbimine. Loovtööd ja esitlused nii Eesti ajaloo või kultuuri teemal.

Praktilised tööd:

- ülevaate koostamine eestikeelse meediasisu tarbimisest (päeviku pidamine);
- erinevate vanasõnadega tutvumine ja paaristööna emakeele ning eesti keele vanasõnade võrdlemine;

- loovtööde (nt luuletus, plakat, lauamäng) koostamine Eesti ajaloo ja kultuuri teemal üksi, paaris või rühmatööna;
- Powerpoint esitlused Eesti kohta - kindla eesmärgiga otsida infot kultuuri, ajaloo, tähtpäevade, kommete kohta;
- videode vaatamine Eesti iseloomulike kultuuritavadega tutvumiseks.

Õpioskused

Õpetaja juhendamisel abivahenditeta varemõpitu meenutamine tunnis ja koduse tööna (vaba meenutamine üksi, paaris või rühmatööna). Õpetaja juhendamisel osalemine vahelduvõppes (teadvustab unustamise ja pauside olulisust õpitava omandamisel). Õpetaja juhendamisel seoste loomine sõnavara ja grammatika õppimiseks. Paaris- ja rühmatöös osalemine. Õpieesmärkide seadmine ning saavutuste hindamine.

Praktilised tööd:

- õpieesmärkide seadmine, tulemuste hindamine õpetajalt saadud tagasiside põhjal ning selle alusel uute eesmärkide määratlemine;
- mudeli põhjal iseenda ja kaaslaste tööle hinnangu ja tagasiside andmine;
- erinevate õpivahendite kasutamine: veebisõnastikud, viktoriinid, sõnakaardid, keeleõppekeskkonnad, info otsimine jms;
- õppimisel kasutatud õpistrateegiate ja õpivahendite reflekteerimine.

III kooliaste

Õpitulemused

III kooliastmete lõpuks taotletavad teadmised, oskused ja hoiakud

9. klassi lõpetaja väärtustab eesti keelt kui kultuuri kandjat ja avaliku suhtluse vahendit ning saavutab eakohase B2- keeleoskustaseme, mis tähendab, et ta:

1. mõistab konkreetsel ja abstraktsel teemal tekste;
2. suhtleb loomulikult ja lodusalt erinevatel teemadel;
3. väljendab, põhjendab ja kaitseb oma seisukohti;
4. loob sidusaid ja loogilisi eri tüüpi tekste eri teemadel;
5. on üldiselt kursis Eestis ja oma kodukohas toimuvate või toimunud olulisemate üritustega ja tuntud inimeste tegevusega;
6. tunneb ja kasutab mõningaid eestikeelseid meediaväljaandeid;

7. teadvustab eesti kultuuri suhtlustavade eripära ning arvestab neid suhtluses.

III kooliastme lõpuks taotletavad õpitulemused

9. klassi lõpuks õpilane:

1. kasutab teadlikult eesti keele oskuse arendamiseks keelekeskkonna võimalusi;
2. saab aru erisuguse pikkuse ja keerukusega suuliste tekstide põhisust;
3. jälgib vilunud kõnelejate elavat mõttevahetust ning saab aru selgelt struktureeritud diskussioonist;
4. jälgib eakohaseid ettekandeid ja esitlusi, leiab infot ja teeb kokkuvõtte;
5. saab aru enamikust suulistest ja kirjalikest üldkeelsetest tarbe- ja meediatekstidest;
6. jälgib ja mõistab eakohaste arvamus- ja probleemartiklite arutluskäiku;
7. loeb eakohaseid eri žanris ilukirjandustekste, analüüsib nende sisu ja mõistab sõnumit;
8. suhtleb ettevalmistuseta küllaltki ladusalt, väljendab oma seisukohti, tundeid ja soove, reageerib kaaslaste jutule;
9. osaleb arutelus, väljendub selgelt ja üksikasjalikult mitmesugustel teemadel, esitab argumentide ja näidetega toetatud seisukohti ja põhjendusi;
10. peab selgelt struktureeritud ettekande, toob esile olulisemad seisukohad ning poolt- ja vastuargumentid;
11. kirjutab eri tüüpi tarbetekste, näiteks avaldus, motivatsioonikiri, elulookirjeldus, seletuskiri, e-kiri, ning vormistab need korrektselt;
12. kiriutab jutustavaid ja kirjeldavaid tekste nii realistlikus kui ka fantastilises laadis;
13. kirjutab arutlevaid tekste, esitab poolt- ja vastuargumente, toob näiteid ning sõnastab kokkuvõtte;
14. kirjutab raamatu-, filmi- või teatriarvustuse;
15. valdab üldsõnavara, väljendub selgelt, täpselt ja varieeruvalt;
16. valdab grammatika tarindeid;
17. hääldab sõnu ja lauseid selgelt ja loomulikult;
18. arvestab keeleliste vahendite valikul suhtluse eesmärki, partnerit ja olukorda;
19. ühendab lausungid selgelt ja loogiliselt sidusaks tekstiks, liigendab teksti lõikudeks;
20. järgib õigekirjareegleid.

Toimingud	Omandatava keeleoskustaseme kirjelduskriteeriumid klassiti
Suuline tekstiloome (rääkimine)	
Üldine rääkimisoskus	<p>7. klass</p> <p>Oskab esitada võrdlemisi ladusaid, kuid üldsõnalisi kirjeldusi oma huvivaldkonna teemade piires, väljendades mõtteid lihtsate lausete järjendina.</p> <p>8. klass</p> <p>Oskab esitada selgeid, üksikasjalikke kirjeldusi ja ettekandeid mitmesugustel oma huvivaldkonna teemadel. Oskab kommentaaride ja asjakohaste näidete toel mõttekäike laiendada ja põhjendada.</p> <p>9. klass</p> <p>Oskab esitada selgeid, järjekindla teemaarendusega kirjeldusi ja ettekandeid. Oskab välja tuua olulisemad seisukohad ja väiteid kinnitavad üksikasjad.</p>
Pikk monoloog: kogetu kirjeldamine	<p>7. klass</p> <p>Oskab kirjeldada unistusi, soove ja püüdlusi. Oskab kirjeldada tegelikke või kujuteldavaid sündmusi. Oskab vahendada raamatu või filmi sisu ja kirjeldada oma muljeid.</p> <p>8. klass</p> <p>Oskab jutustada. Oskab kirjeldada unistusi, soove ja püüdlusi. Oskab kirjeldada tegelikke või kujuteldavaid sündmusi. Oskab vahendada raamatu või filmi sisu ja kirjeldada oma muljeid. Oskab vahendada ootamatute sündmuste (nt õnnetusjuhtumite) üksikasju. Oskab üksikasjalikult vahendada kogetut, kirjeldada oma tundeid ja reageeringuid. Oskab võrdlemisi ladusalt, kuid samas üldsõnaliselt jutustada ja kirjeldada, väljendades mõtteid lihtsate lausete järjendina. Oskab sirgjooneliselt väljenduda oma huvivaldkonna teemade piires.</p> <p>9. klass</p>

	Oskab selgelt ja üksikasjalikult väljendada mitmesugustel oma huvivaldkonna teemadel.
Pikk monoloog: põhjendamine ja selgitamine (nt väitluses)	7. klass Suudab esitada võrdlemisi hästi jälgitavaid põhjendusi. 8. klass Oskab esitada selgesõnalisi põhjendusi, laiendades ja toetades arutluskäike kommentaaride ja asjakohaste näidetega. Oskab järjestikku esitada läbimõeldud põhjendusi. Oskab selgitada oma vaatenurka, kaaluda kõnealuste seisukohtade tugevaid ja nõrku külgi. 9. klass Oskab korrakindlalt põhjendada oma seisukohti, tuues välja olulised aspektid ja väiteid kinnitavad üksikasjad.
Teadete edastamine	7. klass Oskab edastada väga lühikesi ettevalmistatud teateid igapäevases koolikeskkonnas. Kõne on võõrast aktsendist ja intonatsioonist hoolimata siiski mõistetav. 8. klass Oskab edastada lühikesi ettevalmistatud teateid igapäevases koolikeskkonnas. Kõne on võõrast aktsendist ja intonatsioonist hoolimata siiski mõistetav. 9. klass Oskab edastada üldisema sisuga teateid küllalt selgelt, ladusalt ja loomulikult, nii et kuulamine ei nõua pingutust.
Suuline esinemine	7. klass Oskab ettevalmistatuna üldsõnaliselt esineda endale tuttavatel teemadel, väljendudes võrdlemisi selgelt ja arusaadavalt. Oskab üsna selgelt välja tuua asja tuuma. Oskab vastata esinemisjärgsetele küsimustele, mõnikord (kui küsija räägib liiga kiiresti) võib paluda küsimust korrata. 8. klass

	<p>Oskab ettevalmistatuna selgesõnaliselt esineda. Oskab põhjendada poolt- ja vastuväiteid, kaaluda eri seisukohtade tugevaid ja nõrku külgi. Oskab esinemisjärgsetele küsimustele vastata ladiusalt, sundimatult ja pingutuseta, ilma et kuulajatel tekiks mõistmisraskusi.</p> <p>9. klass</p> <p>Oskab pidada selge, kavakindla ettekande. Oskab välja tuua olulisemad seisukohad ja väiteid kinnitavad üksikasjad. On võimeline ettevalmistatud tekstist spontaanselt kõrvale kalduma ja peatuma kuulajaskonda huvitavatel küsimustel, väljendudes seejuures üsna ladiusalt ja vabalt.</p>
<p>Kirjalik tekstiloome (kirjutamine)</p>	
<p>Üldine kirjutamisoskus</p>	<p>7. klass</p> <p>Oskab kirjutada tuttavalt teemal lihtsamaid seotud tekste.</p> <p>8. klass</p> <p>Oskab kirjutada tuttavalt teemal lihtsamaid seotud tekste, ühendades lühemaid lauseid lihtsa järjendina.</p> <p>9. klass</p> <p>Oskab kirjutada selgeid, üksikasjalikke tekste oma huvivaldkonna teemade piires, sünteesides ja hinnates mitmest allikast pärit infot ja arutluskäike.</p>
<p>Loovkirjutamine</p>	<p>7. klass</p> <p>Oskab kirjutada lihtsamaid üksikasjalikke kirjeldusi mitmesugustel tuttavatel teemadel. Oskab kirjalikult vahendada kogemusi, kirjeldades tundeid ja reaktsioone lihtsa seotud tekstina. Oskab kirjeldada tegelikku või kujuteldavat sündmust või hiljutist reisi. Oskab lugu kirja panna.</p> <p>8. klass</p> <p>Oskab kirjutada selgeid ja üksikasjalikke kirjeldusi mitmesugustel oma huvivaldkonna teemadel. Oskab kirjutada filmi-, raamatu- või näidendiülevaadet.</p>

	<p>9. klass</p> <p>Oskab kirjutada selgeid, üksikasjalikke kirjeldusi tegelikest või kujuteldavatest sündmustest ja kogemustest. Mõttekäik on selgelt jälgitav ja tekst järgib žanrinõudeid.</p>
Kirjalikud ülevaated ja arvamused	<p>7. klass</p> <p>Oskab kirjutada lühikesi lihtsamaid kirjatöid endale huvipakkuval teemal. Oskab mingil määral kokku võtta, esitada ja selgitada oma arvamust igapäevaste, tavapäraste ja ebatavaliste probleemide kohta.</p> <p>8. klass</p> <p>Oskab kirjutada argumenteeritud ettekannet, arvamuskirjutist vm teksti, esitades põhjendatud poolt- või vastuväiteid ning selgitades võimalike seisukohtade eeliseid ja puudusi. Suudab sünteesida eri allikatest pärit infot ja arutluskäike.</p> <p>9. klass</p> <p>Oskab kirjutada kavakindlat argumenteeritud ette-kannet, arvamuskirjutist vm teksti, tuues välja olulisemad seisukohad ja oma väiteid kinnitavad faktid. Oskab hinnata-võrrelda erinevaid arvamusi ja probleemilahendusi.</p>
Oma jutu läbimõtlemine	<p>7. klass</p> <p>Oskab läbi mõelda, kuidas asja tuuma jm olulist sõnastada, lihtsustades vajaduse korral sõnumit.</p> <p>8. klass</p> <p>On võimeline katsetama enda jaoks uusi sõnastusviise ja väljendeid, küsides tagasisidet.</p> <p>9. klass</p> <p>Oskab oma jutu läbi mõelda ja leida sobivad keelevahendid, et mõte kuulajatele moonutusteta kohale jõuaks.</p>
Keeleoskuslünkade kompenseerimine	<p>7. klass</p>

	<p>Oskab emakeelset sõna võõrapärasustada, küsides üle, kas temast saadi aru. Oskab mõistet edasi anda mingi sagedasema ligilähedase tähendusega sõna abil, paludes end parandada</p> <p>8. klass</p> <p>Oskab objekte kirjeldada tunnuste kaudu, kui vajalik sõna ei meenu. Oskab vajalikku tähendust edasi anda mingi asendusväljendiga (nt “pehme magamise karu” tähenduses “kaisukaru”).</p> <p>9. klass</p> <p>Oskab leida väljendusviisi, mis varjab lünki omandatud sõnavaras ja grammatikas.</p>
<p>Oma kõne jälgimine ja parandamine</p>	<p>7. klass</p> <p>Oskab küsida kinnitust kasutatud keelendi õigsuse kohta. Oskab katkenud vestlust uuesti alustada, kasutades teistsugust taktikat.</p> <p>8. klass</p> <p>Oskab parandada valesti kasutatud ajavormi vm keelendit, kui vestluspartner sellele tähelepanu juhib.</p> <p>9. klass</p> <p>Oskab parandada keelevääratusi ja vigu, kui ta neid märkab või kui need on põhjustanud möödarääkimist. Teab oma korduvaid vigu ja püüab neid kõnes teadlikult vältida.</p>
<p>Kuulamistoiming (kuulamine)</p>	
<p>Üldine kuulamisoskus</p>	<p>7. klass</p> <p>Mõistab lihtsas sõnastuses faktiteavet igapäevaelu või tööga seotud teemadel. Tabab nii peamist sõnumit kui ka spetsiifilisi üksikasju, kui hääldus on selge ja tuttavlik.</p> <p>8. klass</p> <p>Mõistab suhteliselt pika ja keeruka üldkeelse jutu, kuid ka oma erialase väitluse põhisisu nii konkreetse kui ka abstraktse teema puhul. Suudab jälgida pikka juttu ja keeruka sisuga vaidlust</p>

	<p>juhul, kui teema on tuttav ja vestluse suunda toetavad selged märksõnad.</p> <p>9. klass</p> <p>Mõistab suulisi kirjakeele tekste nii vahetus suhtluses kui ringhäälingus ja nii endale tuttavatel kui ka tundmatutel teemadel, mis on tavalised isiklikus, avalikus, haridus- või töösuhtluses. Ainult suur müra, vestluse ebatavaline ülesehitus ja/või idioomide rohkus võib arusaamist kahandada.</p>
Emakeelekõnelejate vestluse mõistmine	<p>7. klass</p> <p>Suudab üldiselt jälgida pikema mõttevahetuse põhipunkte eeldusel, et kõneldakse üldkeeles ja hääldus on selge.</p> <p>8. klass</p> <p>Suudab vähese pingutusega mõista, mida tema ümber räägitakse, aga võib pidada raskeks osalemist mitme emakeelekõneleja mõttevahetuses, kus tema juuresolekut keelekasutuse aspektist üldse ei arvestata.</p> <p>9. klass</p> <p>Suudab kaasa mõelda emakeelekõnelejate elavale mõttevahetusele.</p>
Elava esituse kuulamine	<p>7. klass</p> <p>Suudab üldjoontes jälgida lühikest lihtsat juttu tuttavatel teemadel, kui kõneldakse üldkeeles ja hääldus on selge.</p> <p>8. klass</p> <p>Suudab jälgida loengut vm esinemist oma valdkonnas, kui teema on tuttav, sõnastus lihtne ja jutu ülesehitus selge.</p> <p>9. klass</p> <p>Suudab jälgida keeruka arutluskäigu ja keelekasutusega loengute, aruannete ja muus vormis teaduslike või erialaste esinemiste põhisisu.</p>
Tedaannete ja juhiste kuulamine	<p>7. klass</p> <p>Suudab järgida üksikasjalikke juhtnööre.</p>

	<p>8. klass</p> <p>Suudab järgida üksikasjalikke juhtnööre. Mõistab lihtsamat tehnilist või suunavat infot, näiteks igapäevaste toodete-teenustega seotud juhendeid ja juhiseid.</p> <p>9. klass</p> <p>Mõistab normaalse kirusega edastatud üldkeelseid teadaandeid ja sõnumeid konkreetsetel ja abstraktsetel teemadel.</p>
Meediakanalite ja salvestiste kuulamine	<p>7. klass</p> <p>Mõistab enamiku salvestatud ja ringhäälingus leviva materjali sisu, kui teema pakub huvi, kõne on selge ja jutt üldkeelne.</p> <p>8. klass</p> <p>Mõistab enamikku asjalikest raadiosaadetest ning salvestatud ja ringhäälingus levivast materjalist, mis on üldkeelne ja lubab kõneleja meeleolu, tooni vms tabada.</p> <p>9. klass</p> <p>Mõistab salvestisi sellises keeles, mis suuresti on levinud avalikus, töö- ja hariduselus, ning tabab kõneleja seisukohti, hoiakuid ja jutu sisu.</p>
Lugemistegevus (lugemine)	
Üldine lugemisoskus	<p>7. klass</p> <p>Loeb lihtsat faktiteavet, kui teema kuulub tema huvivaldkonda. Kasutab sõnaraamatut.</p> <p>8. klass</p> <p>Loeb lihtsat faktiteavet rahuldava arusaamisega, kui teema kuulub tema huvivaldkonda.</p> <p>9. klass</p> <p>Loeb suuresti iseseisvalt, kohandades lugemise viisi ja kiirust sõltuvalt tekstist ja lugemise eesmärgist ning kasutades sobivaid abimaterjale. Tal on suur aktiivne lugemissõnavara, kuid raskusi võib olla haruldaste idioomide mõistmisega.</p>

Kirjavahetuse lugemine	<p>7. klass</p> <p>Mõistab sündmusi, tundeid ja soove kirjeldavaid isiklikke kirju määral, mis lubab pidada regulaarset kirjavahetust, kuid vajab selleks välist abi.</p> <p>8. klass</p> <p>Mõistab sündmusi, tundeid ja soove kirjeldavaid isiklikke kirju määral, mis lubab pidada regulaarset kirjavahetust.</p> <p>9. klass</p> <p>Loeb oma huvivaldkonnaga seostuvaid kirju ja taipab asja tuuma.</p>
Eesmärgipärane lugemine	<p>7. klass</p> <p>Oskab leida ja mõista asjakohast teavet igapäevatekstides (kirjad, brošüürid ja lühemad dokumendid).</p> <p>8. klass</p> <p>Suudab erilaadse ülesande täitmiseks hõlmata pikemaid tekste, et leida otsitav teave ja koguda infot teksti eri osadest või mitmest tekstist.</p> <p>9. klass</p> <p>Suudab kiiresti hõlmata pikki ja keerukaid tekste, keskendudes asjakohastele detailidele. Tabab kiiresti laia erialast teemaringi käsitlevate uudiste, artiklite, ülevaadete sisu ja asjakohasuse ning oskab otsustada, kas tasub süveneda.</p>
Lugemine info hankimiseks ja arutlemiseks	<p>7. klass</p> <p>Tabab selge arutluskäiguga tekstide põhijäreldusi. Mõistab käsitletava teema arutluskäiku, kuid ei pruugi aru saada üksikasjadest.</p> <p>8. klass</p> <p>Mõistab kaasaegseid probleemartikleid ja ülevaateid, kus autorid väljendavad lahknevaid hoiakuid ja eriarvamusi.</p> <p>9. klass</p> <p>Suudab hankida infot, mõtteid ja arvamusi oma asjatundmuse väga spetsiifilistest allikatest. Mõistab erialaartikleid ka</p>

	väljaspool oma asjatundmust, kui on võimalik oma terminitõlgenduste kinnituseks kasutada sõnaraamatut.
Juhiste lugemine	<p>7. klass</p> <p>Mõistab seadmete selgeid lihtsaid kasutusjuhendeid. Vajadusel kasutab sõnaraamatut.</p> <p>8. klass</p> <p>Mõistab seadmete selgeid lihtsaid kasutusjuhendeid.</p> <p>9. klass</p> <p>Mõistab pikki ja keerukaid oma asjatundmusega seotud juhiseid, k.a tingimuste ja hoiatuste üksikasjad, kui vaid on võimalik raskeid kohti üle lugeda.</p>
Audiovisuaalne tegevus	
Telesaadete ja filmide vaatamine	<p>7. klass</p> <p>Suudab jälgida paljusid filme, kus pilt ja tegevus süžeed kannavad ning jutt on selge ja keel lihtne. Suudab haarata tuttavalt teemal telesaate põhisisu, kui jutt on suhteliselt aeglane ja selge.</p> <p>8. klass</p> <p>Mõistab suurt osa telesaatest (nt intervjuust, lühiloengust ja uudisreportaažist), kui teema pakub huvi ning räägitakse suhteliselt aeglaselt ja selgelt.</p> <p>9. klass</p> <p>Mõistab teleuudiste jm päevakajaliste saadete enamikku. Mõistab dokumentaalsaadeteid ja -filme ning enamikku muid filme, otseintervjuusid, vestlussaadeteid, telelavastusi vms, mis on üldkeelne.</p>
Vastuvõtustrateegiad	
Vihjete tabamine ja järeldamine (suuline ja kirjalik suhtlus)	<p>7. klass</p> <p>Oskab konteksti põhjal tuletada juhuslike tundmatute sõnade tähendust ja järeldada lausete mõtet, kui arutluse teema on tuttav.</p>

	<p>8. klass</p> <p>Suudab kontekstis mõista tundmatuid sõnu, kui teema kuulub tema huvi valdkonda. Oskab konteksti põhjal tuletada juhuslike tundmatute sõnade tähendust ja järeldada lausete mõtet, kui arutluse teema on tuttav.</p> <p>9. klass</p> <p>Oskab arusaamise nimel kasutada mitmesugust strateegiat, sealhulgas keskenduda kuulates olulisele; kontrollib mõistmist konteksti toel.</p>
Suuline suhtlus	
Üldine suuline suhtlus	<p>7. klass</p> <p>Saab üsna hästi hakkama vestlusega, kui see puudutab tema kooliasju või huvialasid. Oskab vahetada, üle küsida ja kinnitada infot; tuleb toime vähem tuttavas olukorras ja oskab selgitada, milles seisneb probleem. Oskab väljendada mõtteid mõnel abstraktsel või kultuuriteemal (nt filmid, raamatud, muusika).</p> <p>8. klass</p> <p>Suudab emakeelsete kõnelejatega suhelda küllaltki ladusalt ja spontaanselt, ilma et kumbki pool peaks pingutama. Oskab rõhutada toimunu või kogetu olulisust, selgitada ja põhjendada oma vaateid.</p> <p>9. klass</p> <p>Väljendub ladusalt, korrektselt ja mõjusalt mitmesugustel üldistel ning õpinguid, tööd ja vaba aega puudutavatel teemadel. Oskab mõtteid selgelt siduda. Kasutab spontaanses suhtluses grammatiliselt üsna õiget keelt ega pea sõnumit lihtsustama. Oskab valida sobiva registri.</p>
Emakeelse vestluskaaslase mõistmine	<p>7. klass</p> <p>Suudab igapäevases vestluses jälgida selge hääldusega pöördumist, kuigi on vahel sunnitud paluma teatud sõnu ja fraase korrata ning sõnastada teiste sõnadega.</p>

	<p>8. klass</p> <p>Suudab igapäevases vestluses jälgida selge hääldusega pöördumist, kuigi on vahel sunnitud paluma teatud sõnu ja fraase korrata.</p> <p>9. klass</p> <p>Mõistab isegi mürarikkas keskkonnas üksikasjalikult, mida talle suulises kirjakeeles öeldakse.</p>
Vestlus	<p>7. klass</p> <p>Oskab väljendada üllatust, rõõmu, kurbust, huvi ja ükskõiksust; oskab sellistele emotsioonidele reageerida. Suudab osaleda vestluses või mõttevahetuses, kuid aeg-ajalt võib jääda arusaamatuks, mida ta täpselt öelda tahab.</p> <p>8. klass</p> <p>Suudab ettevalmistuseta vestelda, kui kõneaine on tuttav. Suudab igapäevasuhtluses jälgida selgelt artikuleeritud kõnet, mõningaid sõnu või fraase võib siiski paluda korrata. Suudab osaleda vestluses või mõttevahetuses, kuid aeg-ajalt võib jääda arusaamatuks, mida ta täpselt öelda tahab. Oskab väljendada üllatust, rõõmu, kurbust, huvi ja ükskõiksust; oskab sellistele emotsioonidele reageerida.</p> <p>9. klass</p> <p>Oskab kaasa rääkida pikemas üldteemalises vestluses, seda ka mürarikkas ümbruses. Oskab suhelda emakeelsete kõnelejatega, ilma et ta neile tahtmatult nalja teeks, neid ärritaks või neilt tavapärasest erinevat käitumist eeldaks. Oskab edasi anda tundevarjundeid ning rõhutada toimunu või kogetu olulisust.</p>
Vaba mõttevahetus (sõprade ringis)	<p>7. klass</p> <p>On võimeline mõistma suuremat osa üldisest jutust, kui vestlus partnerid hoiduvad idioome kasutamast ja nende hääldus on selge. Oskab avaldada arvamust mõnel abstraktsel või kultuuriteemal (nt muusika, filmid). Oskab selgitada, milles seisneb probleem. Oskab lühidalt kommenteerida teiste</p>

	<p>arvamusi. Oskab kõrvutada ja võrrelda vastakaid arvamusi: pidada aru selle üle, mida teha, kuhu minna, keda või mida valida jne.</p> <p>8. klass</p> <p>Oskab aktiivselt kaasa rääkida vabas mõttevahetuses, kui kõneaine on tuttav. Oskab kommenteerida, selgesõnaliselt oma vaatenurka esitada, vastakaid ettepanekuid hinnata, oletusi teha ja neile reageerida. Suudab mõningase pingutusega mõista suuremat osa kuuldust, kuid võib mõttevahetuses kõrvalseisjaks jääda, kui emakeelsed kõnelejad ei märka oma keelekasutust kohandada. Oskab põhjendada ja kaitsta oma arvamust, esitada asjakohaseid selgitusi ja kommentaare.</p> <p>9. klass</p> <p>Suudab osaleda elavas mõttevahetuses emakeelsete kõnelejatega. Oskab adekvaatselt väljendada oma mõtteid ja arvamusi, tuleb hästi toime keerukama arutluskäiguga.</p>
<p>Ametlikud arutelud ja koosolekud</p>	<p>7. klass</p> <p>Suudab mõista suurt osa teisest jutust, kui ei kasutata palju kinnistunud väljendeid ja hääldus on selge. Saab hästi hakkama oma vaatekoha esitamisega, kuid väitlemisega on raskusi. Suudab osaleda tuttavat teemat puudutavas tavalises teises arutelus, kus vahetatakse faktiteavet, jagatakse korraldusi või otsitakse lahendusi praktilistele küsimustele, seda tingimusel, et kasutatakse ühiskeelt ja hääldus on selge.</p> <p>8. klass</p> <p>Suudab aktiivselt osaleda tavalises või ka vähem tavalises ametlikus arutelus. Suudab jälgida oma toimevaldkonda puudutavat arutelu. Mõistab üksikasju, millele rääkija tähelepanu pöörab. Oskab esitada, põhjendada ja kaitsta oma arvamust, hinnata erinevaid ettepanekuid, teha oletusi ja neile reageerida.</p> <p>9. klass</p>

	<p>Suudab kaasa lüüa elavas arutelus, orienteerub poolt- ja vastuväidetes. Oskab adekvaatselt väljendada oma mõtteid ja arvamusi, tuleb hästi toime keerukama arutluskäiguga.</p>
<p>Eesmärgipärane koostöö</p>	<p>7. klass</p> <p>On üldjoontes võimeline jälgima, mida räägitakse. Oskab teiste öeldut osaliselt korrata, et kindlustada vastastikust mõistmist. Oskab end mõistetavaks teha, kui asi puudutab lahenduse otsimist või edasise tegutsemisviisi valikut. Oskab lühidalt põhjendada ja selgitada oma arvamust ja suhtumist. Oskab ärgitada teisi oma arvamust väljendama.</p> <p>8. klass</p> <p>On võimeline jälgima, mida räägitakse, kuid kiire ja pika jutu korral võib aeg-ajalt paluda kordamist või selgitust. Oskab selgitada, milles on probleem, pidada aru edasise tegutsemise üle ja võrrelda vastandlikke tegutsemisviise. Oskab lühidalt kommenteerida teiste arvamusi.</p> <p>9. klass</p> <p>On võimeline õigesti mõistma üksikasjalikke juhtnööre. Oskab kaasa aidata töö edenemisele, kutsudes teisi liituma, küsides nende arvamust jne. Oskab anda selge ülevaate probleemist, arutledes võimalike põhjuste ja tagajärgede üle ning kaaludes eri lähenemisviiside eeliseid ja puudusi.</p>
<p>Toimingud kaupade ja teenuste ostmisel</p>	<p>7. klass</p> <p>Saab hakkama enamiku toimingutega, mis tulevad ette reisil vm sõitudel, reisi või majutuse korraldamisel ja asjaajamisel sihtriigi ametnikega. Tuleb toime ebatavalisemates olukordades, mis võivad ette tulla poes, postkontoris ja pangas (nt ebasobiva ostu tagastamine). Oskab esitada kaebust. Saab hakkama enamikus olukordades, mis tulevad ette reisiks valmistumisel (nt reisibüroos) või reisimisel jm sõitudel (nt oskab küsida kaassõitvalt, millises peatuses maha minna).</p> <p>8. klass</p>

	<p>Oskab nii kliendi kui ka teenuse osutaja rollis selgitada, milles seisneb probleem, ja nõuda endale sobivat lahendust.</p> <p>9. klass</p> <p>Valdab keelt piisavalt, et otsida lahendust vaidlusalustes küsimustes nagu ebaõiglane liiklustrahv, rahaline vastutus korteris tekitatud kahju eest, süüdistused õnnetuse põhjustamises. Oskab nõuda kahju(de) kõrvamist, väljendades veenvalt oma rahulolematust ja pannes selgelt paika, mis piires ta on nõus järeleandmisi tegema.</p>
<p>Infovahetus</p>	<p>7. klass</p> <p>Oskab oma toimevaldkonna piires võrdlemisi usaldusväärselt vahendada, kontrollida ja kinnitada tüüpilist või ebatüüpilist faktiteavet. Oskab kirjeldada mingi toimingu käiku ja anda üksikasjalikke juhtnõore. Oskab resümeerida juttu, artiklit, vestlust, arutelu, intervjuud ja dokumentaalkirjutist, -filmi või -saadet ning avaldada nende kohta arvamust ja vastata täpsustavatele küsimustele.</p> <p>8. klass</p> <p>Suudab tagada üksikasjaliku usaldusväärse teabe. Oskab selgelt ja üksikasjalikult kirjeldada, kuidas mingit toimingut läbi viia. Oskab sünteesida ja edastada eri allikatest pärinevat infot ning arutluskäike.</p> <p>9. klass</p> <p>Suudab mõista ja vahendada keerukat ametialast teavet ning anda nõu.</p>
<p>Küsitleja ja vastaja roll</p>	<p>7. klass</p> <p>Oskab anda konkreetset infot, kui seda intervjuul või konsultatsioonil küsitakse (nt kirjeldada arstile sümptomeid), kuid esitab seda üldsõnaliselt, ilma üksikasjadesse laskumata. Oskab läbi viia ettevalmistatud intervjuud, kontrollida ja üle küsida infot; aeg-ajalt võib paluda öeldut korrata, eriti kui küsitletav räägib liiga kiiresti või pikalt.</p>

	<p>8. klass</p> <p>Ilmutab küsitletavana algatusvõimet, oskab mõtet arendada, vajades vaid veidi küsitleja abi ja ärgitust.</p> <p>9. klass</p> <p>Oskab lodusalt ja tulemuslikult intervjuuerida. On võimeline kõrvale kalduma ettevalmistatud küsimustest, et pikemalt peatuda põnevamatel vastustel.</p>
Kirjalik suhtlus	
Üldine kirjalik suhtlus	<p>7. klass</p> <p>Oskab kirjutada isiklikke kirju ja teateid, küsides lihtsat hädavajalikku teavet või edastades seda teistele.</p> <p>8. klass</p> <p>Oskab kirjutada isiklikke kirju ja teateid, küsides lihtsat hädavajalikku teavet või edastades seda teistele; suudab edastada kõige olulisemat.</p> <p>9. klass</p> <p>Oskab kirja panna sõnumeid ja arvamusi ning seostada neid teistelt kuulduga. Oskab üsna täpselt edasi anda infot ja mõtteid nii abstraktsel kui konkreettsel teemal, üle küsida teavet ja paluda selgitusi ning anda neid ise.</p>
Kirjavahetus	<p>7. klass</p> <p>Oskab isiklikus kirjas üsna üksikasjalikult vahendada kogemusi, tundeid ja sündmusi.</p> <p>8. klass</p> <p>Oskab kirjutada isiklikke kirju, mis vahendavad teateid ja annavad edasi mõtteid abstraktsetel ja kultuuriteemadel (nt muusika, filmid).</p> <p>9. klass</p> <p>Oskab kirjutada kirju, mis vahendavad tundeid või kirjutajale tähtsaid sündmusi ja kogemusi. Oskab kommenteerida partneri arvamusi ja teateid.</p>

<p>Teated, sõnumid ja plangid</p>	<p>7. klass</p> <p>Oskab kirjutada sõnumit, mis edastab lihtsat hädavajalikku teavet sõpradele, teenindajatele, õpetajatele jt, kellega ta igapäevaelus kokku puutub; suudab edastada kõige olulisemat.</p> <p>8. klass</p> <p>Oskab kirjutada sõnumit, mille eesmärk on infot saada või probleeme selgitada.</p> <p>9. klass</p> <p>Oskab kirjutada sõnumit, mille eesmärk on infot saada või probleeme selgitada.</p>
<p>Interaktiivsed strategiad</p>	
<p>Suhtlusaktiivsus (vooruvahetus)</p>	<p>7. klass</p> <p>Oskab alustada, jätkata ja lõpetada lihtsat silmast silma vestlust, kui kõneaine on talle tuttav või huvipakkuv.</p> <p>8. klass</p> <p>Oskab sekkuda arutellu, kui arutlusaine on tuttav, kasutab kõnevooru võtmiseks sobivat fraasi.</p> <p>9. klass</p> <p>Oskab sekkuda arutellu, kasutab selleks olukohast keelt. Oskab kõnelust olukohaselt alustada, jätkata ja lõpetada. Oskab võtta kõnevooru. Oskab kõnelust alustada ja sobival ajal kõnevooru võtta; oskab soovi korral vestlust lõpetada, kuid ei pruugi seda alati teha kõige kohasemal viisil. Oskab kasutada käibefraase (nt “See on hea küsimus”), et kõnevooru hoides mõtte sõnastamiseks aega võita.</p>
<p>Suhtluskoostöö</p>	<p>7. klass</p> <p>Oskab korrata eelkõneleja öeldut, et kinnitada vastastikust mõistmist ja hoida juttu õigel kursil. Oskab teisi mõttevahetuse kaasata.</p> <p>8. klass</p>

	<p>Oskab kasutada põhisoõnavara ja -strateegiaid, et vestlust või diskussiooni ülal hoida. Oskab kokku võtta, kuhu diskussiooniga välja on jõutud, aidates kaasa teemas püsimisele.</p> <p>9. klass</p> <p>Oskab anda tagasisidet ning lisada omapoolseid seisukohti ja järeldusi, aidates sel kombel kaasa arutelu edenemisele. Oskab toetada arutluse käiku, näidates, et mõistab kuuldot, haarates teisi kaasa jne.</p>
Selgituste palumine	<p>7. klass</p> <p>Oskab paluda vahetult kuuldu kordamist.</p> <p>8. klass</p> <p>Oskab paluda vahetult kuuldu kohta selgitusi või täpsustusi.</p> <p>9. klass</p> <p>Oskab üle küsida, kas ta on rääkijast õigesti aru saanud, ja kahtluse korral selgitust paluda.</p>
Märkmete tegemine (loengus, seminaril jm)	<p>7. klass</p> <p>Oskab loengumärkmeid teha võtmesõnade kujul, kui tegemist on tuttava teemaga ning tekst esitatakse lihtsas sõnastuses ja selge hääldusega.</p> <p>8. klass</p> <p>Oskab teha hilisemaks kasutamiseks piisavalt täpseid loengumärkmeid, kui teema kuulub tema huvivaldkonda ning tekst esitatakse selgelt ja loogiliselt.</p> <p>9. klass</p> <p>Mõistab loogilise ülesehitusega loenguid, kui teema on tuttav, oskab konspekterida olulisena tunduvad seisukohad, kuigi kaotab sõnalisele väljendusele keskendumise tõttu osa informatsioonist.</p>
Tekstid	
Töö tekstiga	7. klass

	<p>Oskab lühikesi lihtsas keeles tekste oma sõnadega kirja panna, kasutades originaalteksti sõnu ja järgides selle kulgu.</p> <p>8. klass</p> <p>Oskab kokku panna eri allikatest pärineva info ja teha sellest teistele kokkuvõtte. Oskab lühikesi lihtsas keeles tekste oma sõnadega kirja panna, kasutades originaalteksti sõnu ja järgides selle kulgu.</p> <p>9. klass</p> <p>Oskab resümeerida ja kommenteerida nii tarbe- kui loovtekste, arutledes erinevate seisukohtade ja peamiste teemade üle. Oskab resümeerida uudiseid, intervjuusid ja dokumentaalseid, mis sisaldavad arvamusi, põhjendusi ja mõttevahetust. Oskab kokku võtta filmide ja näidendite sisu ja sündmustikku.</p>
Suhtluspädevus	
Üldine keelepagas	<p>7. klass</p> <p>Oskab keelt piisavalt, et kirjeldada ootamatut olukorda, üsna täpselt selgitada mõtte või probleemi tuuma ja avaldada arvamust abstraktsetel või kultuuriteemadel (nt muusika ja filmid).</p> <p>8. klass</p> <p>Oskab keelt piisavalt, et sõnu otsimata selgesõnaliselt kirjeldada vajalikku, väljendada seisukohti ja esitada põhjendusi. Kasutab ka liitlauseid ja lauselühendeid.</p> <p>9. klass</p> <p>Oskab väljendada selgelt, ilma et peaks olulisel määral piirama seda, mida väljendada tahab.</p>
Sõnavara ulatus	<p>7. klass</p> <p>Sõnavara on piisav igapäevaste kõneteemade jaoks (perekond, huvialad, kool, reisimine), kuigi vahel võib ette tulla kaudset väljendust.</p> <p>8. klass</p>

	<p>Sõnavara on piisav igapäevaste kõneteemade jaoks (päevasündmused), kuigi vahel võib ette tulla kaudset väljendust.</p> <p>9. klass</p> <p>Valdab üldiste kõneainete ja oma tegevusala piires ulatuslikku sõnavara. Oskab korduste vältimiseks väljendust enamasti varieerida, kuid sõnavaralüngad võivad siiski põhjustada takerdust või kaudset väljendust.</p>
Sõnakasutus	<p>7. klass</p> <p>Valdab 7. klassis omandatud põhisõnavara, kuid teeb märkimisväärseid vigu, kui on vaja väljendada keerukamat mõtet või kui kõneaine ja olukord on võõras.</p> <p>8. klass</p> <p>Valdab 8. klassis omandatud põhisõnavara, kuid teeb märkimisväärseid vigu, kui on vaja väljendada keerukamat mõtet või kui kõneaine ja olukord on võõras.</p> <p>9. klass</p> <p>Sõnakasutus on üldjoontes täpne; aeg-ajalt võib küll sõnavalikul eksida, kuid see ei takista suhtlust.</p>
Grammatika korrektsus	<p>7. klass</p> <p>Kasutab tuttavas olukorras grammatiliselt üsna õiget keelt, ehkki emakeele mõju on märgatav. Tuleb ette vigu, kuid need ei takista mõistmist.</p> <p>8. klass</p> <p>Valdab grammatikat küllaltki hästi. Ei tee väärilmõistmist põhjustavaid vigu.</p> <p>9. klass</p> <p>Valdab grammatikat hästi, aeg-ajalt ette tulevaid vääratusi, juhuslikke vigu ning lauseehituse lapsusi suudab ise parandada.</p>
Hääldepädevus	7. klass

	<p>Hääldus on arusaadav, kuigi aeg-ajalt on märgata võõrast aktsenti ja küllalt sageli esineb hääldusvigu.</p> <p>8. klass</p> <p>Hääldus on selge ja arusaadav, kuigi aeg-ajalt on märgata võõrast aktsenti ja hääldusvigu.</p> <p>9. klass</p> <p>On omandanud selge, loomuliku häälduse ja intonatsiooni.</p>
Õigekirjaoskus	<p>7. klass</p> <p>Kirjutamises, kirjavahemärgistuses ja teksti paigutuses esineb vigu, mis küll moonutavad mõtet, kuid sellegi poolest on võimalik tekstist aru saada.</p> <p>8. klass</p> <p>Kirjutamine, kirjavahemärgistus ja teksti paigutus on sedavõrd korrektne, et ei sega jälgimist. Oskab üsna arusaadavalt kirjutada.</p> <p>9. klass</p> <p>Oskab kirjutada selgelt ja arusaadavalt, järgides teksti paigutamise ja liigendamise tavaid. Kirjutamine ja kirjavahemärgistus on üsna korrektne, ehkki vahel on märgata emakeele mõju.</p>
Keelekasutuse olukohasus	<p>7. klass</p> <p>Oskab sõnastada mitmesuguseid vajadusi, kasutades sagedasi väljendeid ja neutraalset keelt. Tunneb peamisi viisakusnõudeid, oskab neid täita. On teadlik kultuurierinevustest, oskab suhestada oma ja võõrast kultuuri ning tähele panna olulisemaid erinevusi kommetes, hoiakutes, väärtushinnangutes ja uskumustes.</p> <p>8. klass</p> <p>Suudab mõningase pingutusega osaleda ja kaasa rääkida arutelus, isegi kui kasutatakse argikeelt ja kõnetempo on kiire. Oskab suhelda emakeelsete kõnelejadega, ilma et ta neile tahtmatult nalja teeks, neid ärritaks või neilt tavapärasest</p>

	<p>erinevat käitumist eeldaks. Oskab olukohaselt väljenduda ja suudab vältida suuremaid sõnastusvigu.</p> <p>9. klass</p> <p>On võimeline väljenduma üsna kindlalt, selgelt ja viisakalt nii ametlikus kui vabas registris, nii kuidas olukord parasjagu nõuab.</p>
Keelekasutuse paindlikkus	<p>7. klass</p> <p>Oskab kohandada oma väljendust, et tulla toime ebatüüpilises ja isegi keerulises olukorras.</p> <p>8. klass</p> <p>On võimeline kohanema vestluse suuna, stiili või rõhuasetuse muutustega. Oskab varieerida väljendusviisi.</p> <p>9. klass</p> <p>Oskab väljendusvahendite valikul lähtuda olukorrast ja sõnumi vastuvõtjast. Oskab valida olukohase ametlikkuse astme.</p>
Vooruvahetus	<p>7. klass</p> <p>Oskab alustada, jätkata ja lõpetada lihtsat silmast silma vestlust, kui kõneaine on talle tuttav või huvipakkuv.</p> <p>8. klass</p> <p>Oskab sekkuda arutellu, kui arutlusaine on tuttav, kasutab kõnevooru võtmiseks sobivat fraasi.</p> <p>9. klass</p> <p>Oskab sekkuda arutellu, kasutab selleks olukohast keelt. Oskab kõnelust olukohaselt alustada, jätkata ja lõpetada. Oskab võtta kõnevooru. Oskab kõnelust alustada ja sobival ajal kõnevooru võtta; oskab soovi korral vestlust lõpetada, kuid ei pruugi seda alati teha kõige kohasemal viisil. Oskab kasutada käibefraase (nt "See on hea küsimus"), et kõnevooru hoides mõtte sõnastamiseks aega võita.</p>
Teemaarendus	7. klass

	<p>Oskab üsna ladusalt jutustada ja kirjeldada, väljendades mõtteid lihtsate lausete järjendina. Esineb takerdusi ja mõttepause.</p> <p>8. klass</p> <p>Oskab üsna ladusalt jutustada ja kirjeldada, väljendades mõtteid lihtsate lausete järjendina.</p> <p>9. klass</p> <p>Oskab arendada kirjeldamist või jutustamist nõudvat teemat, avades peamisi seisukohti ning toetades neid põhjenduste ja näidetega.</p>
Teksti selgus ja sidusus	<p>7. klass</p> <p>Oskab ühendada lühemaid ja lihtsamaid sisuüksusi lihtsaks seotud järjendiks.</p> <p>8. klass</p> <p>Oskab kasutada piiratud hulgal sidumisvõtteid, mis lubab ühendada lausungid selgeks sidusaks tekstiks. Mõttekäik võib seejuures jääda mõneti katkendlikuks, eriti pikemates lõikudes.</p> <p>9. klass</p> <p>Oskab mitmesuguste siduvate väljendite abilt tulemuslikult edasi anda mõtteseoseid.</p>
Kõne ladusus	<p>7. klass</p> <p>On võimeline võrdlemisi vabalt väljenduma. Suudab jätkata kõrvalise abita, kui sõnastusraskuste tõttu ummikusse satub ja kõnes seetõttu pause tekib.</p> <p>8. klass</p> <p>Oskab kõnetempo hoida enam-vähem ühtlase ka pikemate kõnelõikude korral. Võib kõhelda vormide ja väljendite valikul, kuid pikemaid pause teeb harva. Suudab suhelda küllaltki ladusalt ja spontaanselt, nii et igapäevases suhtluses emakeelekõnelejadega ei pea kumbki pool pingutama.</p> <p>9. klass</p> <p>On võimeline ettevalmistuseta suhtlema, väljendub ladusalt ja vabalt ka siis, kui käsil on pikem ja keerukam kõnelõik.</p>

Väljendustäpsus	<p>7. klass</p> <p>Suudab edastada lihtsat ja pakilist teavet, anda edasi kõige olulisemat. Oskab arusaadavalt väljendada oma jutu peamist mõtet.</p> <p>8. klass</p> <p>Oskab üsna täpselt selgitada mõtte või probleemi tuuma.</p> <p>9. klass</p> <p>Suudab tagada üksikasjaliku usaldusväärse teabe.</p>
-----------------	--

Õppesisu klassiti III kooliastmel

Teemavaldkonnad 7. klassis:

1. “Mina ja teised” - võimed, tugevad ja nõrgad küljed; inimestevahelised suhted, viisakusreeglid, koostöö ja teiste arvestamine.
2. “Kodu ja lähiümbrus” - perekondlikud sündmused ja tähtpäevad; kodukoha vaatamisväärsused ja nende tutvustamine.
3. “Kodukoht Eesti” - loodus ja looduskaitse; keskkonnahoidlik ja -säästlik käitumine; elu linnas ning maal.
4. “Riigid ja nende kultuur” - Eesti naaberriigid ja nende lühiiseloostus.
5. “Igapäevaelu. Õppimine ja töö” - tervislik eluviis ja toitumine, suhtlemine teeninduses, turvalisus; õpioskused ja harjumused, edasiõppimine ning kutsevalik; töökohad.
6. “Vaba aeg” - kultuuriline mitmekesisus; kirjandus ja kunst, sport, erinevad meediavahendid ning reklaam.
7. “Meedia” - meediast saadav kasu ja võimalikud ohud, meediažanrid, allikakriitilisus, suhtlemisnormid ja -eetika internetis.

Teemavaldkonnad 8. klassis:

1. “Mina ja teised” - võimed, tugevused ja nõrkused: mida oskan/suudan teha, milles olen nõrk, mida vaja arendada (sama teiste kohta); sõprussuhted.
2. “Kodu ja lähiümbrus” - perekondlikud sündmused ja tähtpäevad; sündmuste ja tähtpäevade tähistamine perekonnas.

3. “Kodukoht Eesti” - loodusrikkused (mets, loomad, vesi, puhas õhk jmt) ja nende hoidmine linnas ja maal (prügiliigid, taaskasutamise võimalused jmt).
4. “Riigid ja nende kultuur” - Eesti naaberriikide ja suuremate Euroopa riikide lühitutvustus (pealinnad, rahvad, keeled, eripära jmt).
5. “Igapäevaelu. Õppimine ja töö” - erinevad tervislikku eluviisi tagavad tegevused (sport, puhkus, reisid jmt), tervislikud toitumisharjumused; sisseostud ja suhtlemine teeninduses (kauplus, turg, hotell, postkontor, rongi- ja bussijaam jmt); erinevate turvalisust tagavate käskude ja keeldude mõistmine (liiklus, loodus, linnakeskkond jmt).
6. “Vaba aeg” - eeskujud; spordialad, kirjanduse-, kunsti- ja muusikaliigid.
7. “Meedia” - meediast saadav kasu ja võimalikud ohud, meediažanrid, allikakriitilisus, suhtlemisnormid ja -eetika internetis.

Teemavaldkonnad 9. klassis:

1. “Mina ja teised” - sõprus-, armastussuhted, sallivus; kultuurispetsiifilised käitumismaneerid ja oskus nendega arvestada. Vaimne tervis ja selle hoidmine.
2. “Kodu ja lähiümbrus” - sündmuste ja tähtpäevade tähistamine kodukohas; kodukoha vaatamisväärsuste tutvustamine.
3. “Kodukoht Eesti” - linna- ja maaelu võrdlus; tuntumad vaatamisväärsused Eestis.
4. “Riigid ja nende kultuur” - maailmas tuntumate riikide nimed, rahvad ja keeled, mida nad räägivad.
5. “Igapäevaelu. Õppimine ja töö” - erinevate ametite ja nendega seonduvate töökohtadega seotud sõnavara, edasiõppevõimalused; igapäevase keskkonnakaitsega seotud tegevused (prügi sorteerimine, säästlikkus energiatarbimisel jt).
6. “Vaba aeg” - kultuuride eripära ja mitmekultuurilisus.
7. “Meedia” - meediast saadav kasu ja võimalikud ohud, meediažanrid, allikakriitilisus, suhtlemisnormid ja -eetika internetis.

Õppetegevused ja praktilised tööd õppesisu käsitlemiseks III kooliastmel

Kuuldu mõistmine

Autentse teksti kuulamine ja tekstiliigi ja põhisisu äratundmine. Lihtsamate illustreeritud esitluste või ettekannete kuulamine ja kuuldust kokkuvõtte tegemine. Detailse info (teadaanded, retseptid, juhised jne) kuulamine ja kuuldud info edastamine.

Praktilised tööd:

- kuulamise põhjal tekstiliigi äratundmine (saade, jutt, podcast, intervjuu, teadaanne, jne) ja põhisisu edasiandmine (vastab küsimustele kirjalikult või suuliselt, rühmitab, lõpetab lause, järjestab, defineerib, visualiseerib, joonistab, toob näiteid, täidab tabelit, teeb graafiku jne);
- kuuldu põhjal mõistekaardi tegemine;
- lihtsamate illustreeritud esitluste või ettekannete kuulamine (võivad sisaldada videosid, slaidiseansse, graafikuid, skeeme, diagramme, pilte, joonistusi jms), märkmete tegemine ja märkmete põhjal kokkuvõtte koostamine;
- detailse info (teadaanded, retseptid, juhised jne) kuulamise põhjal ülesannete täitmine (lünkteksti täitmine, lausete lõpetamine, valikvastuste hulgast õige vastuse leidmine jne);
- detailsete juhiste põhjal ülesande täitmine (retsepti koostamine, ankeedi täitmine, juhiste järgi orienteerumine või tegevuse teostamine, juhiste edasiandmine klassikaaslasele jne).

Loetu mõistmine

Erinevate tekstitüüpide lugemine (mitteformaalne ja kõnekeelne tekst) erinevatel teemadel, mis lubab pidada regulaarset suhtlust. Erinevaid meediatekste (reisipäevik, uudis, artikkel, blogipostitus) lugemine ja vahendamine: loetud teksti analüüsimine, infoallika usaldusvääruse kriitiline hindamine, kokkuvõtte tegemine ja selle ettekandmine. Eakohase ilukirjanduse lugemine ja toimunud sündmuste analüüsimine, küsimustele vastamine ja seoste loomine. Erinevad lugemisstrateegiad.

Praktilised tööd:

- regulaarset suhtlust võimaldavate tekstitüüpide lugemine: kirjad, kõned, kirjeldused, kommentaarid, lühisõnumid;
- loetud meediatekstide (reisipäevik, uudis, artikkel, blogipostitus) põhjal kokkuvõtte koostamine ja selle ettekandmine, põhjendades ja selgitades loetu põhjal seisukohti ja tundeid, kasutades sobivaid keelendeid;
- lugemispäeviku pidamine: eakohase ilukirjanduse, sh koomiksate, jutustuste jms lugemine väljaspool tundi;
- loetu põhjal mõistekaardi või plakati koostamine;
- loetud teksti viimine teise vormi: koomiks, joonistus, näidend jne;
- luuletuse tegemine.

Suulised toimingud

Vestlustes, mis puudutavad igapäevaseid sündmusi, olukordi ja tundeid, osalemine. Esitlus tuttavat või huvipakkuval teemal koos küsimustele vastamisega, täiendavate selgituste andmisega ja kommentaaridega. Igapäevaelu teemadega seotud aruteludes osalemine, kirjeldades enda kogemusi ja erinevaid sündmusi, unistusi ja eesmärke, selgitades lühidalt oma seisukohti. Sündmuste, olukordade ja tunnete kirjeldamine loetud raamatust või filmist saadud kogemuse põhjal. Tagasiside andmine kaaslastele.

Praktilised tööd:

- esitlus tuttavale või huvipakkuval teemal (sh referaadi või uurimistöe esitlus), koos küsimustele vastamisega (paludes vajadusel kordamist, vajadusel kasutades oma märkmeid);
- esitluse salvestamine ja salvestuse analüüsimine (veenvus, kaasahaaravus, teksti esitamise intonatsioon, rütm ja rõhuasetuste selgus jms);
- osalemine dialoogis;
- osalemine väitlustes (oma seisukohtade põhjendamine);
- edasiside andmine konkreetsete juhiste alusel;
- klassikaaslase intervjuerimine;
- rollimängud: info edasi andmine, olukorrale reageerimine, kokkuvõtte tegemine räägitust, politseisse või hädaabinumbrile helistamine, abi palumine eksimise korral, kokkuleppe sõlmimine jms);
- liigendatud ja struktureeritud vormis info edasiandmine klassikaaslastele loetud raamatu või filmi põhjal.

Kirjalikud toimingud

Tuttaval ja isiklikku huvi pakuval teemal lihtsat sidusat teksti kirjutamine. Olukordade, kavatsuste kirjeldamine (nt erinevate sündmuste planeerimiseks), ajalooliste paikade, isikute ja sündmuste kirjeldamine. Kirjalike juhtnööride koostamine. Lühemate arutletavate tekstide koostamine, vajadusel tuginedes abimaterjalidele, milles põhjendab oma arvamust, tundeid, toob näiteid loetust või nähtust, põhjendab, selgitab.

Praktilised tööd:

- e-kirja, foorumipostituse, reisikirjelduse, päeviku jms kirjutamine, kus kirjeldab oma tundeid ja reaktsioone ning põhjendab neid;
- reisiplaanide või ürituste kirjeldamine ja planeerimine;

- Vikipeedia postituse vm lihtsama juhendi või teabeteksti kirjutamine individuaalselt või rühmatööna (nt ajalooliste paikade, isikute ja sündmuste lühikirjeldus koostamine);
- teiste esitlusest oma sõnadega märkmete tegemine;
- enda tutvustamine 2 minuti jooksul;
- lihtsama arutleva teksti kirjutamine (nt filmi- ja raamatuarvustus, essee);
- etteütlus;
- filmile või raamatule lõpu ennustamine, loole lõpu või alguse kirjutamine;
- endale kirja kirjutamine;
- loo ja tegelaste väljamõtlemine, filmistsenaariumi või muinasjutu koostamine;
- luuletuse tegemine;
- kirjaliku juhiste koostamine arvutimängule;
- ajalooliste paikade, isikute ja sündmuste lühikirjelduste koostamine.

Hoiakud, väärtused, käitumine, koostöökultuuri loomine ja mitmekultuurilisus

Kultuuriteadmiste kasutamisel suhtlemisel nii tunnis kui väljaspool seda. Erinevate keelte ning kultuuride sarnasuste ja erinevuste kõrvutamine ja analüüsimine, seoste tuvastamine ning oma keelekasutuse jälgimine. Enda ja teiste kultuuri väärtustamine ja neisse lugupidavalt suhtumine. Kultuuride vahelise suhtluse vajalikkus ja koostöö tegemine erinevate kultuuriliste taustadega inimestega.

Praktilised tööd:

- eesti keel emakeelena kõneleva isiku intervjuerimine;
- rollimängud mitmekeelse sõnavara ja mitme kultuuri tundmaõppimiseks;
- päeviku pidamine mitmekultuurilise kogemuse kohta sh eneserefleksioon;
- erinevat laadi projektitööd: filmide ja videote tegemine, lavastuste etendamine, veebilehtede koostamine, riigisisestes ja rahvusvahelistes projektides osalemine;
- dokumentaalfilmide vaatamine Eesti kultuurist ja ajaloost ning nende üle arutlemine.

Keelekasutus

Tuttavas olukorras tüüpkeelendite ja moodustusmallide kasutamine (kasutab üsna õigesti, kuigi emakeele mõju on märgatav; tuleb ette vigu, kuigi on selge, mida väljendada tahab). Tuttavate teemade ja igapäevaolukordadega seotud põhisõnavara valdamine (tuleb ette

kaudset väljendust ja teeb vigu, kui on vaja väljendada keerukamat mõtet või kui käsitletav teema on võõras).

Praktilised tööd:

- simulatsiooniharjutused tüüpkeelendite ja moodustusmallide kasutamise kohta.

Info- ja andmekirjaoskus

Abimaterjale (õpiku sõnaraamat ja koondtabelid, erinevad digirakendused) kasutamine iseseisvalt ja eesmärgipäraselt ülesande lahendamiseks. Eestikeelsete veebikeskkondade kasutamine, nende sisu analüüsimine ja võimalike ohtude teadvustamine. Erinevate digivahendite sh tehisintellekti kasutamine eetiliselt ning akadeemiliste tavade, sh korrektne viitamine, info kontrollimine, autorlus, järgimine. Veebikeskkondade võimalike ohtude teadvustamine.

Praktilised tööd:

- ülesanded, mis on seotud sõnaraamatu, digirakenduste ja õpiku koondtabelite kasutamisega;
- info otsimine võõrkeelsetest veebikeskkondadest;
- tehisintellekti kasutamine.

Kultuuri tarbimine ja looming

Eestikeelse meediasisu tarbimine: filmide vaatamine ja muusika kuulamine, sotsiaalmeedias mõne eakohase ja silmaringi avardava sisu jälgimine, teleuudiste vaatamine. Eesti keele kasutamine suhtlemisel nii tunnis kui väljaspool tundi, järgides eesti keele ja kultuuri suhtlusnorme. Saadud kultuurikogemuste vahendamine kirjalikult ja suuliselt.

Praktilised tööd:

- üritustel osalemine: projektid, koostööpäevad, õpilasvahetus, konkursid, olümpiaadid;
- ülevaate koostamine eestikeelsest meediasisust (filmid, muusika, eakohase sotsiaalmeedia sisu jälgimine, teleuudised) tarbimisest (päeviku pidamine);
- osalemine dialoogis, rollimängudes, väitlustes jms;
- esitluste kirjalik koostamine (nt Powerpoint) nende esitamine Eesti kultuuri mingi aspekti kohta: kokkuvõtted, esitlused, soovitusel kirjandusest, muusikast, meediasisust jne);
- portfoolio koostamine (ülevaatlik analüüs enda kultuuri tarbimist).

Õpioskused

Iseseisvalt endale sobivate õpistrateegiate valimine ja rakendamine. Struktureeritud ja tähendusliku õppematerjali loomine. Ise või õpetaja abiga endale õpieesmärkide seadmine ja õppetegevuste kavandamine nende saavutamiseks. Iseseisvalt, paaris ja rühmas töötamine.

Praktilised tööd:

- õpieesmärkide seadmine, tulemuste hindamine ning selle alusel uute eesmärkide määratlemine;
- õppimisel kasutatud õpistrateegiate (nt. õpitu meenutamine, eelteadmiste aktiveerimine, seostamine varasemate teadmistega teistes ainetes) ja õpivahendite reflekteerimine;
- struktureeritud ja endale tähendusliku õppematerjali loomine (märksõnade leidmine, spikri koostamine, mõistekaardi tegemine);
- portfolio koostamine (enda õpisõnaraamat);
- enesehindamine või paaris hindamine etteantud kriteeriumite põhjal.

AINEKAVA “EESTI KEEL” (LIHTSUSTATUD ÕPE)

EESTI KEELE KAUDU KUJUNDATAVATE ÜLDPÄDEVUSTE ARENGU TOETAMINE (LIHTSUSTATUD ÕPE)

Eesti keele kaudu kujundatakse õpilastes kõiki lihtsustatud riiklikus õppekavas kirjeldatud üldpädevusi. Seda tehakse erinevate tekstide lugemise, reflekteerimise ja kirjutamise kaudu ning kasutades mitmesuguseid koostöövorme (ühisarutelud, projektid jne). Saavutatud üldpädevused kajastuvad tekstiloomes, esitlustes, arutlustes. Pädevustes eristatava nelja omavahel seotud komponendi - teadmiste, oskuste, väärtushinnangute ning käitumise kujundamisel on kandev roll õpetajal, kes oma väärtushinnangute ja enesekehtestamisoskusega loob sobiva õpikeskkonna ning mõjutab õpilaste väärtushinnanguid ja käitumist.

Kultuuri- ja väärtuspädevus. Eesti keele tundides kujundatakse kõlbelisi ja esteetilis-emotsionaalseid väärtusi ning kultuuriväärtuste mõistmist ilukirjandus- ja aimetekstide kaudu. Keeleõpetus rõhutab vaimseid ja kultuuriväärtusi: keele kui rahvuskultuuri kandja tähtsust, keeleoskust kui inimese identiteedi olulist osa. Keeleõpetuses väärtustatakse funktsionaalset kirjaoskust ning teadlikku kriitilist suhtumist teabeallikatesse, sh meediasse.

Sotsiaalne ja kodanikupädevus. Eesti keele tundides kasutatava paaris- ja rühmatöö käigus kujundatakse koostööoskust, julgustatakse oma arvamust välja ütleva, kaaslaste ideid tunnustama ja teistega arvestama, ühiseid seisukohti otsima. Eri laadi ülesannete kaudu kujundatakse oskust suhelda eetiliselt ja olusid arvestades nii suuliselt kui ka kirjalikult, nii vahetult kui ka veebikeskkonnas.

Enesemääratluspädevus. Tekstide üle arutledes kujundatakse õpilastes positiivset minapilti. Õpiolukordades luuakse võimalused suhestuda käsitletavate teemadega, loovülesannete kaudu tuuakse esile õpilaste eripärad ja anded, vormitakse maailmavaade.

Õpipädevus. Eesti keele tundides arendatakse kuulamis- ja lugemisoskust, eri liiki tekstide mõistmist, fakti ja arvamuse eristamist, erinevatest allikatest teabe hankimist ja selle kriitilist kasutamist, eri liiki tekstide koostamist ning oma arvamuse kujundamist ja sõnastamist.

Suhtluspädevus. Eesti keele tundides kujundatakse suulise ja kirjaliku suhtluse oskust, suhtluspartneri ja tema suulise ja kirjaliku kõne mõistmist, suhtluspartneriga arvestamist ning sobiva käitumisviisi valikut, oma seisukohtade esitamise ja põhjendamise oskust. Õppetegevuse ja õppetekstide kaudu pannakse alus õpilaste diskuteerimis- ja väitlemis- ning tänapäevasele kirjaliku suhtlemise oskusele.

Matemaatika-, loodusteaduste ja tehnoloogiaalane pädevus. Teabetekstide abil arendatakse oskust lugeda teabegraafikat või muul viisil visuaalselt esitatud infot, leida arvandmeid, lugeda ja mõista tabelite, skeemide, graafikute ning diagrammidena esitatud infot ning seda analüüsida, sõnalise teabega seostada ja tõlgendada. Vanemates tekstides kasutatud mõõtühikute teisendamise kaudu edendatakse arvutusoskust. Õpitakse eristama teaduslikku teavet ilukirjanduslikust ja populaarteaduslikust teabest ning kasutama tehnoloogilisi abivahendeid tekstide loomisel, korrigeerimisel ja esitamisel.

Ettevõtlikkuspädevus. Ettevõtlikkuse ning vastutustunde kujunemist toetatakse nii meedia- ja kirjandustekstidest kui ka igapäevaelust lähtuvate eakohaste probleemide arutamisega, nende suhtes seisukoha võtmise ja neile lahenduste otsimisega nii keeletundides kui ka loovtöodes. Ettevõtlikkuspädevuse kujunemist soodustab õpilaste osalemine projektides, mis eeldavad õpilaste omaalgatust ja aktiivsust ning keele- ja kirjandusteadmiste rakendamist ning täiendamist eri allikatest.

Digipädevus. Digipädevust arendatakse keeletundides järjepidevalt. Uurimistööd ja referaadid aitavad arendada oskust infot leida ja seda hinnata. Projektid ning igapäevased ülesanded meedia vms valdkonnas arendavad oskust osaleda digitaalses sisuloomes, sh tekstide ning piltide loomisel ja kasutamisel. Arutelud digikeskkonna olemusest ja ohtudest aitavad arendada arusaama digikeskkonnast kui kohast, kus tuleb järgida samu moraali- ja väärtuspõhimõtteid nagu igapäevaelus.

EESTI KEELE LÕIMINGU RAKENDAMISE VIISID (LIHTSUSTATUD ÕPE)

Eesti keele lõimingu põhialus on avar tekstikäsitlus, mis hõlmab nii suulisi kui ka kirjalikke tarbe- ja ilukirjandustekste, samuti pildilisi, graafilisi ning teist liiki tekste. Eesti keele

tundides omandatakse teiste õppeainete õppimiseks vajalikke kuulamis-, kõnelemis-, lugemis- ja kirjutamisstrateegiaid, kujuneb soov ning oskus oma mõtteid väljendada.

Keelekasutust ning oskust tekste mõista ja luua arendatakse teksti- ja õigekeelsusõpetuse kaudu. Eesti keelt õppides omandab õpilane keelise suhtluse oskused ja vilumused, õpib oma mõtteid ning tundeid väljendada, kuuldut ja loetut analüüsima ning kogutud teavet üldistama. Kirjanduslike tekstide lugemine ja käsitlemine tundides avardab õpilaste kultuuri- ja elukogemust, rikastab sõnavara, soodustab kirjandushuvi ning lugejavidimete ja isiksuse arengut.

Keeleliste osaoskuste lõimimise tulemusel arenevad õpilaste mõtlemisvõime, suhtlusoskus ja enesetunnetus. Õpilased on võimelised eetiliselt, olusid ja partnerit arvestades suhtlema, teadlikumalt õppima ja tegutsema.

Lõiming teiste ainevaldkondadega. Keele valdkonna õppeained toetavad pädevuste saavutamist teistes ainevaldkondades. Eesti keele tundides arendavad õpilased kõikides õppeainetes vajalikku suulist ja kirjalikku väljendus- ning suhtlusoskust, õpivad lugema ja mõistma eri liiki tekste, sh teabe- ja tarbetekste, arendavad kirjandustekste lugedes sõnavara ning avardavad maailmapilti; õpivad kirjutama eri tüüpi tekste, kasutades kohaseid keelevahendeid ja õpitud termineid ning sobivat stiili; õpivad koostama ja vormistama uurimistöid, kasutama allikaid ja viitama neile; harjuvad kasutama eri liiki sõna- ja käsiraamatuid.

Arutlusoskust ning info hankimise, tõlgendamise ja kasutamise oskusi arendatakse nii keele valdkonna kui ka teiste ainete õppes, töötades sisult erinevate tekstidega, samuti diskussioonide ja väitluste kaudu. Lõimingut toetab elementaarsete õigekirjanõuete järgimine teiste ainevaldkondade tundides.

Võõrkeel. Võõrkeele õpetuse kaudu arendatakse õpilaste kirjalikku ja suulist eneseväljendus- ning arutlusoskust, oskust luua tekste ning neist aru saada. Võõrkeele õppimisel on abiks eesti keele tundides omandatud keelemõisted. Omandatud võõrsõnad toetavad võõrkeele õppimist. Maailmakirjanduse autorite ja teostega tutvumine tekitab huvi võõrkeelte õppimise vastu. Õpitavas võõrkeeles kirjutavate autorite teoste lugemine ja arutamine süvendab huvi selle keele maa ja kultuuri ning ka kirjanduse originaalkeeles lugemise vastu.

Matemaatika. Õppetekstide ja tekstülesannete mõistmist soodustab eesti keele tundides arendatav lugemisoskus. Arvsõnade õigekirja õppimine toetab korrektse matemaatilise kirjaoskuse omandamist.

Loodusõpetus. Loodusteaduslike õppe- ja teabetekstide mõistmine eeldab head lugemisoskust ja tööd tekstiga. Kohanimede ning loodusnähtuste ja -objektide nimetuste õigekirja kinnistatakse eesti keele tundides. Loodusteemalised tekstid õppe- ning ilukirjanduses aitavad loodust tundma õppida ja väärtustada. Loodusainetes omandatud sõnavara ning teadmised soodustavad omakorda kirjandusteoste looduskirjelduste mõistmist ja kujutluspiltide teket ning võimendavad seeläbi emotsionaalset mõju lugejale.

Sotsiaalained. Ilukirjandusteoste lugemine ja analüüs toetavad maailmapildi kujunemist, ajaloosündmuste mõistmist ning ühiskonnaelus ja inimsuhetes orienteerumist. Kirjandustekste valides ja käsitledes peetakse silmas ühiskonnas olulisi valdkondi:

- väärtused ja kõlblus;
- suhted kodus ja koolis;
- omakultuur ja kultuuriline mitmekesisus;
- kodanikuühiskond ja rahvussuhted.

Sotsiaalainete õppimise käigus omandatud teadmised ajaloost, ühiskonna arengust ja toimimisest ning inimese staatusest ühiskonnas toetavad kirjandusteoste käsitlemisel ühiskondlike probleemide ja inimsuhete mõistmist. Eesti keele tundides õpitakse riikide, ühenduste, organisatsioonide, ajalooliste isikute, ajaloosündmuste nimede õigekirja norme, mida ajalootundides kinnistatakse konkreetsete näidete varal.

Kunstiained. Kunstiainete õpet toetab lähenemine kirjandusele kui kunstiainele. Kirjandusteose analüüs seostatuna illustratsioonide vaatlusega soodustab kunsti väljendusvahendite eripära mõistmist. Reklaami käsitlemine keeleõppes eeldab ka visuaalsete ja auditiiivsete komponentide eritlemist ja analüüsi. Kirjandusteose käsitlemise illustreerimine vastava ajastu muusikaga soodustab arusaamist muusika emotsionaalsest mõjust ning kunstilistest väljendusvahenditest. Kirjanduse ja muusikaõpetuse ühisosa on (rahva)laul, selle tekst ja esitus.

Kehaline kasvatus. Meedia- ja kirjandustekstide valiku kaudu saadakse elukogemust. Plakateid ja esitlugu koostades kujundatakse tervist väärtustavat eluhoiakut. Väitlustes

propageeritakse tervislikku eluviisi ning dramatiseeringutes ja rollimängudes saab läbi mängida mitmesuguseid elulisi olukordi.

Tööõpetus. Õppe- ja teabetekstide kaudu kujundatakse oskust hinnata tehnoloogia rakendamise kaasnemaid võimalusi ja ohte, kasutatakse eetilisel nüüdisaegseid tehnoloogiaid oma õpi-, töö- ja suhtluskeskkonna kujundamisel ning järgida tehnilist vahendeid kasutades ohutus- ning intellektuaalomandi kaitse nõudeid.

LÄBIVATE TEEMADE KÄSITLEMINE (LIHTSUSTATUD ÕPE)

Õppekava läbivaid teemasid peetakse silmas valdkonna õppeaine eesmärkide seadmisel, õpitulemuste ning õppesisu kavandamisel, lähtudes kooliastmest ning õppeaine spetsiifikast.

Elukestev õpe ja karjääriplaneerimine. Rollimängude, tekstide käsitlemise, arutelude ja loovtööde kaudu arendatakse õpilaste suhtlus- ja koostööoskusi, mis on olulised tulevases tööelus. Arendatakse suutlikkust kujundada oma arvamust, väljendada end selgelt ja asjakohaselt nii suuliselt kui ka kirjalikult, lahendada probleeme. Õppetegevus võimaldab õpilasel kujundada eneseanalüüsiks vajalikku sõnavara, et analüüsida oma huvisid, võimeid, nii ainealaseid kui ka teisi oskusi ja teadmisi ning õpilast suunatakse kasutama eneseanalüüsi tulemusi oma tulevase haridustee ja tööelu planeerimisel. Õppetegevus võimaldab töömaailmaga ka vahetult kokku puutuda (nt õppekäigud ettevõttesse, ainega seotud ametite tutvustus). Kujundatakse oskust koostada õpingute jätkamiseks ja tööle kandideerimiseks vajalikke dokumente. Meediatekstide analüüsi kaudu juhitakse õpilasi märkama ühiskonnas toimuvaid protsesse ja arutlema selle üle, kuidas need mõjutavad haridusteed ning tulevast tööelu.

Keskkond ja jätkusuutlik areng. Tervis ja ohutus. Teemakohaste tekstide varal, probleemülesannete lahendamise ning suuliste ja kirjalike arutluste kaudu toetatakse õpilaste kujunemist sotsiaalselt aktiivseteks, keskkonnateadlikeks, vastutustundlikeks ning tervist ja turvalisust väärtustavateks inimesteks.

Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus. Eri liiki tekstide käsitlemise kaudu suunatakse õpilasi märkama ühiskonna probleeme ja neile lahendusi otsima. Projektides osalemine aitab kasvatada aktiivset ellusuhtumist.

Kultuuriline identiteet. Eesti keele kui rahvuskultuuri kandjate toel kujuneb õpilastes arusaam endast, teadmine oma juurtest, eesti keele erikujudest (nt Mulgi, Võru, Setu, Kihnu murre). Emakeele ja kirjanduse väärtustamise kaudu õpitakse lugu pidama endast ja oma rahvast, teiste rahvaste tekstide abil kujundatakse arusaam kultuuride erinevustest, aga ka tõdemus inimkonna kultuurilisest ühisosast.

Teabekeskond ja meediakasutus. Erinevatest allikatest (sh internetist) teabe hankimine, selle kriitiline hindamine ja kasutamine on nii keele- ja õppeteemakohaste teadmiste laiendamise kui ka tekstiloome eelduseks.

Tehnoloogia ja innovatsioon. Õpiülesannete lahendamiseks kasutatakse teadlikult infoühiskonna võimalusi, õpilasi suunatakse alternatiivseid lahendusi otsima, oma ideid ellu rakendama.

Väärtused ja kõlblus. Ilukirjandust ning kultuuriteemalisi teabetekste lugedes ja analüüsid, nende üle arutledes ning nende põhjal kirjutades pööratakse tähelepanu õpilaste kujunemisele kõlbelisteks isiksusteks, kes teavad ja tunnustavad üldinimlikke ja ühiskondlikke väärtusi. Tekstide analüüsi abil kujundatakse julgust astuda välja taunimisväärsete tegude ja hoiakute vastu.

Õpitulemused I kooliastmes

3. klassi lõpetaja:

1. osaleb ühistegevuse ajal dialoogis (küsimus-vastus, teade-küsimus), kasutab viisakusväljendeid;
2. loeb õpitud teksti valdavalt 2-3-silbiliste sõnade kaupa;
3. leiab õpitud tekstist küsimuste-korralduste järgi sõnu, lauseid ja lõike, vastab küsimustele, sh annab elementaarse hinnangu tegevusaktile;
4. annab abistavaid materjale kasutades ja koostöös õpetajaga tekstilähedaselt edasi õpitud pala sisu;
5. võrdleb tajutavate tunnuste alusel abistavale materjalile toetudes kahte tuttavat objekti;
6. mõistab ja koostab skeemide toel kuni 5-sõnalisi lihtlauseid, kasutades õpitud nimi-, omadus- ja tegusõnavorme;
7. koostab sõnaühendeid õpitud sõnavormidega erinevates funktsioonides;

8. muudab ja määrab õpetaja suunamisel graafilistele orientiiridele ning skeemidele toetudes üksikhäälikutest koosnevates sõnades veaohlike häälikute pikkuse;
9. kirjutab pärast analüüsi õigesti 2-3-silbilisi üksikhäälikutest koosnevaid sõnu;
10. kirjutab lugema õpitud lausete ära kirjas 1-2-silbilisi sõnu originaalteksti täiendavalt vaatamata;
11. kontrollib suunamisel kirjutatu õigsust.

1. klass

Õpitulemused

Õpilane:

1. väljendab oma mõtet vähemalt baaslausega;
2. alustab dialoogi oma tarvete rahuldamiseks ja/või vastab dialoogi repliigile, kasutab elementaarseid viisakusväljendeid;
3. tunneb suuri ja väikseid trükitähti;
4. loeb veerides 1-3-silbilisi lihtsa häälikulise struktuuriga sõnu;
5. saab oma kogemuste piires aru loetud baaslausete ja vähelaiendatud lihtlausete tähendusest;
6. eristab sõnu kuuldu lauses;
7. mõistab, koostab (tegevuse, pildi ja/või skeemi alusel) ning kasutab kontekstist või situatsioonist lähtuvalt sensomotoorsele kogemusele toetuvaid 3-4-sõnalisi lihtlauseid;
8. häälib kuni 5-häälikulisi sõnu, määrab häälikujärje sõnas, koostab analüüsitud sõnade (noop)skeeme;
9. määrab koostöös õpetajaga võrdleva hääldamise abil häälikute pikkuse 1-2-silbilistes sõnades ja kasutab sõnu analüüsides sobivaid sümboleid (sh noope);
10. laob analüüsitud sõnu sümboolite ja tähtedega, teeb analüüsitud sõnade ära kirja vähemalt tähthaaval;
11. kirjutab eelnevalt analüüsitud sõnu väikeste kirjatähtedega.

Õppesisu

Oma mõtete väljendamine. Dialoog oma tarvete rahuldamiseks. Viisakusväljendid. Suured ja väikesed trükitähed. 1-3-silbiliste sõnade lugemine. Kuulamine ja sõnade eristamine. Häälik ja häälikujärg sonas. Hääliku pikkus. Sõnade kirjutamine kirjatähtedega.

Praktilised tööd:

- pildi ja/või skeemi alusel 3-4 sõnaliste lihtlausete koostamine;
- analüüsitud sõnade (noop)skeemide koostamine;

- 1-2-silbilistes sõnades hääliku pikkuse määramine õpetaja abiga;
- analüüsitud sõnade ladumine sümbolite ja tähtedega;
- analüüsitud sõnade ära kirja tegemine tähthaaval;
- eelnevalt analüüsitud sõnade kirjutamine väikeste kirjatahtedega.

2. klass

Õpitulemused

Õpilane:

1. alustab ja/või jätkab tuttavas situatsioonis dialoogi, kasutab viisakusväljendeid;
2. kõneleb õpetaja suunamisel 3-4 lausega oma tegevusest;
3. iseloomustab objekti 2-3 tajutava tunnuse alusel õpetaja suunamisel;
4. mõistab, koostab ja kasutab suulises kõnes tunnetuslikele ja oma kogemustele toetuvat laiendatud 4-5- sõnalist lihtlauset;
5. loeb õpitud teksti lühikeste sõnade ja pikemaid sõnu kõnetaktide kaupa;
6. vastab analüüsitud lühiteksti põhjal suuliselt küsimustele, nimetab tekstis kirjeldatud tegelasi ja sündmusi abivahenditele (pildid, pildiseeriad, küsimused, sõnalünkadega laused) toetudes;
7. leiab õpitud tekstist küsimuste-korralduste abil sõnu ja lauseid, vastab küsimustele lause ja/või lõigu sisu kohta valiklugemise abil, järjestab sisu järgi pildiseeria;
8. eristab häälikuid ja määrab häälimisele toetudes nende järjekorra sõnas; määrab häälikurühma tabeli alusel;
9. muudab ja määrab võrdleva häälduse ja abivahendi toel 1-2-silbilistes sõnades lihthääliku pikkuse;
10. kirjutab analüüsitud 1-2-silbilisi sõnu häälikkoostist moonutamata;
11. teeb lugema õpitud 3-4-sõnalise lause ära kirja lühikeste sõnade ja kõnetaktide kaupa.

Õppesisu

Viisakusväljendid. Oma tegevuste kirjeldamine. Objektide kirjeldamine 2-3 tunnuse alusel. Õpitud teksti lugemine lühikeste sõnade ja pikemaid sõnu kõnetaktide kaupa. Analüüsitud lühiteksti põhjal küsimustele vastamine toetudes abivahenditele (pildid, pildiseeriad, küsimused, sõnalünkadega laused). Tekstist sõnade, lausete, lõikude leidmine. Häälikud ja nende järjekord sõnas. Lihthääliku pikkus.

Praktilised tööd:

- dialoog (viisakusväljendite kasutamine);
- objekti iseloomustamine 2-3 tajutava tunnuse alusel õpetaja suunamisel;

- õpitud teksti lugemine;
- sisu järgi pildiseeria järjestamine;
- häälikurühma määramine tabeli alusel;
- 1-2-silbiliste sõnade kirjutamine;
- ära kirja tegemine.

3. klass

Õpitulemused

Õpilane:

1. osaleb ühistegevuse ajal dialoogis (küsimus-vastus, teade-küsimus), kasutab viisakusväljendeid;
2. loeb õpitud teksti valdavalt sõnade kaupa;
3. leiab õpitud tekstist küsimuste-korralduste järgi sõnu, lauseid ja lõike, vastab küsimustele, sh annab hinnangu tegevusaktile;
4. annab abivahendeid kasutades ja koostöös õpetajaga tekstilähedaselt edasi õpitud pala sisu;
5. kirjeldab ja võrdleb tajutavate tunnuste alusel abistavale materjalile toetudes kahte tuttavat objekti;
6. mõistab ja koostab kuni 5-sõnalisi lihtlauseid, kasutades õpitud nimi-, omadus- ja tegusõnavorme;
7. koostab sõnaühendeid õpitud sõnavormidega erinevates funktsioonides;
8. muudab ja määrab graafilistele orientiiride ning skeemidele toetudes üksikhäälikutest koosnevates sõnades veahtlike häälikute pikkust;
9. kirjutab pärast analüüsi õigesti 2-3-silbilisi üksikhäälikutest koosnevaid sõnu;
10. kirjutab lugema õpitud lausete ära kirjas 1-2-silbilisi sõnu originaalteksti täiendavalt vaatamata;
11. kontrollib suunamisel kirjutatu õigsust.

Õppesisu

Dialoog ühistegevuses: küsimus-vastus, teade-küsimus, viisakusväljendid. Õpitud teksti lugemine valdavalt sõnade kaupa. Õpitud tekstist küsimuste-korralduste järgi sõnade, lausete ja lõikude leidmine. Küsimustele vastamine, sh hinnangu andmine tegevusaktile. Nimi-, omadus ja tegusõnavormide kasutamine lausetes. 2-3-silbiliste üksikhäälikutest koosnevate sõnade koostamine.

Praktilised tööd:

- dialoog ühistegevuses (küsimus-vastus, teade-küsimus, viisakusväljendid);
- õpitud teksti lugemine;
- õpitud pala sisu edasiandmine õpetaja abiga või abivahendeid kasutades;
- kahe tuttava objekti võrdlemine tajutavate tunnuste alusel;
- sõnaühendite koostamine õpitud sõnavormidega erinevates funktsioonides;
- graafilistele orientiiridele ning skeemidele toetudes üksikhäälikutest koosnevates sõnades veaohlike häälivate pikkuse muutmise ja määramine;
- ära kirjutamine ja suunamisel kirjutatu õigsuse kontrollimine.

Õpitulemused II kooliastmes

6. klassi lõpetaja:

1. küsib ja edastab teavet tuttavates situatsioonides, järgib üldtunnustatud käitumisnorme;
2. osaleb oma õpitegevuse planeerimisel, kasutab suunamisel enesekontrollivõtteid, küsib abi, valib ja kasutab abistavaid materjale;
3. loeb õpitud teksti kõne tempos õigesti ja ladusalt;
4. loeb jõukohast tundmatut teksti peamiselt süntagmade kaupa;
5. täidab endamisi lugedes jõukohaseid sisulisi ja keelelisi ülesandeid;
6. annab abistavate materjalide toel edasi kuulnud või loetud tekstilõikude sisu (valikjutustamine);
7. kirjeldab situatsioone ja objekte plaani alusel;
8. hindab tekstis kirjeldatud tegelaste käitumise vastavust moraalinõuetele;
9. mõistab ja kasutab õpitud liht- ja koondlausemalle;
10. mõistab kaheosaliste liitlausete tähendust, eristab osalauselega väljendatud suhteid ja seoseid;
11. moodustab liitsõnu ja tuletisi õpitud mallide ulatuses, mõistab liitsõnade ja tuletiste tähendust;
12. analüüsib sõnavormi koostist ja tähendust;
13. moodustab sõnavorme, esitab suunamisel süntaksi- ja morfoloogiaküsimusi;
14. kasutab sõnade õpitud muutevorme eri funktsioonides (tegu sõna muutevorme õpetaja abiga);
15. kirjutab sõnu õigesti, rakendab õpitud tähekasutus- ja ortograafiareegleid;
16. kasutab vajaduse korral individuaalseid abimaterjale, rakendab õpitud enesekontrollivõtteid;

17. teeb ära kirja lauseosade või lühikeste lausete kaupa ja kontrollib tulemust.

4. klass

Õpitulemused

Õpilane:

1. osaleb ühistegevuse ajal üksteise tegevust reguleerivas dialoogis, kirjeldab ja annab hinnanguid tegevustele;
2. loeb õpitud teksti õigesti sõnade ja süntagmade kaupa, arvestab kirjavahemärke;
3. loeb õppimata teksti vähemalt sõnahaaval;
4. leiab küsimuste-korralduste alusel tekstist sõnu, lauseid ja lõike (sh peamõttele osutavaid lauseid);
5. vastab küsimustele teksti kohta (nimetab põhjuslikke seosed, annab hinnanguid tegevustele);
6. tuletab õpetaja juhendamisel tekstis sõnastamata teabe, toetudes oma kogemustele ja teadmistele;
7. annab abivahenditele toetudes tekstilähedaselt ja valikuliselt edasi teksti või lõigu sisu; kirjeldab ja võrdleb esemeid rühmas (kuni 3 objekti);
8. mõistab, koostab ja kasutab kõnes kuni 6-sõnalist lihtlauset ja sihitisosalauset;
9. laiendab lihtlauset skeemide ja süntaksiküsimuste abil;
10. analüüsib ja moodustab käändevorme skeemide abil, rakendab neid õpitud funktsioonides oma kõnes;
11. kirjutab õigesti üksikhäälikutest koosnevaid kuni 4-silbilisi sõnu;
12. kasutab suunamisel enesekontrollivõtteid;
13. teeb 4-5-sõnaline lause ära kirja sõnahaaval ja kontrollib tulemust.

Õppesisu

Osalemine ühistegevustes, tegevuste kirjeldamine ja nende hinnangu andmine. Teksti (nii õpitud kui õppimata) lugemine ja teksti kohta küsimustele vastamine. Teksti sisu kirjeldamine ja edasiandmine. Esemete kirjeldamine rühmas. Lihtlauseid ja sihitisosalaused. Lihtlauseste skeemid ja süntaksiküsimused. Käändevormid.

Praktilised tööd:

- õpitud teksti lugemine sõnade ja süntagmade kaupa, arvestab kirjavahemärke;
- õppimata teksti lugemine vähemalt sõnahaaval;
- küsimuste-korralduste alusel tekstist sõnade, lausete ja lõikude (sh peamõttele osutavate lausete) leidmine;

- teksti kohta küsimustele vastamine (põhjuslike seoste nimetamine, tegevustele hinnangute andmine);
- abivahenditele toetudes tekstilähedaselt ja valikuliselt teksti või lõigu sisu edasiandmine;
- esemete kirjeldamine ja võrdlemine rühmas (kuni 3 objekti);
- ärakirja tegemine ja tulemuse kontrollimine.

5. klass

Õpitulemused

Õpilane:

1. väljendab tuttavates situatsioonides oma seisukohti;
2. küsib abi, järgib üldtunnustatud käitumisnorme;
3. kasutab koostegevuses eri tüüpi dialoogireplike, teeb kokkuvõtteid ühistegevusest;
4. sooritab tuttavaid õpitoiminguid suuliste ja kirjalike hargnenud korralduste alusel, sh osaleb tegevuse planeerimisel, valib ja kasutab abivahendeid;
5. loeb õpitud teksti ladusalt häälega või endamisi vaikselt;
6. täidab valiklugemise ülesandeid;
7. osaleb õpetaja suunamisel lõigu ja teksti peamõtte sõnastamisel;
8. osaleb jutustamiseks vajaliku abivahendi koostamisel ja annab sellele toetudes tekstilähedaselt edasi loetu sisu lõikude kaupa;
9. annab hinnangu tekstis kirjeldatud tegevustele, põhjendab oma arvamust;
10. mõistab ja kasutab kuni 6-sõnalist lihtlauset;
11. rakendab lauses sõnade muutevorme õpitud funktsioonides;
12. tunneb ära õpitud koond- ja liitlausete liike tekstis ja tekstiväliselt; oskab neid suunamisel moodustada;
13. analüüsib ja moodustab sõnavorme algoritmi alusel;
14. rakendab tähekasutusreegield, kasutab õpitud enesekontrollivõtteid õpetaja juhendamisel;
15. teeb 4-5-sõnalise lause ärakirja peamiselt sõnapaaride kaupa ja kontrollib tulemust.

Õppesisu

Enda seisukohtade väljendamine. Abi küsimine. Üldtunnustatud käitumisnormide järgimine. Õpitoimingute suuliste ja kirjalike hargnenud korralduste alusel. Teksti lugemine häälega ja vaikselt. Lõigu või teksti peamõtte. 6-sõnaliste lihtlausete kasutamine. Lauses sõnade

muutevormide kasutamine õpitud funktsioonides. Koond- ja liitlausete liigid. Tähekasutusreeglid.

Praktilised tööd:

ühistegevused (rühmatööd) ja nendest kokkuvõtete tegemine;

tegevuste planeerimine;

vaiklugemise ülesanded;

jutustamiseks vajaliku abivahendi koostamisel osalemine ja sellele toetudes loetu sisu tekstilähedaselt edasi andmine lõikude kaupa;

hinnangu andmine tekstis kirjeldatud tegevustele ja oma arvamuse põhjendamine;

sõnavormide analüüsimine ja moodustamine algoritmi alusel;

4-5-sõnalise lause ära kirja tegemine ja tulemuse kontrollimine.

6. klass

Õpitulemused

Õpilane:

1. küsib ja edastab teavet tuttavates situatsioonides, järgib üldtunnustatud käitumisnorme;
2. osaleb oma õppetegevuse planeerimisel, kasutab suunamisel enesekontrollivõtteid, küsib abi, valib ja kasutab abivahendeid;
3. loeb õpitud teksti kõne tempos õigesti ja ladusalt ning jõukohast tundmatut teksti peamiselt süntagmade kaupa;
4. täidab endamisi lugedes jõukohaseid sisulisi ja keelelisi ülesandeid;
5. annab abivahendite toel edasi loetud tekstilõikude sisu (valikjutustamine);
6. kirjeldab situatsioone ja objekte plaani alusel;
7. hindab tekstis kirjeldatud tegelaste käitumise vastavust moraalinõuetele;
8. mõistab ja kasutab õpitud liht- ja koondlausemalle;
9. mõistab kaheosaliste liitlausete tähendust, eristab osalausestega väljendatud suhteid ja seoseid;
10. moodustab liitsõnu ja tuletisi õpitud mallide ulatuses, mõistab liitsõnade ja tuletiste tähendust;
11. analüüsib sõnavormi koostist ja tähendust;
12. moodustab sõnavorme, esitab suunamisel süntaksi- ja morfoloogiaküsimusi;
13. kasutab sõnade õpitud muutevorme eri funktsioonides (teigusõna muutevorme õpetaja abiga);

14. kirjutab sõnu õigesti, rakendab õpitud tähekasutus- ja ortograafiaeegleid;
15. kasutab vajaduse korral individuaalseid abivahendeid, rakendab õpitud enesekontrollivõtteid;
16. teeb ära kirja lauseosade või lühikeste lausete kaupa ja kontrollib tulemust.

Õppesisu

Üldtunnustatud käitumisnormid. Õpitegevuse planeerimine. Enesekontrollivõtted. Abi küsimine. Abivahendite valimine ja kasutamine. Teksti lugemine ja sisu edasiandmine abivahendite toel. Tekstis kirjeldatud tegelaste käitumise hindamine vastavalt moraalinõuetele. Koondlause ja kaheosaline liitlause. Liitsõnad ja tuletised. Sõnavormi koostis ja tähendus. Sõnavormide moodustamine. Sõnade muutevormid. Kirjutamine.

Praktilised tööd:

- endamisi lugedes jõukohaste sisuliste ja keeleliste ülesannete täitmine;
- valikjutustamine;
- situatsioonide ja objektide kirjeldamine plaani alusel;
- süntaksi- ja morfoloogiaküsimuste esitamine suunamisel;
- ära kirja tegemine lauseosade või lühikeste lausete kaupa ja tulemuse kontrollimine.

Õpitulemused III kooliastmes

9. klassi lõpetaja:

1. suhtleb ja käitub partnerit arvestades olukorrale vastavalt, järgib üldtunnustatud moraalinorme, esitab oma soove, selgitab seisukohti suuliselt ja kirjalikult korrektses eesti keeles, osaleb arutelus;
2. valdab võimetekohaste tekstide funktsionaalse lugemise oskust;
3. nimetab mõnda eesti kirjanikku ja on tutvunud tema loominguga;
4. kasutab teabe hankimiseks eriliigilisi tekste ja erinevaid allikaid, suudab elementaarselt konspekteerida;
5. koostab referaadi eelneva analüüsi või plaani alusel;
6. koostab erinevaid õpitud tarbekirju näidiste alusel;
7. edastab loetud või kuulnud teksti sisu suuliselt või kirjalikult korrektses eesti keeles;
8. tunneb eri lausetüüpe, mõistab õpitud lausemallide tähendust, kasutab neid kõnes;
9. järgib õpitud tähekasutus- ja ortograafiaeegleid, suudab ise oma tööd kontrollida, leida ja parandada õigekirjavigu.

7. klass

Õpitulemused

Õpilane:

1. mõistab suhtlemisel seisukohtade võimalikku erinevust, selgitab oma seisukohti, hangib vajaduse korral täiendavat teavet teistelt inimestelt;
2. annab hinnangu tekstis kirjeldatud tegelaste käitumisele ja põhjendab seda viidetega tekstile, oma kogemusele või kehtivatele moraalinormidele;
3. iseloomustab tekstis kirjeldatud tegelasi plaani järgi, rühmitab neid teadaolevate tunnuste alusel;
4. selgitab talle mõistetavate sündmuste ajalisi ning põhjuslikke seoseid;
5. loeb jõukohast tundmatut teksti kõne tempos, õpitud teksti elementaarse ilmekusega;
6. hangib tekstist teavet õpetaja juhendamisel;
7. rakendab õpetaja juhendamisel temaatilise lugemise oskust, täidab endamisi lugedes sisulisi ja keelelisi ülesandeid;
8. taastab analüüsitud teksti sisu vastavalt püstitatud ülesandele (valikuliselt, temaatiliselt, kokkuvõtlikult), vajaduse korral kasutab teksti analüüsimisel ühiselt koostatud abivahendeid;
9. koostab pärast ühist ettevalmistust lühikese kirjaliku ümberjutustuse, kokkuvõtte või referaadi kavale, tugisõnadele või sõnaühenditele toetudes;
10. mõistab ja kasutab õpitud liht- ja koondlausemalle;
11. mõistab ja kasutab suunamisel kõnes eri suhteid (aeg, põhjus, koht, tagajärg, eesmärk jms) väljendavaid kaheosalisi liitlauseid;
12. tuletab sõnu õpitud liidetega;
13. moodustab liitsõnu;
14. kasutab kõnes sõnade käände- ja pöördevorme, analüüsib sõnavormide koostist;
15. tunneb ja rakendab kirjutamisel tähekasutus- ja ortograafiareegleid, vajaduse korral abimaterjalidele toetudes või õpetaja suunamisel.

Õppesisu

Seisukohtade erinevused suhtlemisel. Oma seisukohtade selgitamine. Täiendava info hankimine teistelt inimestelt. Hinnangu andmine tekstis kirjeldatud tegelaste käitumisele ja selle põhjendamine. Sündmuste ajaliste ning põhjuslike seoste selgitamine. Eri suhteid (aeg, põhjus, koht, tagajärg, eesmärk jms) väljendavaid kaheosalisi liitlauseid kõnes. Õpitud liidetega sõnade tuletamine ja liitsõnade moodustamine. Sõnade käände- ja pöördevormid. Kirjutamine, rakendades tähekasutus- ja ortograafiareegleid.

Praktilised tood:

- tekstis kirjeldatud tegelaste kirjeldamine plaani järgi ja nende rühmitamine teadaolevate tunnuste alusel;
- tekstide lugemine;
- tekstist teabe hankimine õpetaja juhendamisel;
- endamisi lugedes sisuliste ja keeleliste ülesannete täitmine;
- teksti analüüsimine, kasutades abivahendeid;
- lühikese ümberjutustuse või referaadi koostamine;
- sõnavormide koostise analüüsimine.

8. klass

Õpitulemused

Õpilane:

1. hindab oma ja teiste käitumise otstarbekust ja moraalindutele vastavust tavaolukorras, iseloomustab plaani järgi tegelasi ja tegelaserühmi ning nende käitumist;
2. märkab ja hindab kaaslaste käitumise (sh sõnakasutuse) sobivust, reageerib adekvaatselt kaaslaste erinevatele ja vastandlikele seisukohtadele;
3. analüüsib suunavate küsimuste abil dialoogi;
4. kasutab teabe saamiseks õpetaja juhendamisel erinevaid allikaid;
5. tutvustab kaaslastele ühte loetud raamatut;
6. loeb ja analüüsib jõukohast teksti ning täidab ülesandeid õpitud mõistmisstrateegiate ulatuses;
7. esitab küsimusi teksti kohta mõistmisstrateegiatest lähtuvalt;
8. märgistab suunamisel olulist teavet valjendavaid teabeüksusi tekstis, teeb märkmeid tekstide põhjal;
9. taastab õpitud teksti suuliselt erineval viisil: tekstilähedaselt, temaatiliselt, kokkuvõtlikult, tegelase seisukohalt;
10. vajaduse korral rakendab tuttavaid abivahendeid;
11. kirjeldab abiga tegevusi ja sündmusi oma kogemuste ja eri õppeainete materjalide põhjal;
12. koostab pärast ühist arutelu tekstilähedase kirjaliku ümberjutustuse, kokkuvõtte või referaadi;
13. koostab õpitud tarbekirja etteantud näidise järgi;
14. tunneb ära ja moodustab pöörde- ja käändevorme, vajaduse korral toetub näidisele;

15. tuletab sõnu õpitud liidetega, mõistab ja kasutab kõnes tuletist;
16. kasutab õpitud lausemalle suulises ja kirjalikus tekstis;
17. kasutab omandatud õigekirjaoskusi iseseisvates kirjalikes töödes, oskab vajaduse korral kasutada abistavat materjali.

Õppesisu

Enda ja teiste käitumise sobivus (sh sõnakasutus) ja moraalinõuetele vastavus tavaolukorras. Dialoogi analüüsimine. Erinevad teabeallikad. Teksti lugemine ja analüüsimine. Küsimuste esitamine teksti kohta. Olulise teabe leidmine tekstist. Õpitud teksti edasiandmine erineval viisil. Pöörde- ja käändevormide moodustamine. Sõnade tuletamine õpitud liidetega. Kõnes tuletiste kasutamine. Õpitud õigekirjaoskuste kasutamine kirjalikes töödes, vajadusel kasutades abistavat materjali.

Praktilised tööd:

- plaani järgi tegelaste ja tegelasrühmade ning nende käitumise iseloomustamine;
- suunavate küsimuste abil dialoogi analüüsimine;
- teabeallikate kasutamine teabe saamiseks (õpetaja abiga);
- kaaslastele raamatu tutvustamine;
- märkmete tegemine teksti põhjal;
- pärast ühist arutelu tekstilähedase kirjaliku ümberjutustuse, kokkuvõtte või referaadi koostamine;
- õpitud tarbekirja koostamine etteantud näidise järgi.

9. klass

Õpitulemused

Õpilane:

1. suhtleb ja käitub partnerit arvestades olukorrale vastavalt, järgib üldtunnustatud moraalinorme, esitab oma soove, selgitab seisukohti suuliselt ja kirjalikult korrektses eesti keeles, osaleb arutelus;
2. valdab võimetekohaste tekstide funktsionaalse lugemise oskust;
3. nimetab mõnda eesti kirjanikku ja on tutvunud tema loominguga;
4. kasutab eriliigilisi tekste ja erinevaid allikaid teabe hankimiseks, suudab elementaarselt konspekteerida;
5. koostab referaadi eelneva analüüsi või plaani alusel;
6. koostab erinevaid õpitud tarbekirju näidiste alusel;
7. edastab loetud või kuulnud teksti sisu suuliselt või kirjalikult korrektses eesti keeles;

8. tunneb eri lausetüüpe, mõistab õpitud lausemallide tähendust, kasutab neid kõnes;
9. järgib õpitud tähekasutus- ja ortograaflareegleid, suudab ise oma tööd kontrollida, leida ja parandada õigekirjavigu.

Õppesisu

Partnerit arvestav käitumine ja suhtlemine. Üldtunnustatud moraalinormid. Enda seisukohtade korrektne väljendamine suuliselt ja kirjalikult. Funktsionaalne lugemine. Eesti lastekirjanikud ja nende looming (valikuliselt). Erinevad allikad teabe hankimiseks. Referaat, tarbekirjad (õnnitus, kutse, teade jms). Lausetüübid ja lausemallid. Kirjutamine, oma töö kontrollimine, vigade leidmine ja õigekirjavigade parandamine.

Praktilised tööd:

- aruteludes osalemine;
- ülesanded, kus tuleb konspekteerida;
- referaadi koostamine eelneva analüüsi või plaani alusel;
- erinevate õpitud tarbekirjade koostamine näidiste alusel;
- loetud või kuulnud teksti sisu edastamine suuliselt või kirjalikult;
- oma kirjalike tööde kontrollimine, vigade leidmine ja õigekirjavigade parandamine.

AINEKAVA “EESTI KEEL TEISE KEELENA” (LIHTSUSTATUD ÕPE)

Õpitulemused I kooliastmes

3. klassi lõpetaja:

1. tunneb eesti tähestikku;
2. tunneb kõnes ja kirjas ära õpitud sõnad;
3. nimetab tuttavaid esemeid;
4. suhtleb ja kasutab igapäevase sõnavara;
5. vastab lihtsatele küsimustele õpitu ulatuses;
6. mõistab õpetaja juhised;
7. oskab vastata lihtsatele küsimustele;
8. oskab kasutada igapäevaeluga seotud sõnavara;
9. oskab koostada lihtsad laused;
10. loeb ja mõistab lihtsaid lauseid;
11. teeb õpitud sõnadest ära kirja;
12. oskab öelda arve 1-50;
13. teab Eesti riigi ja rahvuslikke sümboleid;
14. suhtub positiivselt eesti keele õppimisse

1. klass

Õpitulemused

Õpilane:

1. tunneb eesti tähestikku;
2. tunneb kõnes ja kirjas ära õpitud sõnad;
3. nimetab tuttavaid esemeid;
4. vastab lihtsatele küsimustele õpitu ulatuses;
5. teeb õpitud sõnadest ära kirja;
6. oskab öelda arve 1-10;
7. teab Eesti riigi ja rahvuslikke sümboleid;
8. suhtub positiivselt eesti keele õppimisse

Õppesisu

Eesti keele tähestik. Kuulamine ja sõnade eristamine. Tuttavad esemed ja nende nimetamine. Küsimustele vastamine. Ära kirja tegemine tahvlilt. Arvud 1-10. Eesti riigi ja rahvuslikud sümboolid. Suured ja väikesed trükitähed. 1-3-silbiliste sõnade lugemine.

Praktilised tööd:

- pildi ja/või skeemi alusel tuttavate esemete nimetamine;
- analüüsitud sõnade ladumine sümbolite ja tähtedega;
- analüüsitud sõnade ära kirja tegemine tähthaaval.

2. klass

Õpitulemused

Õpilane:

1. tunneb eesti tähestikku;
2. tunneb kõnes ja kirjas ära õpitud sõnad;
3. suhtleb ja kasutab igapäevase sõnavara;
4. vastab lihtsatele küsimustele õpitu ulatuses;
5. mõistab õpetaja juhised;
6. teeb õpitud sõnadest ära kirja;
7. oskab öelda arve 1-20;
8. teab Eesti riigi ja rahvuslikke sümboleid;
9. suhtub positiivselt eesti keele õppimisse

Õppesisu

Eesti keele tähestik. Kuulamine ja sõnade eristamine. Tuttavad esemed ja nende nimetamine. Küsimustele vastamine. Ära kirja tegemine tahvlilt. Arvud 1-20. Eesti riigi ja rahvuslikud sümboolid. Suured ja väikesed trükitähed, kirjatähed. Tervitamine ja viisakusväljendid. Enese tutvustamine. Igapäevased tegevused. Perekond. Õpetaja juhiste mõistmine. Igapäevased tegevused. Koha määramine.

Praktilised tööd:

- rollimängud;
- piltide abil sõnavara õppimine ja kordamine;
- lihtsate õpetaja käskude järgi tegutsemine;
- piltidel tegevuste kirjeldamine.

3. klass

Õpitulemused

Õpilane:

1. tunneb eesti tähestikku;
2. tunneb kõnes ja kirjas ära õpitud sõnad;

3. suhtleb ja kasutab igapäevase sõnavara;
4. vastab lihtsatele küsimustele õpitu ulatuses;
5. mõistab õpetaja juhised;
6. oskab vastata lihtsatele küsimustele;
7. oskab kasutada igapäevaeluga seotud sõnavara;
8. oskab koostada lihtsad laused;
9. loeb ja mõistab lihtsaid lauseid;
10. teeb õpitud sõnadest ära kirja;
11. oskab öelda arve 1-50;
12. teab Eesti riigi ja rahvuslikke sümboleid;
13. suhtub positiivselt eesti keele õppimisse.

Õppesisu

Eesti keele tähestik. Kuulamine ja sõnade eristamine. Tuttavad esemed ja nende nimetamine. Küsimustele vastamine. Ära kirja tegemine tahvlilt. Arvud 1-50. Eesti riigi ja rahvuslikud sümboolid. Suured ja väikesed trükitähed, kirjatähed. Tervitamine ja viisakusväljendid. Enese tutvustamine. Igapäevased tegevused. Perekond. Õpetaja juhiste mõistmine. Igapäevased tegevused. Koha määramine. Sõnavara arendamine. Lugemine ja teksti mõistmine.

Praktilised tööd:

- rollimängud;
- piltide abil sõnavara õppimine ja kordamine;
- lihtsate õpetaja käskude järgi tegutsemine;
- piltidel tegevuste kirjeldamine;
- kordamine ja praktiseerimine igapäevastes olukordades.

Õpitulemused II kooliastmes

6. klassi lõpetaja:

1. loeb sõnu, väljendeid ja lauseid ning teeb nendest ära kirja;
2. mõistab lihtsat, lühikeste lausetega kõnet, osaleb dialoogis tuttavatel teemal;
3. saab aru lihtsatest isiklikest küsimustest ja igapäevaelus vajalikest juhenditest, hoiatustest;
4. saab aru lihtsatest kirjalikest tekstidest;
5. reageerib adekvaatselt suulistele ja kirjalikele korraldustele;
6. tuleb suulises suhtluses toime eakohastes igapäevastes olukordades;
7. oskab öelda arve 1-100;

8. oskab esitada lühikesi küsimusi õpitud sõnavara ja lausemallide põhjal;
9. kirjeldab suunavate küsimuste abil suuliselt ja kirjalikult ennast ja oma lähiümbrust;
10. teab mõnda luuletust või juttu eesti lastekirjandusest.

4. klass

Õpitulemused

Õpilane:

1. oskab hääldada õpitud sõnu;
2. saab aru õpitud sõnadest ja lühematest lausetest;
3. oskab öelda arve 1-50;
4. oskab vastata lihtsamatele küsimustele õpitud teemadel;
5. saab aru õpetaja suulistest selgelt hääldatud juhenditest;
6. teeb ära kirja sõnapaaridest ja lihtsamatest väljenditest;
7. kirjutab enda kohta lühikesi lauseid õpitud lausemallide põhjal;
8. osaleb dialoogis õpitud sõnavara ja lausemallide põhjal;
9. tunneb Eesti traditsioone ja tähtpäevi.

Õppesisu

Õpitud sõnade hääldamine. Õpitud sõnade äratundmine ja lühematest lausetest arusaamine. Arvud 1-12, kellaajad. Küsimustele vastamine. Õpetaja lihtsate juhendite järgi tegutsemine. Viisakusväljendid. Ära kirja tegemine sõnapaaridest ja lihtsamatest väljenditest. Lühikeste lausete kirjutamine enda kohta õpitud lausemallide põhjal. Eesti traditsioonid ja tähtpäevad.

Praktilised tööd:

- dialoog (viisakusväljendite kasutamine);
- õpitud teksti lugemine;
- sisu järgi pildiseeria järjestamine;
- 1-2-silbiliste sõnade kirjutamine;
- ära kirja tegemine.

5. klass

Õpitulemused

Õpilane:

1. mõistab lihtsaid kirjalikke tekste, sõnumeid ja juhendeid;
2. oskab öelda arve 1-70;
3. osaleb dialoogis õpitud sõnavara ja lausemallide põhjal;

4. kirjeldab lühidalt iseennast ja oma lähiümbrust;
5. tuleb igapäevastes tüüpolukordades toime suulise suhtlusega;
6. teeb ära kirja lihtsamatest lausetest või lühitekstidest;
7. vastab lihtsamatele küsimustele;
8. nimetab Eesti suuremaid linnu, saari, oma kodukoha vaatamisväärsusi

Õppesisu

Iseenda ja lähiümbruse kirjeldamine. Õpitud teksti lugemine lühikeste sõnade ja pikemaid sõnu kõnetaktide kaupa. Analüüsitud lühiteksti põhjal küsimustele vastamine toetudes abivahenditele (pildid, pildiseeriad). Dialoog ühistegevuses: küsimus-vastus, teade-küsimus, viisakusväljendid. Arvud 1-70. Suhtlemine igapäevastes tüüpolukordades. Ära kirja tegemine lihtsamatest lausetest ja lühitekstidest. Küsimustele vastamine. Eesti suuremad linnad, saared, oma kodukoha vaatamisväärsused.

Praktilised tööd:

- dialoog õpitud sõnavara ja lausemallide põhjal (lihtsatele küsimustele vastamine);
- õpitud teksti lugemine;
- enda ja lähiümbruse kirjeldamine (vajadusel õpetaja abiga);
- kahe tuttava objekti võrdlemine tajutavate tunnuste alusel;
- kirjalike juhendite järgi tegutsemine;
- rollimängud (igapäevased tüüpolukorrad);
- ära kirja tegemine ja suunamisel kirjutatu õigsuse kontrollimine.

6. klass

Õpitulemused

Õpilane:

1. mõistab lihtsat, lühikeste lausetega kõnet, osaleb dialoogis tuttavatel teemal;
2. saab aru lihtsatest küsimustest ja igapäevastest korraldustest;
3. saab aru lihtsatest kirjalikest tekstidest, sh mõnest eesti lasteluuletusest;
4. täidab õpitud suulisi ja kirjalikke korraldusi;
5. tuleb suuliselt toime igapäevaelu olukordades;
6. oskab öelda arve 1-100;
7. oskab esitada lühikesi küsimusi õpitud sõnavara ja lausemallide põhjal;
8. kirjeldab suuliselt ja kirjalikult ennast ja oma lähiümbrust.

Õppesisu

Dialoog ühistegevuses: küsimus-vastus, teade-küsimus, viisakusväljendid. Lihtsa, lühikeste lausetega teksti kuulamine ja selle põhjal küsimustele vastamine. Lihtsate kirjalike tekstide (teated, juhendid) lugemine. Eesti lasteluuletused (mõned lihtsamad). Arvud 1-100. Küsimuste esitamine õpitud sõnavara ja lausemallide põhjal.

Praktilised tööd:

- dialoog tuttavatel teemadel;
- lihtsate sõnadega teksti kuulamine ja küsimustele vastamine;
- lasteluuletuste lugemine;
- õpitud teksti lugemine;
- teksti kohta küsimustele vastamine;
- esemete kirjeldamine ja võrdlemine;
- kirjalike ja suuliste juhendite järgi tegutsemine;
- suuliselt ja kirjalikult enda ja oma lähiümbruse kirjeldamine;
- ärakirja tegemine ja tulemuse kontrollimine.

Õpitulemused III kooliastmes

9. klassi lõpetaja:

1. saab aru suuliste ja kirjalike lihtsate tekstide sõnavarast ja kasutab neid sõnu suulises suhtluses õpitud lausemallide põhjal;
2. tunneb Eesti tuntumaid vaatamisväärsusi, rahvuslikke traditsioone ja rahvakombeid;
3. kirjeldab suuliselt oma lähiümbrust ja igapäevaeluga seotut, osaleb suulises vestluses tuttavatel ja huvipakkuvatel teemadel;
4. kirjutab kogemuse põhjal lühikesi, lihtsaid sündmuste kirjeldusi;
5. teab mõningaid eesti kirjanikke ja suuremaid meediaväljaandeid;
6. oskab õpitud digivahendite kaudu kirjutada lihtsaid sõnumeid ja tekste, saata e-kirja ning vastata e-kirjale;
7. teab mõningaid Eesti õppeasutusi, saab kõrvalise abiga aru suulisest ja kirjalikust teabest jätkuõppimise ja töö leidmise kohta;
8. oskab öelda arve 1-1000.

7. klass

Õpitulemused

Õpilane:

1. saab aru selget teavet sisaldavast igapäevasest kõnest;

2. saab aru lihtsamatest kirjalikest tekstidest, sh eesti lastejuttudest, oskab neid lugeda;
3. leiab lihtsamast tekstist vajalikku teavet;
4. tuleb toime igapäevastes suhtlusolukordades teeninduses, osaleb dialoogis õpitud lausemallide põhjal;
5. kirjeldab oma lähiümbrust lühikeste lausetega;
6. kirjutab lühikesi lihtsaid sõnumeid, sh isiklikke kirju, teateid igapäevaelu kohta;
7. oskab juhendamisel leida teavet veebist ja kasutada arvuti jm digivahendite abi õppetöös;
8. oskab öelda arve 1-100.

Õppesisu

Õpitud teksti lugemine valdavalt sõnade kaupa. Õpitud tekstist küsimuste-korralduste järgi sõnade, lausete ja isikude leidmine ning küsimustele vastamine. Igapäevased suhtlusolukorrad teeninduses. Oma lähiümbruse kirjeldamine (lühikesed laused). Lühikeste lihtsate sõnumite kirjutamine (e-kiri, teade jms). Vajaliku teabe leidmine veebist. Arvud 1-100. 2-3-silbiliste üksikhäälikutest koosnevate sõnade koostamine. Osalemine ühistegevustes. Teksti lugemine ja teksti kohta küsimustele vastamine. Esemete kirjeldamine ja võrdlemine.

Praktilised tööd:

- lihtsamast tekstist vajaliku teabe leidmine;
- rollimängud ja dialoogid igapäevaste suhtlusolukordade harjutamiseks teeninduses;
- sõnumi kirjutamine kaaslasele;
- vajaliku teabe leidmine veebist (õpetaja juhendamisel);
- ühistegevused (rühmatööd) ja nendest kokkuvõtete tegemine;
- jutustamiseks vajaliku abivahendi koostamisel osalemine ja sellele toetudes loetu sisu tekstilähedaselt edasi andmine lõikude kaupa;
- arvmängude mängimine (Bingo);
- 4-5-sõnalise lause ära kirja tegemine ja tulemuse kontrollimine.

8. klass

Õpitulemused

Õpilane:

1. saab aru õpilaste igapäevaeluga seotud suulisest kõnest;
2. mõistab tuttavatel teemadel kuuldud lihtsamaid tekste;
3. suhtleb suuliselt igapäevastes olukordades tuttavatel teemadel;

4. kirjutab kogemuse põhjal lühikesi, lihtsaid sündmuste kirjeldusi;
5. saab aru kirjalike tekstide peamisest sisust ja tuttavate teemade võtmesõnadest, sh töö- ja loodusõpetuse sõnavarast;
6. saab aru olulisest teabest igapäevaelus: menüü, juhendid, lihtsamad küsimustikud jm;
7. nimetab mõningaid Eesti ajaloo olulisemaid sündmusi, Eesti vaatamisväärsusi, oskab neist mõnda lühidalt kirjeldada;
8. oskab õppes kasutada lihtsamaid digikeskkondi, saata e-kirja;
9. oskab öelda arve 1-500.

Õppesisu

Enda seisukohtade väljendamine. Abi küsimine. Üldtunnustatud käitumisnormide järgimine. Õpitoimingud suuliste ja kirjalike korralduste alusel. Teksti lugemine häälega ja vaikselt. Lõigu või teksti peamõte. 6-sõnaliste lihtlausetega kasutamine. Tarbetekstid igapäevaelus: menüü, juhendid, lihtsamad küsimustikud jm. Mõningad Eesti ajaloo olulisemad sündmused ja vaatamisväärsused. Digikeskkondade kasutamine (e-kirja kirjutamine). Arvud 1-500.

Praktilised tööd:

- endamisi lugedes jõukohaste sisuliste ja keeleliste ülesannete täitmine;
- e-kirja kirjutamine;
- situatsioonide ja objektide kirjeldamine plaani alusel;
- oma kogemuse põhjal lühikeste, lihtsate sündmuste kirjeldamine;
- arvmängud (nt Bingo);
- ärakirja tegemine lauseosade või lühikeste lausete kaupa ja tulemuse kontrollimine.

9. klass

Õpitulemused

Õpilane:

1. saab aru suuliste ja kirjalike lihtsate tekstide sõnavarast ja kasutab neid sõnu suulises suhtluses õpitud lausemallide ulatuses;
2. tunneb Eesti tuntumaid vaatamisväärsusi ja kultuurilisi iseärasusi;
3. kirjeldab suuliselt oma lähiümbrust ja igapäevaelu, osaleb suulises vestluses tuttavatel ja huvipakkumatel teemadel;
4. kirjutab kava alusel kogemuse põhjal lühikesi lihtsaid sündmuste kirjeldusi;
5. teab mõningaid eesti kirjanikke ja suuremaid meediaväljaandeid;
6. oskab kasutada õpitud digivahendeid: saata e-kirja ja vastata e-kirjale, kirjutada lihtsaid sõnumeid ja tekste, sh tarbetekste;

7. oskab öelda arve 1-1000;
8. on tutvunud edasiõppimise võimalustega Eestis, saab kõrvalise abiga aru suulisest ja kirjalikust teabest jätkuõppimise ja töö leidmise kohta.

Õppesisu

Seisukohtade erinevused suhtlemisel. Oma seisukohtade selgitamine. Täiendava info hankimine teistelt inimestelt. Hinnangu andmine tekstis kirjeldatud tegelaste käitumisele. Üldtunnustatud käitumisnormid. Õpitegevuse planeerimine. Enesekontrollivõtted. Abi küsimine. Abivahendite valimine ja kasutamine. Teksti lugemine ja sisu edasiandmine abivahendite toel. Kirjutamine. Eesti tuntumad vaatamisväärsused ja kultuurilised iseärasused. Tuntumad eesti kirjanikud ja meediaväljaanded. Tarbetekstide kirjutamine. Arvud 1-1000. Edasiõppimise võimalused Eestis ja vajaliku info otsimine.

Praktilised tööd:

- kava alusel kogemuse põhjal lühikeste lihtsate sündmuste kirjelduste kirjutamine;
- meediväljaande artiklist olulisema sõnumi leidmine (vajadusel õpetaja abiga);
- e-kirja kirjutamine ja e-kirjale vastamine;
- arvumängud (nt Bingo);
- info otsimine veebist edasiõppimise võimaluste kohta;
- tekstide lugemine ja tekstis kirjeldatud tegelaste kirjeldamine plaani järgi.